

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

18 Αυγούστου 2020

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 3443

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. απόφ. 603/2015*

Λήψη απόφασης επί των καταγγελιών της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Χαλκιδικής και του Τηλέμαχου Κυριακού, διαχειριστή συγκροτήματος παραθεριστικών κατοικιών περιοχής Φούρκας, κατά της Ιδιότυπης Μεταφορικής Εταιρείας «ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ Ι.Μ.Ε. - Ε.Π.Ε.» βυτιοφόρων εκκένωσης και μεταφοράς βοθρολυμάτων και ακάθαρτων υδάτων της χερσονήσου Κασσάνδρας του Νομού Χαλκιδικής (πρώην «Κοινοπραξία Ιδιοκτητών Δημόσιας Χρήσης Βυτιοφόρων Αυτοκινήτων Εκκενώσεως Βόθρων και Μεταφοράς Λυμάτων Κασσάνδρας Νομού Χαλκιδικής»), για παράβαση των άρθρων 1 και 2 του ν. 703/1977, όπως ίσχυε.

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΣΕ ΤΜΗΜΑ

Συνεδρίασε στην Αίθουσα Συνεδριάσεων του 1ου ορόφου του κτιρίου των γραφείων της, επί της οδού Κότσικα 1Α, Αθήνα, την 22η Ιουλίου 2014, ημέρα Τρίτη και ώρα 10:00, με την εξής σύνθεση:

Πρόεδρος: Δημήτριος Κυριτσάκης
Μέλη: Βικτωρία Μερτικοπούλου,
Φραγκίσκος Αρμάος και
Νικόλαος Νικολαΐδης
Γραμματέας: Ηλιάνα Κούτρα

Θέμα της συνεδρίασης: Λήψη απόφασης επί των καταγγελιών της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Χαλκιδικής και του Τηλέμαχου Κυριακού, διαχειριστή συγκροτήματος παραθεριστικών κατοικιών περιοχής Φούρκας, κατά της Ιδιότυπης Μεταφορικής Εταιρείας «ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ Ι.Μ.Ε. - Ε.Π.Ε.» βυτιοφόρων εκκένωσης και μεταφοράς βοθρολυμάτων και ακάθαρτων υδάτων της χερσονήσου Κασσάνδρας του Νομού Χαλκιδικής (πρώην «Κοινοπραξία Ιδιοκτητών Δημόσιας Χρήσης Βυτιοφόρων Αυτοκινήτων Εκκενώσεως Βόθρων και Μεταφοράς Λυμάτων Κασσάνδρας Νομού Χαλκιδικής»), για παράβαση των άρθρων 1 και 2 του ν. 703/1977, όπως ίσχυε.

Πριν την έναρξη της συζήτησης, ο Πρόεδρος όρισε Γραμματέα της υπόθεσης την Ηλιάνα Κούτρα, με αναπληρώτρια την Παρασκευή Ζαχαριά.

Στη συνεδρίαση τα νομίμως κλητευθέντα Μέρη παραστάθηκαν ως εξής: α) η καταγγελλόμενη ιδιότυπη μεταφορική εταιρία περιορισμένης ευθύνης (Ι.Μ.Ε.-Ε.Π.Ε.) Νομαρχιακών Μεταφορών με την επωνυμία «ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ Ι.Μ.Ε.-Ε.Π.Ε.» με το νόμιμο εκπρόσωπό της, [...] (Διαχειριστής) μετά του πληρεξουσίου και αντικλήτου δικηγόρου Θεσσαλονίκης Γεωργίου Δ. Μπρόβα, β) ο καταγγελλόμενος Αλέξανδρος Καγιαλής του Πέτρου, μετά του πληρεξουσίου και αντικλήτου δικηγόρου Θεσσαλονίκης Γεωργίου Δ. Μπρόβα, και οι καταγγελλόμενοι Αντώνιος Χουβαρδάς του Νικολάου, Ζαχαρίας Χουβαρδάς του Αντωνίου, Παναγιώτης Καγιαλής του Νικολάου, Ιωάννης Καραβασίλης του Βασιλείου, Ξενοφών Γρηγορίου του Αγαπητού, Γεώργιος Κρήτος του Αστερίου και Ευάγγελος Ανδραμερινός του Αστερίου, διά του πληρεξουσίου και αντικλήτου δικηγόρου Θεσσαλονίκης Γεωργίου Δ. Μπρόβα.

Ο Τηλέμαχος Κυριακού, καταγγέλλων, κοινοποίησε στις 7/7/2014 (Α.Π. ημετ. 5030/7.7.2014) στην Επιτροπή Ανταγωνισμού την από 3/7/2014 Δήλωση Παραίτησης από την καταγγελία του, και ως εκ τούτου, καίτοι νομίμως κλητευθείς δεν προσήλθε. Η Περιφερειακή Ενότητα Χαλκιδικής, καταγγέλλουσα καίτοι νομίμως κλητευθείσα επίσης, δεν προσήλθε.

Στην αρχή της συζήτησης, ο Πρόεδρος έδωσε το λόγο στον Εισηγητή της υπόθεσης, Φραγκίσκο Αρμάο, ο οποίος ανέπτυξε συνοπτικά την υπ' αρ. 3481/15.5.2014 γραπτή Εισήγηση επί της κρινόμενης υπόθεσης και πρότεινε, για τους λόγους που αναφέρονται αναλυτικά στην Εισήγηση:

Να διαπιστωθούν οι παραβάσεις:

Του άρθρου 1 του ν. 703/1977 ως ίσχυε, από τους: 1) ΑΝΤΩΝΙΟ ΝΙΚ. ΧΟΥΒΑΡΔΑ, 2) ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΝΙΚ. ΚΑΓΙΑΛΗ, 3) ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΟΔ. ΚΑΡΑΒΑΣΙΛΗ, 4) ΑΓΑΠΗΤΟ Ξ. ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ, 5) ΑΣΤΕΡΙΟ Γ. ΚΡΗΤΟ, 6) ΑΛΕΞΑΝΔΡΟ ΠΕΤΡ. ΚΑΓΙΑΛΗ για το διάστημα από 1/7/2001 - 8/10/2002.

Του άρθρου 1 του ν. 703/1977 και του άρθρου 1 του ν. 3959/2011 από τους: 1) ΑΝΤΩΝΙΟ Ν. και ΖΑΧΑΡΙΑ ΑΝΤ. ΧΟΥΒΑΡΔΑ για το διάστημα 8/10/2002 έως και σήμερα,

* Η παρούσα απόφαση εκδίδεται σε δυο (2) επιπλέον εκδόσεις με τα διακριτικά: (1) Προς Δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, (2) «Έκδοση για τις καταγγελλόμενες». Από τις παραπάνω εκδόσεις έχουν αφαιρεθεί τα απόρρητα επιχειρηματικά στοιχεία (όπου η ένδειξη [...]) τα οποία δεν θα πρέπει να περιέλθουν σε γνώση του αντίστοιχου αποδέκτη της έκδοσης, σύμφωνα με το άρθρο 41 του ν. 3959/2011 (ΦΕΚ Α' 93/2011), όπως ισχύει και τον Κανονισμό Λειτουργίας και Διαχείρισης της Επιτροπής Ανταγωνισμού (ΦΕΚ Β' 54/12013).

2) ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΝΙΚ. ΚΑΓΙΑΛΗ για το διάστημα 8/10/2002 έως και σήμερα, 3) ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΟΔ. και ΙΩΑΝΝΗ ΒΑΣ. ΚΑΡΑΒΑΣΙΛΗ για το διάστημα 8/10/2002 έως και σήμερα, 4) ΑΓΑΠΗΤΟ Ξ. και ΞΕΝΟΦΩΝΤΑ ΑΓΑΠ. ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ για το διάστημα 8/10/2002 έως και σήμερα, 5) ΑΣΤΕΡΙΟ Γ. και ΓΕΩΡΓΙΟ ΑΣΤ. ΚΡΗΤΟ για το διάστημα 8/10/2002 έως και σήμερα, 6) ΑΛΕΞΑΝΔΡΟ ΠΕΤΡ. ΚΑΓΙΑΛΗ για το διάστημα 8/10/2002 έως και σήμερα και 7) στον ΕΥΑΓΓΕΛΟ ΑΣΤ. ΑΔΡΑΜΕΡΙΝΟ για το διάστημα 10/02/2014 έως και σήμερα.

Να διαταχθούν οι: 1) ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΑΝΤ. ΧΟΥΒΑΡΔΑΣ, 2) ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΝΙΚ. ΚΑΓΙΑΛΗΣ, 3) ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΣ. ΚΑΡΑΒΑΣΙΛΗΣ, 4) ΞΕΝΟΦΩΝΤΑΣ ΑΓΑΠ. ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ, 5) ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΣΤ. ΚΡΗΤΟΣ, 6) ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΠΕΤΡ. ΚΑΓΙΑΛΗΣ και 7) ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΑΣΤ. ΑΔΡΑΜΕΡΙΝΟΣ να παύσουν αμέσως και να παραλείπουν στο μέλλον τις διαπιστωθείσες παραβατικές του άρθρου 1 του ν. 3959/2011 πρακτικές του καθορισμού τιμών, κατανομή αγοράς ή/και περιορισμού της διάθεσης κατά τα αναλυόμενα στην παρούσα.

3. Να καταλογιστεί το σύνολο της ενιαίας παραβάσεως κατά τα αναλυόμενα στα κεφάλαια Β.7.3.2 και Β.7.4 και να επιβληθεί πρόστιμο στους: 1) ΖΑΧΑΡΙΑ ΑΝΤ. ΧΟΥΒΑΡΔΑ για το διάστημα 1/7/2001 έως και σήμερα (λόγω και διαδοχής της επιχείρησης ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΧΟΥΒΑΡΔΑΣ), 2) ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΝΙΚ. ΚΑΓΙΑΛΗ για το διάστημα 1/7/2001 έως και σήμερα, 3) ΙΩΑΝΝΗ ΒΑΣ. ΚΑΡΑΒΑΣΙΛΗ για το διάστημα 1/7/2001 έως και σήμερα (λόγω και διαδοχής της επιχείρησης ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΑΡΑΒΑΣΙΛΗΣ), 4) ΞΕΝΟΦΩΝΤΑ ΑΓΑΠ. ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ για το διάστημα 1/7/2001 έως και σήμερα (λόγω και διαδοχής της επιχείρησης ΑΓΑΠΗΤΟΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ), 5) ΓΕΩΡΓΙΟ ΑΣΤ. ΚΡΗΤΟ για το διάστημα 1/7/2001 έως και σήμερα (λόγω και διαδοχής της επιχείρησης ΑΣΤΕΡΙΟΣ ΚΡΗΤΟΣ), 6) ΑΛΕΞΑΝΔΡΟ ΠΕΤΡ. ΚΑΓΙΑΛΗ για το διάστημα 1/7/2001 έως και σήμερα και 7) ΕΥΑΓΓΕΛΟ ΑΣΤ. ΑΔΡΑΜΕΡΙΝΟ για το διάστημα 10/02/2014 έως και σήμερα.

Να απειληθούν οι: 1) ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΑΝΤ. ΧΟΥΒΑΡΔΑΣ, 2) ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΝΙΚ. ΚΑΓΙΑΛΗΣ, 3) ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΣ. ΚΑΡΑΒΑΣΙΛΗΣ, 4) ΞΕΝΟΦΩΝΤΑΣ ΑΓΑΠ. ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ, 5) ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΣΤ. ΚΡΗΤΟΣ, 6) ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΠΕΤΡ. ΚΑΓΙΑΛΗΣ και 7) ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΑΣΤ. ΑΔΡΑΜΕΡΙΝΟΣ με πρόστιμο και χρηματική ποινή, όταν, με απόφαση της Επιτροπής, ήθελε βεβαιωθεί η συνέχιση ή η επανάληψη στο μέλλον των διαπιστωθεισών παραβάσεων.

Να απέχει η Επιτροπή Ανταγωνισμού από τη διαπίστωση παράβασης του άρθρου 2 του ν. 703/1977 ή/και του ν. 3959/2011.

Κατόπιν τον λόγο έλαβαν ο πληρεξούσιος δικηγόρος των μερών και ο παριστάμενος νόμιμος εκπρόσωπος, οι οποίοι τοποθετήθηκαν επί της εισηγήσεως, ανέπτυξαν τις απόψεις τους, έδωσαν διευκρινίσεις και απάντησαν σε ερωτήσεις, που τους υπέβαλαν ο Πρόεδρος και τα Μέλη της ΕΑ.

Με την ολοκλήρωση της ακροαματικής διαδικασίας, ο πληρεξούσιος δικηγόρος των μερών ζήτησε και ο Πρόεδρος του Τμήματος χορήγησε προθεσμία τριών (3) εργάσιμων ημερών μετά την παραλαβή των πρακτικών από τα ενδιαφερόμενα μέρη, προκειμένου να υποβάλουν τα συμπληρωματικά τους υπομνήματα.

Το Τμήμα της Επιτροπής συνήλθε σε διάσκεψη την 22η Σεπτεμβρίου 2014 (ημέρα Δευτέρα και ώρα 10:00),

επί της ως άνω υπόθεσης, η οποία συνεχίστηκε την 3η Φεβρουαρίου 2015 (ημέρα Τρίτη και ώρα 14:30) και ολοκληρώθηκε την 16η Φεβρουαρίου 2015 (ημέρα Δευτέρα και ώρα 12:30, στην ως άνω αίθουσα συνεδριάσεων του 1ου ορόφου των Γραφείων της, με τη συμμετοχή του Εισηγητή Φραγκίσκου Αρμάου, ο οποίος δεν έλαβε μέρος στην ψηφοφορία και, αφού έλαβε υπόψη της τα στοιχεία του φακέλου της κρινόμενης υπόθεσης, την Εισήγηση, τις απόψεις που διατύπωσαν προφορικώς τα ενδιαφερόμενα μέρη κατά τη συζήτηση της υπόθεσης και με τα υπομνήματα τα οποία υπέβαλαν,

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΩΣ ΕΞΗΣ

Στις 7 Ιουνίου 2002, κατατέθηκε στη Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού η υπ' αρ. 1837 καταγγελία της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Χαλκιδικής κατά της Κοινοπραξίας Ιδιοκτητών Δημόσιας Χρήσης Βυτιοφόρων Αυτοκινήτων Εκκενώσεως Βόθρων και Μεταφοράς Λυμάτων της Χερσονήσου Κασσάνδρας του Νομού Χαλκιδικής, ενώ στις 7/8/2006 κατατέθηκε, επίσης, στη Γενική Διεύθυνση η υπ' αρ. 5023 καταγγελία του Τηλέμαχου Κυριακού, διαχειριστή συγκροτήματος παραθεριστικών κατοικιών περιοχής Φούρκας κατά της Ι.Μ.Ε. Κασσάνδρα Ε.Π.Ε.

Κατά τα αναφερόμενα στην καταγγελία της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Χαλκιδικής η ίδρυση ενός εταιρικού σχήματος στην περιοχή της Χερσονήσου Κασσάνδρας, το οποίο έλαβε αρχικά τη μορφή κοινοπραξίας και στις 8/10/2002 μετεξελιχθηκε σε ιδιότυπη μεταφορική εταιρία με την επωνυμία Κασσάνδρα, συνέτεινε στη δημιουργία μη υγιών συνθηκών ανταγωνισμού στην περιοχή. Συγκεκριμένα, μεταξύ άλλων καταγγέλθηκε ότι τα μέλη της κοινοπραξίας προέβησαν σε συντονισμένες και υπερβολικές αυξήσεις των τιμών που χρέωναν τους κατοίκους της ευρύτερης περιοχής της Χερσονήσου Κασσάνδρας για την παροχή των υπηρεσιών τους, ενώ υπό τη σκέψη του διαδόχου μορφώματος, της Κασσάνδρα, συνεχίστηκε η πρακτική της χρέωσης υπερβολικών τιμών.

1. Ιδρυτικά μέλη της Κασσάνδρα Ι.Μ.Ε. αποτέλεσαν όλα τα μέλη της κοινοπραξίας σύμφωνα με την υπ' αρ. 1831/2002 συμβολαιογραφική πράξη σύστασης της εν λόγω εταιρίας, αλλά και τα διαλαμβανόμενα στην υπ' αριθμόν 2270/2011 επιστολή παροχής στοιχείων της Ι.Μ.Ε. Ε.Π.Ε.

2. Στις 8/5/2009 ο Πρόεδρος της Επιτροπής Ανταγωνισμού εν όψει της υπ' αρ. 7113/2007 εισηγήσεως της Γενικής Διεύθυνσης προς την Επιτροπή, στην οποία διαπιστώνονταν ότι με τα έως τότε διαθέσιμα στοιχεία δεν προέκυπτε παράβαση, ανέπεμψε την υπόθεση στη Γενική Διεύθυνση προκειμένου να διεξαχθεί περαιτέρω έρευνα.

3. Μετά την ολοκλήρωση της συντάχθηκε η υπ' αρ. 5451/2011 εισηγήσεως της Γενικής Διεύθυνσης επί της υπόθεσης, η οποία κατέληγε στη διαπίστωση παραβάσεων από τους βυτιοφορείς μέλη, αρχικά της κοινοπραξίας και μετέπειτα της Ιδιοκτητικής Μεταφορικής Εταιρίας, του άρθρου 1 του ν. 703/1977, όπως ισχύει, του άρθρου 2 του ίδιου νόμου, για το διάστημα από 1/1/2003 έως 31/12/2009.

4. Κατά τη διεξαγωγή της ακροαματικής διαδικασίας, καθώς και από τα υπομνήματα των καταγγελλόμενων προέκυψαν νέα στοιχεία αναφορικά με τις δραστηριότητες των βυτιοφορέων και τον τρόπο επιμερισμού των δαπανών τους και διαπιστώθηκαν ουσιώδεις ελλείψεις

στα στοιχεία τα οποία μετά από αίτημα της Επιτροπής, προσκόμισαν οι καταγγελλόμενοι κατά τη διάρκεια της εν λόγω ακροαματικής διαδικασίας.

5. Εν όψει των ανωτέρω η Επιτροπή εξέδωσε την υπ' αρ. 532/2011 προδικαστική απόφαση με την οποία: 1) απείχε από την έκδοση οριστικής απόφασης επί της υποθέσεως και 2) καλούσε τη Γενική Διεύθυνση να διεξαγάγει περαιτέρω έρευνα, προκειμένου να συλλεγούν και να επεξεργαστούν τα εκεί προσδιοριζόμενα στοιχεία.

6. Σε εκτέλεση του διατακτικού της εν λόγω απόφασης η Γενική Διεύθυνση απέστειλε στις 24.4.2012 την υπ' αρ. 3764/2012 επιστολή συλλογής στοιχείων προς την ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ. Επιπροσθέτως, στις 12.3.2013 στάλθηκαν οι υπ' αρ. 2305, 2306, 2307/12.3.2013 επιστολές προς τη Δ.Ο.Υ. Ν. Μουδανιών, την ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ και προς το κάθε μέλος της ξεχωριστά, με τις οποίες ζητούνταν να παρασχεθούν διευκρινίσεις επί των στοιχείων που είχαν προσκομιστεί και να υποβληθούν στοιχεία τα οποία δεν είχαν προσκομισθεί παρά το ότι είχαν ζητηθεί με την αρχική (υπ' αρ. οικ. 3764) επιστολή της ΓΔΑ.

7. Από το σύνολο των στοιχείων τα οποία προσκομίστηκαν στη διάρκεια της έρευνας αλλά και την ενώπιον της Επιτροπής αποδεικτική διαδικασία αποδεικνύονται τα ακόλουθα:

Α.2 Η ΚΑΤΑΓΓΕΛΛΟΜΕΝΗ

8. Η εταιρία με την επωνυμία «ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ Ι.Μ.Ε. - Ε.Π.Ε.» εδρεύει (κατά το προ «Καλλικράτη» σύστημα αυτοδιοίκησης) στην Τοπική Κοινότητα Χανιώτη, της Δημοτικής Ενότητας Παλλήνης, του Δήμου Κασσάνδρας, του νομού Χαλκιδικής και λειτούργησε από τη σύστασή της (1.7.2001) υπό τη μορφή της Κοινοπραξίας έως την 8.10.2002, οπότε και μετεξελίχθηκε σε «Ιδιότυπη Μεταφορική Εταιρεία» με την επωνυμία «ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ Ι.Μ.Ε. - Ε.Π.Ε.»¹ με δραστηριότητα, βάσει του άρθρου 3 του Καταστατικού της, την «Εκτέλεση Νομαρχιακών Μεταφορών Δια Βυτιοφόρων Αυτοκινήτων Δημοσίας Χρήσεως Εκκενώσεως Βόθρων και Μεταφοράς Αποβλήτων Επί Κομίστρω».

9. Τα μέλη της είναι ιδιοκτήτες δημοσίας χρήσεως βυτιοφόρων αυτοκινήτων μεταφοράς λυμάτων. Κάθε ιδιοκτήτης συμμετέχει ως εταίρος στην Κοινοπραξία/ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ με το φορτηγό του, του οποίου εισφέρει τη χρήση και λαμβάνει τόσα εταιρικά μερίδια όσο είναι και το συνολικό μικτό βάρος του εισφρόμενου οχήματος, ενώ παράλληλα διατηρεί και την επαγγελματική του ιδιότητα.

10. Η εξέλιξη της εταιρικής σύνθεσης από τη σύσταση της Κοινοπραξίας έως τη διαδοχή της από την ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ Ιδιότυπη Μεταφορική Εταιρεία και μέχρι σήμερα, παρουσιάζεται στον Πίνακα 1.

11. Πίνακας 1. Μέλη της «ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ Ι.Μ.Ε. – Ε.Π.Ε.»

α/α	ΣΥΣΤΑΣΗ ΚΟΙΝ/ΣΙΑΣ (1/7/2001)	ΣΥΣΤΑΣΗ Ι.Μ.Ε. – Ε.Π.Ε. (8/10/2002)	ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ			
			1 ^η (6/6/2006)	2 ^η (7/4/2009)	3 ^η (12/7/2010)	4 ^η (10/2/2014)
1.	ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΠΕΤΡ. ΚΑΓΙΑΛΗΣ	ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΠΕΤΡ. ΚΑΓΙΑΛΗΣ	ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΠΕΤΡ. ΚΑΓΙΑΛΗΣ	ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΠΕΤΡ. ΚΑΓΙΑΛΗΣ	ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΠΕΤΡ. ΚΑΓΙΑΛΗΣ	ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΠΕΤΡ. ΚΑΓΙΑΛΗΣ
2.	ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΝΙΚ. ΚΑΓΙΑΛΗΣ	ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΝΙΚ. ΚΑΓΙΑΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ	ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΝΙΚ. ΚΑΓΙΑΛΗΣ	ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΝΙΚ. ΚΑΓΙΑΛΗΣ	ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΝΙΚ. ΚΑΓΙΑΛΗΣ	ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΝΙΚ. ΚΑΓΙΑΛΗΣ
3.	ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΟΔΥΣ. ΚΑΡΑΒΑΣΙΛΗΣ	ΟΔΥΣ. ΚΑΡΑΒΑΣΙΛΗΣ				
4.			ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΣ. ΚΑΡΑΒΑΣΙΛΗΣ	ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΣ. ΚΑΡΑΒΑΣΙΛΗΣ	ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΣ. ΚΑΡΑΒΑΣΙΛΗΣ	ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΣ. ΚΑΡΑΒΑΣΙΛΗΣ
5.	ΑΣΤΕΡΙΟΣ ΓΕΩΡ. ΚΡΗΤΟΣ	ΑΣΤΕΡΙΟΣ ΓΕΩΡ. ΚΡΗΤΟΣ				
6.			ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΣΤ. ΚΡΗΤΟΣ	ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΣΤ. ΚΡΗΤΟΣ	ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΣΤ. ΚΡΗΤΟΣ	ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΣΤ. ΚΡΗΤΟΣ
7.	ΑΓΑΠΗΤΟΣ ΞΕΝ. ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ	ΑΓΑΠΗΤΟΣ ΞΕΝ. ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ	ΑΓΑΠΗΤΟΣ ΞΕΝ. ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ	ΑΓΑΠΗΤΟΣ ΞΕΝ. ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ		
8.					ΞΕΝΟΦΩΝΤΑΣ ΑΓΑΠ. ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ	ΞΕΝΟΦΩΝΤΑΣ ΑΓΑΠ. ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ
9.	ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΝΙΚ. ΧΟΥΒΑΡΔΑΣ	ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΝΙΚ. ΧΟΥΒΑΡΔΑΣ	ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΝΙΚ. ΧΟΥΒΑΡΔΑΣ	ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΝΙΚ. ΧΟΥΒΑΡΔΑΣ	ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΝΙΚ. ΧΟΥΒΑΡΔΑΣ	
10.						ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΑΝΤ. ΧΟΥΒΑΡΔΑΣ
11.	ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΧΡ. ΛΕΜΟΝΗΣ	ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΧΡ. ΛΕΜΟΝΗΣ	ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΧΡ. ΛΕΜΟΝΗΣ			
12.			ΑΣΤΕΡΙΟΣ ΠΑΥΛ. ΑΔΡΑΜΕΡΙΝΟΣ	ΑΣΤΕΡΙΟΣ ΠΑΥΛ. ΑΔΡΑΜΕΡΙΝΟΣ		ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΑΣΤ. ΑΔΡΑΜΕΡΙΝΟΣ

1 Βλ. ΦΕΚ 10431/11.10.2002.

1: ΦΕΚ ΤΑΕ&ΕΠΕ 4253/9-6-2006, 2: ΦΕΚ ΤΑΕ&ΕΠΕ 2739/13-4-2009, 3: ΦΕΚ ΤΑΕ&ΕΠΕ 7817/16-7-2010 4: ΦΕΚ ΤΑΕ&ΕΠΕ 1862/26-2-2014

12. Με βάση τον εν λόγω πίνακα αλλά και σύμφωνα με τα στοιχεία της Δ.Ο.Υ. Κασσάνδρας, στις Δημοτικές Ενότητες Παλλήνης και Κασσάνδρας είχαν, κατά καιρούς, την έδρα τους από το 2001 δεκατρείς (13) αυτοκινητιστές. Από αυτούς, τέσσερις (4), οι οποίοι συμμετείχαν αρχικά στην Κοινοπραξία και μετέπειτα στην ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ, ήτοι οι Αστέριος Κρήτος, Βασίλης Καραβασίλης, Αγαπητός Γρηγορίου και Αντώνιος Χουβαρδάς, μεταβίβασαν τα βυτιοφόρα οχήματα μεταφοράς αποβλήτων τους αντίστοιχα στους Γεώργιο Κρήτο, Ιωάννη Καραβασίλη, Ξενοφώντα Γρηγορίου και Ζαχαρία Χουβαρδά, το 2006 οι δύο πρώτοι, το 2010 ο τρίτος και το 2014 ο τέταρτος. Ο Βασίλειος Λεμονής διέκοψε τη δραστηριότητά του και αποχώρησε από την εταιρεία το 2009², ενώ ο Αστέριος Αδραμερινός εντάχθηκε στην Ιδιότυπη Μεταφορική Εταιρεία το 2006 και έπαυσε να είναι μέλος λόγω θανάτου του το 2010³. Αργότερα, το 2014, έγινε μέλος της ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ ο Ευ. Αδραμερινός και Αλέξανδρος Καγιαλής και Παναγιώτης Καγιαλής, μέλη αρχικά της Κοινοπραξίας και μετέπειτα της ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ, εξακολουθούν ως σήμερα τη δραστηριότητά τους. Όπως παρουσιάζεται και στον Πίνακα 2, πέντε (5) μέλη της ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ έχουν την έδρα τους σε Τοπικές Κοινότητες της Δημοτικής Ενότητας Παλλήνης και δύο (2) μέλη έχουν έδρα τους σε Τοπικές Κοινότητες της Δημοτικής Ενότητας Κασσάνδρας.

Πίνακας 2. Έδρα Εταίρων της «ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ», 2014

ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΙΣΤΗΣ	ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	ΔΗΜΟΣ
ΧΟΥΒΑΡΔΑΣ ΑΝΤ.ΖΑΧΑΡΙΑΣ	ΠΕΥΚΟΧΩΡΙ	ΠΑΛΛΗΝΗΣ	ΚΑΣΣΑΝΔΡΑΣ
ΚΑΓΙΑΛΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ	ΠΟΛΥΧΡΟΝΟ	ΠΑΛΛΗΝΗΣ	ΚΑΣΣΑΝΔΡΑΣ
ΚΑΓΙΑΛΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ	ΠΟΛΥΧΡΟΝΟ	ΠΑΛΛΗΝΗΣ	ΚΑΣΣΑΝΔΡΑΣ
ΚΑΡΑΒΑΣΙΛΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	ΝΕΑ ΣΚΙΩΝΗ	ΠΑΛΛΗΝΗΣ	ΚΑΣΣΑΝΔΡΑΣ
ΚΡΗΤΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΚΡΥΟΠΗΓΗ	ΚΑΣΣΑΝΔΡΑΣ	ΚΑΣΣΑΝΔΡΑΣ
ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΞΕΝΟΦΩΝ	ΑΘΥΤΟΣ	ΚΑΣΣΑΝΔΡΑΣ	ΚΑΣΣΑΝΔΡΑΣ
ΑΔΡΑΜΕΡΙΝΟΣ ΑΣΤ. ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ	ΝΕΑ ΣΚΙΩΝΗ	ΠΑΛΛΗΝΗΣ	ΚΑΣΣΑΝΔΡΑΣ

² Αρ.5632/7.4.2009 συμβ. πράξη τροποποίησης καταστατικού, ΦΕΚ ΤΑΕ & ΕΠΕ 2739/13.4.2009.

³ Αναφορικά με το ζήτημα τυχόν διαδοχής του από τον Ευάγγελο Αδραμερινό, η Υπηρεσία απέστειλε το με αριθ. 2324/19.4.2010 αίτημα για τη συλλογή στοιχείων, στη διεύθυνση που είχε η Υπηρεσία από τη Δ.Ο.Υ. Κασσάνδρας, αλλά ο φάκελος με το ερωτηματολόγιο επεστράφη αφού ο εν λόγω αυτοκινητιστής δε βρέθηκε σε αυτή τη διεύθυνση. Περαιτέρω στις 10.5.2011, η Υπηρεσία επικοινωνήσε με τη Δ.Ο.Υ. Κασσάνδρας και πιο συγκεκριμένα με τον κο Μάριο Σαμαρά, υπάλληλο του Τμήματος Εισοδήματος της εν λόγω Δ.Ο.Υ., ο οποίος ενημέρωσε ότι ο κος Ευάγγελος Αδραμερινός έκανε έναρξη επαγγέλματος στις 21.12.2009, αλλά ουδέποτε έχει υποβάλει φορολογική δήλωση.

13. Σύμφωνα με το άρθρο 9β του Εσωτερικού Κανονισμού της ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ, ο κάθε αυτοκινητιστής - μέλος της δικαιούται να διατηρεί και ατομικά τιμολόγια ή φορτωτικές και μπορεί να εξυπηρετούν πελάτες οι οποίοι απευθύνονται στους ίδιους προσωπικά αλλά μόνο με την εκδοση του σχετικού προσωπικού παραστατικού τους στοιχείου, υπό την προϋπόθεση ότι δεν αναλαμβάνουν ατομικώς ούτε και επιχειρούν ή επιδιώκουν να συμβληθούν και να αναλάβουν ατομικώς την εκτέλεση μεταφορών, τις οποίες έχει αναλάβει ήδη η ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ.

Α.3 ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΑΓΟΡΕΣ

Α.3.1. Σχετικές αγορές υπηρεσιών

14. Η σχετική αγορά υπηρεσιών περιλαμβάνει το σύνολο των υπηρεσιών που θεωρούνται από τον καταναλωτή εναλλάξιμες ή δυνάμενες να υποκατασταθούν μεταξύ τους λόγω των χαρακτηριστικών, των τιμών τους και της σκοπούμενης χρήσης τους. Για τον ορισμό της σχετικής αγοράς πρέπει να προσδιορισθούν οι περιορισμοί κατά τον καθορισμό της τιμολογιακής πολιτικής των εταιρειών που προκύπτουν από τη δυνατότητα υποκατάστασης από πλευράς ζήτησης και προσφοράς.
15. Ως σχετική αγορά υπηρεσίας στην παρούσα υπόθεση ορίζεται η εκκένωση και μεταφορά βοθρολυμάτων και λοιπών ακάθαρτων υδάτων από τις κατοικίες και τους επαγγελματικούς χώρους των πελατών - μέσω των ειδικών βυτιοφόρων - στους επιλεγμένους χώρους εναπόθεσης/βιολογικούς σταθμούς. Η εν λόγω στενή οριοθέτηση της σχετικής αγοράς οφείλεται στο γεγονός ότι μεταφορά με άλλα μεταφορικά μέσα και εναπόθεση βοθρολυμάτων στους προκαθορισμένους χώρους δεν προβλέπεται⁴.

Α.3.2. Σχετική Γεωγραφική Αγορά

16. Η σχετική γεωγραφική αγορά περιλαμβάνει την περιοχή στην οποία οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις παρέχουν τις σχετικές υπηρεσίες υπό επαρκώς ομοιογενείς συνθήκες ανταγωνισμού και η οποία μπορεί να διακριθεί από άλλες γειτονικές γεωγραφικές περιοχές, ιδίως λόγω των αισθητά διαφορετικών συνθηκών ανταγωνισμού που επικρατούν σε αυτές. Η σχετική γεωγραφική αγορά ταυτίζεται με την περιοχή μέσα στα όρια της οποίας δραστηριοποιούνται και ανταγωνίζονται (ή τουλάχιστον έχουν τη δυνατότητα αυτή), οι επιχειρήσεις που παρέχουν τις σχετικές υπηρεσίες.
17. Σημαντικός παράγων στον καθορισμό της αμοιβής της συγκεκριμένης υπηρεσίας είναι το μεταφορικό κόστος. Έτσι, όσο μεγαλύτερη είναι η απόσταση που πρέπει να διανύσει το βυτιοφόρο από την άντληση μέχρι την απόρριψη των λυμάτων⁵, τόσο μεγαλύτερο είναι το μεταφορικό κόστος και συνακόλουθα η τιμή χρέωσης της εν λόγω υπηρεσίας.
18. Βάσει της νομοθεσίας, όπως ίσχυε⁶ και έως και την έκδοση του ν. 3887/2010⁷ «Οδικές εμπορευματικές μεταφορές» τα γεωγραφικά όρια, εντός των οποίων επιτρέπονταν να

⁴ ΥΑ Β3/30129/2476 ΦΕΚ Β'725/ 2005 σχετικά με τη διαδικασία χορηγήσεως αδειών κυκλοφορίας βυτιοφόρων εκκενώσεως βόθρων αυτοκινήτων δημ. χρήσεως.

⁵ Περιλαμβάνει τις διαδρομές από την έδρα του αυτοκινητιστή στον τόπο άντλησης, από τον τόπο άντλησης στον τόπο απόρριψης κι από τον τόπο απόρριψης στην έδρα του αυτοκινητιστή.

⁶ Βλ. ν. 383/1976 (ΦΕΚ Α'182/20.7.1976), όπως ισχύει και υπ' αριθμ. Β3/30129/2476/30.5.2005 Υπουργική Απόφαση (725Β/30.5.2005).

⁷ ΦΕΚ Α'/174/30.9.2010. Βλ. σχετική εγκύκλιο Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών & Δικτύων υπ' αριθμ. Β1/47832/4533/11.10.2010.

παρέχει τις υπηρεσίες του ένα φορτηγό Δημόσιας Χρήσεως (ΦΔΧ) βυτιοφόρο εκκενώσεως βόθρων ήταν τα όρια του νομού της έδρας του. Συνεπώς, οι καταγγελλόμενες εταιρείες μπορούσαν δυνητικά να δραστηριοποιηθούν σε όλους τους Δήμους του Νομού Χαλκιδικής.

19. Μετά την έναρξη ισχύος του ν. 3887/2010⁸, άρθηκαν οι προαναφερθέντες γεωγραφικοί περιορισμοί στην κυκλοφορία των εν λόγω ΦΔΧ για όλες τις χορηγηθείσες νέες άδειες κυκλοφορίας, ενώ για τις εν ισχύ άδειες δόθηκε παράταση έως την 31.12.2014⁹ για την αντικατάστασή τους σε εθνικών μεταφορών.
20. Ωστόσο, με βάση τα στοιχεία της έρευνας από μέρους της ΓΔΑ, η ακτίνα δραστηριοποίησης των καταγγελλόμενων επιχειρήσεων καθορίζεται από τη γεωγραφική διαμόρφωση του εν λόγω νομού και τη χιλιομετρική απόσταση μεταξύ του τόπου άντλησης και του τόπου απόρριψης των λυμάτων σε συνάρτηση με την έδρα του βυτιοφόρου.
21. Έτσι, ως σχετική γεωγραφική αγορά για τους σκοπούς της παρούσας υπόθεσης ορίζεται η Χερσόνησος Κασσάνδρας του Νομού Χαλκιδικής, η οποία αποτελείται από το Δήμο Κασσάνδρας¹⁰, που περιλαμβάνει τη Δημοτική Κοινότητα Κασσανδρείας (έδρα του - Καλλικρατικού Δήμου) και τις Τοπικές Κοινότητες Άφυτου/Άθυτου, Καλάνδρας, Καλλιθέας, Κασσανδρινού, Κρυσπηγής, Φούρκα, Αγία Παρασκευή, Νέα Σκιάνη, Παλιούρι, Πευκοχώρι, Πολύχρονο και Χανιώτη (βλ. Χάρτη)¹¹.

⁸ Ημερομηνία έναρξης ισχύος του νόμου είναι η ημερομηνία δημοσίευσής του, δηλαδή η 30.9.2010.

⁹ Βάσει της υπ' αριθμ. Β3/53412/4835/9.12.2013 (ΑΔΑ: ΒΛΓ71-7ΨΨ) εγκυκλίου του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών & Δικτύων έχει δοθεί παράταση έως την 31.12.2014 για την αντικατάσταση των αδειών κυκλοφορίας φορτηγών αυτοκινήτων νομαρχιακών μεταφορών σε εθνικών και ειδικότερα «5...μέχρι 31.12.2014 για τους μεταφορείς ΦΔΧ αυτοκινήτων εκκενώσεως βόθρων, οι οποίοι δεν έχουν ακόμη αποκτήσει άδεια άσκησης επαγγέλματος οδικού μεταφορέα εθνικών μεταφορών, εξακολουθούν να ισχύουν οι όροι έκδοσής τους σύμφωνα με την αριθμ. Β3/30129/2476/16-05-2005 να (απαγόρευση αύξησης μικτού βάρους κλπ)».

¹⁰ Ο νέος (Καλλικρατικός) Δήμος Κασσάνδρας αποτελείται από τη Δημοτική Ενότητα Κασσάνδρας (Κασσανδρεία, Νέα Φωκαία, Άφυτος, Καλάνδρα, Καλλιθέα, Κασσανδρινό, Κρυσπηγή, Φούρκα), πρώην Δήμο Κασσάνδρας, και τη Δημοτική Ενότητα Παλλήνης (Αγία Παρασκευή, Νέα Σκιάνη, Παλιούρι, Πευκοχώρι, Πολύχρονο, Χανιώτη), πρώην Δήμο Παλλήνης.

¹¹ Σημειώνεται ότι, οι καταγγελλόμενοι ουδέποτε αμφισβήτησαν τον ορισμό της σχετικής αγοράς τόσο κατά τη διεξαγωγή της ακροαματικής διαδικασίας της 18.11.2011 όσο και μέσω των κατατεθέντων υπομνημάτων τους (βλ. και υποσ. 5, ανωτέρω).

ΧΑΡΤΗΣ Ν. ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ*

(* Με τη συνένωση των Δήμων λόγω Καλλικράτη, οι Δήμοι Κασσάνδρας και Παλλήνης, έχουν μετονομαστεί πλέον σε Δημοτικές Ενότητες Κασσάνδρας και Παλλήνης, αντιστοίχως και ανήκουν στον ενιαίο Δήμο Κασσάνδρας.

22. Η Ν. Φώκεια, Δημοτική Κοινότητα του Δήμου Κασσάνδρας η οποία βρίσκεται στο βόρειο τμήμα της χερσονήσου, θεωρείται για τους σκοπούς της παρούσας ότι δεν ανήκει στην υπό εξέταση σχετική γεωγραφική αγορά, όπως οριοθετήθηκε ανωτέρω, διότι:

α) υφίστανται σημαντικές αποκλίσεις τιμών μεταξύ των περιοχών που οριοθετούν την ορισθείσα γεωγραφική αγορά (Χανιώτη, Πευκοχώρι, Πολύχρονο, Φούρκα, κ.λ.π) και τη Ν. Φώκεια, οι οποίες, όπως θα αναλυθεί διεξοδικά και κατωτέρω (βλ. υποενότητα Α.7.2-7.3), φθάνουν μέχρι και 178%¹²,

β) κανένας ανεξάρτητος αυτοκινητιστής μη-μέλος της καταγγελλόμενης που εδρεύει περίξ του δημοτικού διαμερίσματος της Ν. Φώκειας δεν δραστηριοποιείται στην ανωτέρω ορισθείσα γεωγραφική αγορά^{13,14} και

γ) κανένα από τα μέλη της καταγγελλόμενης δεν δραστηριοποιείται στη Ν. Φώκεια.

23. Σε κάθε όμως περίπτωση, ακόμη και εάν ήθελε θεωρηθεί ότι η Ν. Φώκεια αποτελεί τμήμα της εν λόγω σχετικής γεωγραφικής αγοράς, δεν αίρεται η διαπίστωση περί δεσπόζουσας θέσης της καταγγελλόμενης, καθώς τα μερίδια αγοράς της τελευταίας διαχρονικά υπερβαίνουν κατά μέσο όρο το 75% και στην ευρύτερη αυτή γεωγραφική αγορά, όπως καταδεικνύεται κατωτέρω υπό Ενότητα Α.5.

¹² Για την επίδραση των τιμών στην οριοθέτηση της σχετικής γεωγραφικής αγοράς βλ. M. Motta (2004) – *Competition Policy*, σελ. 107.

¹³ Συγκεκριμένα, οι κ.κ Κίμων Μπαμπάογλου και Κυριάκος Λυμνίδης με έδρα τη Ν. Φώκεια και τα Σήμαντρα αντίστοιχα, τα οποία απέχουν 25 χιλιόμετρα από το δημοτικό διαμέρισμα της Ν. Φώκειας δεν δραστηριοποιούνται στην ανωτέρω ορισθείσα γεωγραφική αγορά.

¹⁴ Βλ. και υπ. αριθμ. πρωτ. 2797/6.9.2002 σχετικό έγγραφο της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Χαλκιδικής προς τη ΓΔΑ.

Α.4. ΟΙ ΚΑΤΑΓΓΕΛΛΟΜΕΝΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ

24. Τα κύρια ζητήματα/ προβλήματα που αναφέρονται σύμφωνα με την υπό εξέταση καταγγελία αφορούν σε επιμέρους προβλήματα - δυσλειτουργίες του ανταγωνισμού από τη συμπεριφορά της «Κοινοπραξίας Ιδιοκτητών Δημόσιας Χρήσης Βυτιοφόρων Αυτοκινήτων Εκκενώσεως Βόθρων και Μεταφοράς Λυμάτων Κασσάνδρας Νομού Χαλκιδικής» αρχικά, και της «ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ Ι.Μ.Ε. - Ε.Π.Ε.» στη συνέχεια, κυρίως σε ό,τι αφορά στον τρόπο καθορισμού και στο επίπεδο των τιμών.
25. Ειδικότερα, σύμφωνα με την υπό εξέταση καταγγελία: *«Με τη σύσταση της ανωτέρω Κοινοπραξίας (μετέπειτα, Ιδιότυπη Μεταφορική Εταιρεία), οι κάτοικοι της Χερσονήσου Κασσάνδρας, που εξυπηρετούνται αποκλειστικά από τα βυτία της Κοινοπραξίας, αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα σε ότι αφορά το κόστος εκκένωσης των βόθρων και μεταφοράς των λυμάτων και τούτο προκύπτει από την εξέλιξη και τον τρόπο διαμόρφωσης των αμοιβών»¹⁵. Ενδεικτικά, σύμφωνα με την καταγγέλλουσα Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Χαλκιδικής, το διάστημα 2000 - 2002, η αμοιβή των βυτιοφόρων για τους κατοίκους της κοινότητας Αθύτου παρουσίασε αύξηση κατά 150% περίπου (από € [...] σε € [...]), ενώ ανάλογες αυξήσεις έλαβαν χώρα σε όλες τις κοινότητες της Χερσονήσου Κασσάνδρας. Το ζήτημα που δημιουργείται, σύμφωνα με την άποψη της καταγγέλλουσας, έγκειται στο γεγονός ότι οι κάτοικοι της Χερσονήσου Κασσάνδρας δεν έχουν εναλλακτική λύση, λόγω του υψηλού μεταφορικού κόστους από άλλα βυτία που δραστηριοποιούνται εκτός της σχετικής γεωγραφικής αγοράς (πλέον των σαράντα χιλιομέτρων) και, ως εκ τούτου, είναι υποχρεωμένοι να χρησιμοποιούν τα βυτιοφόρα της Κοινοπραξίας. Επιπροσθέτως, η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Χαλκιδικής αναφέρει στο από 9.5.2006 έγγραφο της¹⁶ ότι *«λόγω της φυσικής ιδιαιτερότητας που παρουσιάζει ο Νομός Χαλκιδικής στην Χερσονήσο της Κασσάνδρας, η πλησιέστερη επιχείρηση με όμοιο αντικείμενο βρίσκεται στα Ν. Μουδανιά Χαλκιδικής, η οποία δραστηριοποιείται στην περιοχή της Ν. Προποντίδας και στην Χερσονήσο της Κασσάνδρας έως τη Δημοτική Κοινότητα της Ν. Φωκαίας. Στο υπόλοιπο τμήμα της Χερσονήσου Κασσάνδρας η δραστηριοποίηση της είναι ασύμφορη για τους πελάτες λόγω των μεγάλων αποστάσεων από την έδρα της, που είναι από 20 έως 50 χιλιόμετρα. Η αμοιβή τους στην περίπτωση αυτή είναι πολύ μεγαλύτερη από αυτήν που εισπράττει η Ιδιότυπη Μεταφορική Εταιρεία που εδρεύει στη Χερσονήσο της Κασσάνδρας»*.*
26. Κατά την καταγγελλόμενη Κοινοπραξία με βάση και το Ενημερωτικό Σημείωμα που απέστειλε στη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Χαλκιδικής στις 25.8.2002¹⁷, οι αυξήσεις που επιβλήθηκαν από τη σύσταση της (Ιούλιος 2001) μέχρι τέλος του 2002, δεν ξεπερνούν το 10% στις περισσότερες κοινότητες της Χερσονήσου, είναι δικαιολογημένες και αντανακλούν μια σταθερότητα των τιμών όλων των βυτίων της Κοινοπραξίας στην περιοχή της Κασσάνδρας προς όφελος των πελατών και προς αποκλεισμό των ανταγωνιστών της.
27. Κατά την ίδια, επίσης, σύμφωνα με μεταγενέστερη επιστολή¹⁸ του έτους 2006 οι παράγοντες καθορισμού της αμοιβής είναι κυρίως:

¹⁵ Υπ' αριθμ. πρωτ. 1837/7.6.2002 καταγγελία της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Χαλκιδικής.

¹⁶ Υπ' αριθμ. πρωτ. 3009/26.5.2006 επιστολή.

¹⁷ Ως συν. 3 στην υπ' αριθμ. πρωτ. 2797/6.9.2002 επιστολή της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Χαλκιδικής.

¹⁸ Υπ' αριθμ. πρωτ. 4597/21.7.2006 επιστολή.

28. «Η χιλιομετρική απόσταση και οι τιμές των καυσίμων, οι οποίες εμφανίζουν συνεχή αύξηση. Μεγάλο μέρος των δαπανών αυτών έχει απορροφήσει η «ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ Ι.Μ.Ε. - Ε.Π.Ε.», προκειμένου οι βυτιοφορείς να παραμείνουν ανταγωνιστικοί.
29. Ειδικότερα, και ως προς το ζήτημα της χιλιομετρικής απόστασης, οι τόποι απόρριψης των λυμάτων δεν είναι σταθεροί δεδομένου ότι καθορίζονται από τις αρμόδιες Υπηρεσίες της Τοπικής Αυτοδιοίκησης (πρώην Δήμους) σε συνεργασία με τη Νομαρχία Χαλκιδικής. Οι βιολογικοί σταθμοί που έχει χρησιμοποιήσει η «ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ Ι.Μ.Ε. - Ε.Π.Ε.» στη Χερσόνησο της Κασσάνδρας είναι οι : Ν. Φώκαια, Πολύχρονο, Καλλικράτεια και Φούρκα. Σύμφωνα με την καταγγελλόμενη, οι Δήμοι παρουσιάζουν πολλά προβλήματα στις αποθέσεις λυμάτων. Τα προβλήματα αυτά ανακύπτουν εξαιτίας των ακόλουθων γεγονότων: α) τα αστικά λύματα απαιτούν επιπλέον οργάνωση και επεξεργασία άρα και επιπλέον κόστος και β) οι Δήμοι τις περισσότερες φορές δεν διαθέτουν το προσωπικό που απαιτείται να παρίσταται κατά την απόρριψη των λυμάτων και έτσι αρνούνται την απόθεση των λυμάτων στους δικούς τους σταθμούς. Αποτέλεσμα αυτών, είναι τα λύματα να εναποθέτονται σε χιλιομετρικά μακρύτερους προορισμούς με συνέπεια την αύξηση του κομίστρου σε βάρος του πελάτη».
30. «Επιπροσθέτως, οι ειδικές συνθήκες του τόπου άντλησης των λυμάτων συμβάλλουν στην διαμόρφωση της τιμής για τις παρεχόμενες υπηρεσίες. Τα συνήθη προβλήματα που αυξάνουν το κόστος της υπηρεσίας είναι: α) η δυσχέρεια πρόσβασης στην οικία του πελάτη, β) το μέγεθος υπονόμου, γ) οι υψομετρικές διαφορές, δ) οι τόποι απόρριψης λυμάτων, ε) ο χρόνος απασχόλησης και στ) άλλες παρεχόμενες υπηρεσίες όπως αποφράξεις, καθαρισμός αγωγών και σωληνώσεων αποχετεύσεως».

A.5 ΔΟΜΗ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ

31. Η ζήτηση για την εκκένωση και μεταφορά λυμάτων και λοιπών ακάθαρτων υδάτων είναι ανελαστική σε αυξήσεις ή μειώσεις των τιμών δεδομένου ότι οι καταναλωτές της συγκεκριμένης περιοχής δεν έχουν τη δυνατότητα να στραφούν σε υποκατάστατη υπηρεσία η οποία θα τους ικανοποιήσει την ίδια ανάγκη στην περίπτωση που παρατηρηθεί σημαντική αύξηση της τιμής της εν λόγω υπηρεσίας.
32. Πράγματι, η εν λόγω σχετική αγορά δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι χαρακτηρίζεται από υψηλό βαθμό εναλλαξιμότητας από την πλευρά της προσφοράς. Και τούτο διότι, λόγω των ιδιαίτερων τεχνολογικών χαρακτηριστικών και απαιτήσεων των βυτίων που χρησιμοποιούνται για τη μεταφορά και απόρριψη λυμάτων και λοιπών ακάθαρτων υδάτων, δεν είναι εύκολη και ανέξοδη η μεταστροφή δυνητικών ανταγωνιστών – ιδιοκτητών βυτίων μεταφοράς υλικών διάφορων από βοθρολύματα σε μεταφορά βοθρολυμάτων.
33. Επίσης, εκτός από την απουσία υποκατάστασης, τόσο από την πλευρά της ζήτησης όσο και της προσφοράς, η υπό εξέταση σχετική αγορά χαρακτηρίζεται από την ύπαρξη νομικών εμποδίων εισόδου τουλάχιστον έως και την 31.12.2014, ημερομηνία λήξης της μεταβατικής περιόδου για την εφαρμογή του ν. 3887/2010 περί οδικών εμπορευματικών μεταφορών¹⁹. Καθόλη τη διάρκεια της εξεταζόμενης περιόδου, οι αυτοκινητιστές μεταφοράς λυμάτων είχαν τη δυνατότητα να ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα σε

¹⁹ Βλ. υποσ. 16 ανωτέρω.

γεωγραφική έκταση που δεν ξεπερνούσε το νομό έκδοσης της άδειας κυκλοφορίας του βυτιοφόρου²⁰.

34. Περαιτέρω, για σημαντικό μέρος της εξεταζόμενης περιόδου, η έκδοση νέων αδειών βυτιοφόρων Δημόσιας Χρήσης εκκενώσεως βόθρων προσέκρουε στη νομοθεσία. Αναλυτικότερα, στην υπ' αριθμ. Β2/7309/1751/1992 Υπουργική Απόφαση²¹ αναγράφονται, μεταξύ άλλων, τα εξής: «1. Επιτρέπεται η μετατροπή Φορτηγών Δημόσιας Χρήσης αυτοκινήτων που κυκλοφόρησαν εξυπαρχής ως βυτιοφόρα μεταφοράς λυμάτων (εκκενώσεως βόθρων) σε άλλη κατηγορία Φ.Δ.Χ. αυτοκινήτων, πλην ψυγείων διεθνών μεταφορών και βυτιοφόρων μεταφοράς υγρών καυσίμων και θέρμης ασφάλτου για την οποία ισχύει ειδικός περιορισμός. ... 6. Στους Νομούς που θα εφαρμοσθεί η παρούσα απόφαση απαγορεύεται, α) Η χορήγηση νέων αδειών κυκλοφορίας Φ.Δ.Χ. αυτοκινήτων βυτιοφόρων μεταφοράς λυμάτων σύμφωνα με τις διατάξεις της κανονιστικής απόφασης Β2/38763/2223/1983 (Β' 663)²², β) Η μετατροπή άλλων Φ.Δ.Χ. αυτοκινήτων στην κατηγορία των βυτιοφόρων αυτοκινήτων εκκενώσεως βόθρων²³». Στο από 6.6.2006 έγγραφο²⁴ του Τμήματος Συγκοινωνιών της Νομαρχίας Χαλκιδικής αναφέρεται ότι, «Στο Νομό Χαλκιδικής κατά την περίοδο 1994 -1995 εφαρμόστηκε η διαδικασία μετατροπής βυτιοφόρων Δ.Χ. εκκενώσεως βόθρων σε άλλες κατηγορίες φορτηγών Δ.Χ.». Σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην παράγραφο 6 της εν λόγω Υπουργικής Απόφασης, αλλά και το από 21.9.1998 έγγραφο²⁵ της Διεύθυνσης Εμπορευματικών Μεταφορών του Υπουργείου Μεταφορών και Επικοινωνιών, σε νομούς στους οποίους εφαρμόστηκε η παραπάνω διαδικασία απαγορεύεται η κυκλοφορία νέων βυτιοφόρων Δημόσιας Χρήσης εκκενώσεως βόθρων. Με το ίδιο σκεπτικό έχουν εκδοθεί δυο αποφάσεις του Υπουργείου Μεταφορών και Επικοινωνιών²⁶, με τις οποίες γίνονται δεκτές προσφυγές κατά των αντίστοιχων αποφάσεων του Νομάρχη Χαλκιδικής για χορήγηση νέων αδειών βυτιοφόρων. Εν

²⁰ Βλ. σχετικά Κεφάλαιο Δ της υπ' αριθμ. Β3/30129/2476 (ΦΕΚ Β' 725/2005) «Όροι διενέργειας μεταφορών με ΦΔΧ βυτιοφόρα εκκενώσεως βόθρων Παραβάσεις», ως ισχύει, στην οποία αναφέρεται ότι «2. Τα βυτιοφόρα εκκενώσεως βόθρων αυτοκίνητα δημοσίας χρήσεως που κυκλοφόρησαν με τις προϊσχύουσες του ν. 383/1976 διατάξεις ή με τις διατάξεις της υπ αριθμ. Β2/38763/2223/1983 υπουργικής αποφάσεως ή θα κυκλοφορήσουν με τις διατάξεις της απόφασης αυτής, μπορούν με απόφαση του οικείου Νομάρχη η οποία εκδίδεται μετά από σύμφωνη γνώμη της προβλεπόμενης στην προηγούμενη παράγραφο 1 Επιτροπής, να εξυπηρετούν για ορισμένο χρονικό διάστημα ή χωρίς χρονικό περιορισμό και άλλη περιοχή του ιδίου Νομού πέραν εκείνης για την οποία έχει χορηγηθεί η σχετική άδεια κυκλοφορίας, κατ' εξαίρεση των απαγορεύσεων της γ' και δ' της προηγούμενης παραγράφου 2, και με την απαραίτητη προϋπόθεση ότι η άλλη αυτή περιοχή δεν μπορεί να εξυπηρετηθεί είτε γιατί δεν επαρκούν τα εκεί εδρεύοντα βυτιοφόρα εκκενώσεως βόθρων είτε γιατί δεν εκδηλώνεται ενδιαφέρον αποκτήσεως αδειών είτε γιατί υπάρχει αδυναμία αποκτήσεως βυτιοφόρου στην περιοχή».

²¹ ΦΕΚ Β' 217 «Μετατροπή βυτιοφόρων μεταφοράς λυμάτων σε άλλες κατηγορίες ΦΔΧ» - Απόφαση του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών.

²² Η εν λόγω κανονιστική απόφαση καταργήθηκε με την έναρξη ισχύος της υπ' αριθμ. Β3/30129/2476/16.5.2005 Υπουργικής Απόφασης, δηλαδή την 30.5.2005.

²³ Βλ. και παρ. 8 άρθρο 15 του ν. 1959/1991 - Για τις οδικές μεταφορές, τις επικοινωνίες και άλλες διατάξεις (Α' 123) «δ. Φ.Δ.Χ. αυτοκίνητα, που κυκλοφόρησαν εξ' υπαρχής ως βυτιοφόρα μεταφοράς λυμάτων (εκκενώσεως βόθρων), επιτρέπεται να μετατρέπονται σε άλλης κατηγορίας αυτοκίνητα με όρους και προϋποθέσεις που καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών. Στο νομό που θα επιτραπεί η μετατροπή των αυτοκινήτων αυτών απαγορεύεται η χορήγηση νέων αδειών κυκλοφορίας της κατηγορίας βυτιοφόρων μεταφοράς λυμάτων, καθώς και η μετατροπή άλλων αυτοκινήτων στην κατηγορία αυτή.»

²⁴ Το με αριθμ πρωτ. 16/Σ/4422/6.6.2006 έγγραφο της Νομαρχίας Χαλκιδικής ως συν. 2 στο υπ' αριθμ. πρωτ. 3841/29.6.2006 έγγραφο.

²⁵ Το υπ' αριθμ. Β3/23258/3353/21.9.1998 έγγραφο.

²⁶ Οι υπ' αριθμ. Β6/6812/1167/97 και Γ12/26160/3280/99 Αποφάσεις.

κατακλείδι, καθίσταται σαφές ότι μέχρι να τεθεί σε εφαρμογή ο ν. 3887/2010²⁷, στο Νομό Χαλκιδικής δεν επιτρέπονταν η χορήγηση νέων αδειών βυτιοφόρων Δημόσιας Χρήσης εκκενώσεως βόθρων.

35. Χαρακτηριστικό γνώρισμα της υπό εξέταση αγοράς είναι ότι ο αριθμός των πελατών είναι σχετικά μεγάλος σε σχέση με τους προμηθευτές και χωρίς ισχυρή διαπραγματευτική ικανότητα.
36. Η αγορά εκκένωσης και μεταφοράς λυμάτων χαρακτηρίζεται από ομοιογένεια, αφού η παρεχόμενη από κάθε αυτοκινητιστή υπηρεσία δεν διαφέρει από αυτήν που προσφέρει ο ανταγωνιστής του.
37. Σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία, στην εν λόγω γεωγραφική αγορά, η καταγγελλόμενη εταιρία (άρα και οι εταίροι αυτής στο σύνολό τους) κατέχει/ουν μονοπωλιακή θέση, με το απόλυτο ποσοστό του 100%, όπως αυτό εμφανίζεται στα διαγράμματα που ακολουθούν, τόσο ως Κοινοπραξία όσο και ως Ιδιότυπης Μεταφορικής Εταιρείας (βλ. Διαγράμματα 1-4).
38. Από τα διαγράμματα αυτά προκύπτει ότι τα μέλη της ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ κατέχουν σχεδόν ίδια ποσοστά επί των ακαθάριστων εσόδων της, και μόνο στις περιπτώσεις που ένα μέλος έχει αποχωρήσει ή έχει εισέλθει (κατά τη διάρκεια ενός έτους) στην εταιρεία, εμφανίζεται να έχει μικρότερα ποσοστά επί των ακαθάριστων εσόδων από τα υπόλοιπα μέλη αυτής.

Διαγράμματα 1-4. Μερίδια Αγοράς Αυτοκινητιστών στη Χερσόνησο Κασσάνδρας

Διάγραμμα 1

[...]

Διάγραμμα 2

[...]

Διάγραμμα 3

[...]

Διάγραμμα 4

[...]

39. Διευκρινίζεται, ότι ακόμα και αν ήθελε υποθεθεί ότι η Ν. Φώκεια αποτελεί τμήμα της σχετικής γεωγραφικής αγοράς, τα μερίδια αγοράς²⁸ των καταγγελλομένων καταδεικνύουν παρά ταύτα την κατοχή δεσπόζουσας θέσης στη διευρυμένη αυτή αγορά. Ειδικότερα, εάν

²⁷ Βλ. σχετ. και την υπ' αριθ. πρωτ. Β1/47832/4533 εγκύκλιο της 11.10.2010 της Γενικής Διεύθυνσης Μεταφορών του Υπουργείου Υποδομών-Μεταφορών και Δικτύων σύμφωνα με την οποία «Από την έναρξη ισχύος του νόμου η χορήγηση νέων ΦΔΧ επιτρέπεται σύμφωνα με τους όρους αυτού, συνεπώς η Β3/30129/2476/2005 απόφαση παύει να ισχύει για τη χορήγηση νέων ΦΔΧ βυτιοφόρων μεταφοράς λυμάτων».

²⁸ Σύμφωνα με την ανακοίνωση της Επιτροπής όσον αφορά τον ορισμό της σχετικής αγοράς για τους σκοπούς του κοινοτικού δικαίου ανταγωνισμού (97/C 372/03), «Όταν δεν υπάρχουν πληροφορίες του είδους αυτού, ή όταν οι διαθέσιμες εκτιμήσεις δεν είναι αξιόπιστες, η Επιτροπή ζητεί κατά κανόνα από κάθε προμηθευτή στη σχετική αγορά να της κοινοποιήσει τον κύκλο εργασιών του, έτσι ώστε να μπορέσει να υπολογίσει το συνολικό μέγεθος της αγοράς και τα μερίδια που κατέχει στην αγορά αυτή κάθε προμηθευτής».

συμπεριληφθεί και η Ν. Φώκαια και ως εκ τούτου τα μερίδια αγοράς των ανεξάρτητων – μη μελών της καταγγελλόμενης αυτοκινητιστών (Μπαμπάογλου και Λυμνίδη²⁹) στην εν λόγω σχετική γεωγραφική αγορά, το συνολικό μερίδιο αγοράς των εταιρών της καταγγελλόμενης εταιρείας κυμαίνεται από [75-85]% (το 2005) έως [85-95]% (το 2008), ενώ στο τελευταίο υπό εξέταση έτος (2009) το μερίδιο αγοράς τους διαμορφώνεται σε [75-85]% (βλ. Παράρτημα 3 της Εισήγησης).

A.6. ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

40. Από την αξιολόγηση των στοιχείων του φακέλου, σύμφωνα με τις απαντήσεις στα σχετικά ερωτηματολόγια της ΓΔΑ και τα έγγραφα που συλλέχθηκαν κατά τον επιτόπιο έλεγχο που πραγματοποιήθηκε στην έδρα της καταγγελλόμενης την 10.7.2007³⁰, αλλά και την ενώπιον της Επιτροπής διαδικασία, αποδείχθηκαν τα ακόλουθα:

A.6.1. Συμφωνητικό Σύστασης Κοινοπραξίας και Καταστατικό ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ

41. Στο άρθρο 34 του από 1.7.2001 Ιδιωτικού Συμφωνητικού Σύστασης της Κοινοπραξίας, αναγράφεται ότι: *«Τα μέλη δεσμεύονται δια του παρόντος να συντάξουν Τιμοκατάλογο για κάθε προορισμό ο οποίος μερίμνη τους θα γνωστοποιηθεί στους πελάτες». Επιπροσθέτως, σύμφωνα με το άρθρο 36 του Συμφωνητικού, «Κατηγορηματικώς απαγορεύεται στα μέλη της Κοινοπραξίας να αναλάβουν οποιαδήποτε εργασία με ή άνευ τιμήματος εντός ή εκτός των ορίων δράσης της, μη λαμβάνοντας την σχετική έγκριση από το Διοικητικό Συμβούλιο και τον Πρόεδρο – Διαχειριστή. Στην περίπτωση που συμβεί αυτό, το μέλος υποχρεούται να ενημερώσει την Κοινοπραξία το αργότερο την επόμενη ημέρα ώστε να συνυπολογιστεί το δρομολόγιο στον καταμερισμό εργασιών της επόμενης ημέρας. Επίσης, απαγορεύεται μέλος να λάβει αμοιβή μικρότερη από την προβλεπόμενη στον σχετικό Τιμοκατάλογο που θα διαμορφωθεί με κοινή απόφαση των μελών. Μέλος που θα παραβεί τους άνω όρους υποχρεούται στην καταβολή στο ταμείο της Κοινοπραξίας [...] δρχ. Σε κάθε επόμενη φορά που θα επαναλάβει το ίδιο παράπτωμα θα καταβάλει το ποσό των [...] δρχ.»*
42. Σύμφωνα με το άρθρο 17 του Καταστατικού της ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ, *«Ο εταίρος υποχρεούται την διάθεση κατά αποκλειστικότητα στην εταιρεία και δια το έργο αυτής το βυτιοφόρο αυτοκίνητο, σε κατάσταση πλήρους και αδιαλείπτου ετοιμότητας μετά του κατάλληλου οδηγού αυτού, καθ' όλη τη διάρκεια της εταιρικής σχέσεως». Επίσης, στο ίδιο άρθρο, προβλέπεται ότι «Ο εταίρος υποχρεούται για την συμμόρφωση με τις νομίμως λαμβανόμενες αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης, τον Εσωτερικό Κανονισμό και τις αποφάσεις του διαχειριστή, εφόσον αυτές λαμβάνονται εντός των ορίων της αρμοδιότητάς του. Η μη εκπλήρωση κάποιας από τις ανωτέρω υποχρεώσεις από κάποιον εταίρο, συνεπάγεται, πέραν των δια του παρόντος Καταστατικού και του Εσωτερικού Κανονισμού προβλεπόμενων*

²⁹ Προκειμένου να υπολογισθεί το μερίδιο αγοράς του Κυριάκου Λυμνίδη, ο οποίος εξυπηρετεί τη Ν. Φώκαια με ένα έως δύο δρομολόγια ανά εβδομάδα τη θερινή περίοδο, λήφθηκε υπόψη το [...] % του συνόλου των ακαθαρίστων εσόδων του όπως αυτά προκύπτουν από τις προσκομισθείσες φορολογικές δηλώσεις του.

³⁰ Στις 10.7.2007 πραγματοποιήθηκε αιφνιδιαστικός επιτόπιος έλεγχος, σύμφωνα με το άρθρο 26 του ν.703/1977 όπως ίσχυε, στην έδρα της εταιρείας. Στον έλεγχο παρόν ήταν το μέλος της εταιρείας [...], ο οποίος απάντησε σε σχετικό ερωτηματολόγιο, ενώ ταυτόχρονα συλλέχθηκαν αντίγραφα εγγράφων και τιμολογίων για περαιτέρω διερεύνηση της καταγγελίας.

κρῶσεων και την αποβολή αυτού εκ της εταιρείας, κατόπιν αποφάσεως της Γενικής Συνέλευσης».³¹

Α.6.2. Λειτουργία Κοινοπραξίας και ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ

43. Αναφορικά με το σκοπό σύστασης και τον τρόπο λειτουργίας της Κοινοπραξίας, στο από 25.8.2002 Ενημερωτικό Σημείωμα της ίδιας³² αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι η σύσταση της Κοινοπραξίας έγινε για να αποφευχθεί ο αθέμιτος ανταγωνισμός μεταξύ των βυτίων τους, που είχε ως αποτέλεσμα να μην μπορούν να ανταπεξέλθουν στις υποχρεώσεις των εξόδων τους (καύσιμα, επισκευές και συντηρήσεις φορτηγών, φορολογικές υποχρεώσεις) και για να αποκλείσουν τους ανταγωνιστές τους, οι οποίοι έμπαιναν στις περιοχές δραστηριοποίησης τους και μείωναν ακόμα περισσότερο τις τιμές ανά βυτίο. Επίσης, σημειώνεται ότι «[μ]ε την σύνταξη Τιμοκαταλόγου για κάθε προορισμό επήλθε σταθερότητα στις τιμές και σε πολλές περιπτώσεις όχι δεν αυξήθηκαν αλλά μειώθηκαν».
44. Αναφορικά με τον τρόπο λειτουργίας της ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ, την ύπαρξη τιμοκαταλόγου, καθώς και τους λόγους αύξησης των τιμών παροχής υπηρεσιών εκκενώσεως βόθρων, η καταγγελλόμενη αναφέρει ότι:
45. «Η εταιρεία δεν δύναται, δεν δικαιούται και δεν συμμετέχει καθ' οιονδήποτε τρόπο στη διαμόρφωση της τελικής τιμής για την εκκένωση βόθρων και μεταφορά λυμάτων. Δεν είναι δυνατόν η εταιρεία η οποία, απλώς αναλαμβάνει το έργο και το αναθέτει απευθείας στο μέλος της, το οποίο θα το εκτελέσει, να υποδείξει και την αμοιβή του, όταν η εταιρεία δεν έχει καμιά εξουσία πάνω στον ιδιοκτήτη του βυτιοφόρου οχήματος – μέλους της και κυρίως καμιά απολύτως συμμετοχή στην εκτέλεση του έργου. Ως εκ τούτου η αμοιβή δεν προσδιορίζεται σε καμιά περίπτωση από την εταιρεία, αντίθετα προσδιορίζεται κατόπιν ελεύθερης συμφωνίας μεταξύ αυτοκινητιστή και πελάτη»³³,

«αφετέρου δε ήταν αδύνατο να είναι γνωστές εκ των προτέρων οι συνθήκες που θα αντιμετωπίζαμε σε κάθε πελάτη ή οι πιθανές επιπλέον υπηρεσίες (αποφράξεις φρεατίων και σωληνώσεων, καθαρισμούς φρεατίων και σωληνώσεων κλπ) που θα χρειαζόνταν να προσφέρουμε. Το μόνο που θα μπορούσαμε να πούμε ότι έχουμε καθορίσει – χωρίς και αυτό να τηρείται απαραίτητα – είναι ότι η ελάχιστη αμοιβή για άντληση και μεταφορά λυμάτων είναι [...] ευρώ».³⁴ Ωστόσο, σημειώνεται ότι από την έρευνα της υπηρεσίας διαπιστώθηκε ότι οι τιμές που χρεώνει η εν λόγω εταιρεία για άντληση και μεταφορά λυμάτων σε καμιά περίπτωση δεν υπολείπονται, αλλά αντίθετα υπερβαίνουν κατά πολύ το ποσό των [...] ευρώ (βλ. σχετικούς πίνακες Παραρτήματος 1 της Εισήγησης). Κατά συνέπεια, διαπιστώνεται ότι κατά κανόνα τηρείται η ελάχιστη τιμή χρέωσης των [...] Ευρώ.

³¹ Το Καταστατικό της εταιρείας επισυνάπτεται στο υπ' αριθμ. πρωτ. 3841/29.6.2006 απαντητικό έγγραφο της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Χαλκιδικής, το οποίο απαντά σε ερωτήματα που της έθεσε η ΓΔΑ με επιστολή της.

³² Ως συν. 3 στην υπ' αριθμ. πρωτ. 2797/6.9.2002 επιστολή της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Χαλκιδικής.

³³ Βλ. το υπ' αριθμ. πρωτ. 4597/21.7.2006 απαντητικό έγγραφο της καταγγελλόμενης.

³⁴ Βλ. υπ' αριθμ. πρωτ. 1889/31.3.2010 επιστολή της καταγγελλόμενης.

4.6.3. Δυσλειτουργίες εναπόθεσης ως στοιχείο αύξησης κόστους

46. Όσον αφορά στις δυσλειτουργίες των χώρων εναπόθεσης αστικών λυμάτων, οι οποίες κατά την καταγελλόμενη επηρεάζουν το κόστος των παρεχόμενων από τους βυτιοφορείς υπηρεσιών³⁵, προκύπτει από τα έγγραφα των Δημοτικών Ενοτήτων Κασσάνδρας και Παλλήνης που προσκόμισε η ίδια³⁶, ότι κατά την ελεγχόμενη περίοδο στην εν λόγω γεωγραφική αγορά υπήρξαν προβλήματα στην εναπόθεση των λυμάτων στους βιολογικούς σταθμούς, καθώς πολλές φορές οι βυτιοφορείς ήταν αναγκασμένοι να εναποθέτουν λύματα σε αγροτεμάχια και χαβούζες. Ειδικότερα, τα προαναφερθέντα επιβεβαιώνουν οι ακόλουθες πέντε από 1.8.2003, 28.2.2006 14.3.2006 15.5.2006, 13.6.2006, επιστολές της Δημοτικής Ενότητας Κασσάνδρας,³⁷⁻³⁸⁻³⁹⁻⁴⁰ και οκτώ από 24.1.2003, 25.7.2003, 2.8.2004, 18.7.2006, 20.6.2006, 20.9.2007, 8.11.2007 και 29.7.2008, της Δημοτικής Ενότητας Παλλήνης.⁴¹⁻⁴²⁻⁴³⁻⁴⁴⁻⁴⁵
47. Με αφορμή τα εν λόγω έγγραφα και προκειμένου να διευκρινιστεί το ζήτημα της δυσκολίας εναπόθεσης λυμάτων στάλθηκαν επιστολές από τη ΓΔΑ στις Δημοτικές Ενότητες Κασσάνδρας και Παλλήνης.
48. Την 1.3.2010⁴⁶ η Δημοτική Ενότητα Κασσάνδρας γνωρίζει στη ΓΔΑ ότι οι βιολογικοί καθαρισμοί που δέχονται λύματα βρίσκονται στην Ν. Φώκαια και στη Φούρκα και δεν υπάρχουν άλλες εγκαταστάσεις επεξεργασίας που να εναποθέτουν λύματα οι βυτιοφορείς. Επίσης, ότι δεν υπάρχουν άλλοι αδειοδοτημένοι χώροι εναπόθεσης λυμάτων στην εδαφική επικράτεια του Δήμου Κασσάνδρας. Στην ίδια επιστολή αναφέρεται ότι ουδέποτε έχουν δημιουργηθεί προβλήματα με την εναπόθεση λυμάτων στους εν λόγω χώρους και ότι δεν υπάρχει τέλος χρήσης για τη χρησιμοποίηση των βιολογικών σταθμών που βρίσκονται στο Δήμο Κασσάνδρας. Επίσης αναφέρεται ότι η μέγιστη απόσταση Κοινότητας από τους χώρους επεξεργασίας λυμάτων είναι περίπου 14 χιλιόμετρα (Κρυοπηγή – Ν. Φώκαια, Κασσανδρεία – Φούρκα), ενώ κατά μέσο όρο οι αποστάσεις των κατοικημένων περιοχών από τους δύο (2) βιολογικούς που δέχονται λύματα είναι περίπου 10 χιλιόμετρα.

³⁵ Βλ. υπ' αριθμ. πρωτ. 2270/13.4.2011 επιστολή της ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ όπου ισχυρίζεται, μεταξύ άλλων ότι, «...λόγω των συνενόσεων των Δήμων και την οικονομική αδυναμία που επικρατεί, όλοι οι σταθμοί επεξεργασίας λυμάτων έχουν σχεδόν εγκαταλειφθεί στην τύχη τους, με αποτέλεσμα σε περιοχές όπως το Παλιούρι, οι τοπικοί παράγοντες να μας υποδεικνύουν για εναπόθεση λυμάτων, χαβούζες αμφιβόλου νομιμότητας. Ο σταθμός βιολογικής επεξεργασίας λυμάτων της Χανιώτη δεν δέχεται εναπόθεση λυμάτων από βυτιοφόρα και κατ' ουσίαν να βρίσκεται εκτός λειτουργίας, Οι αντίστοιχοι σταθμοί Φούρκας και Πολυχρόνου να είναι αποκομμένοι από το οδικό δίκτυο καθώς είναι κατασκευασμένοι σε σημεία απρόσιτα (κορυφογραμμή) και στην πρώτη νεροποντή είναι σχεδόν αδύνατη η προσέγγισή τους. Τα αντίστοιχα προβλήματα υπάρχουν και στους σταθμούς της υπόλοιπης Χαλκιδικής».

³⁶ Όπως ορισμένα εξ' αυτών ανευρέθησαν στον επιτόπιο έλεγχο που έγινε από υπαλλήλους της υπηρεσίας στα γραφεία της καταγελλόμενης.

³⁷ Το υπ' αριθμ. πρωτ. 5499/15.5.2006 έγγραφο του Δήμου.

³⁸ Το υπ' αριθμ. πρωτ. 8479/1.8.2003 έγγραφο του Δήμου.

³⁹ Το υπ' αριθμ. πρωτ. 2272/28.2.2006 έγγραφο του Δήμου.

⁴⁰ Το υπ' αριθμ. πρωτ. 8450/13.6.2006 έγγραφο του Δήμου.

⁴¹ Το υπ' αριθμ. πρωτ. 5422/25.7.2003 έγγραφο του Δήμου.

⁴² Το υπ' αριθμ. πρωτ. 4831/2.8.2004 έγγραφο του Δήμου.

⁴³ Το υπ' αριθμ. πρωτ. 4979/20.6.2008 έγγραφο του Δήμου.

⁴⁴ Το υπ' αριθμ. πρωτ. 7278/20.9.2007 έγγραφο του Δήμου.

⁴⁵ Το υπ' αριθμ. πρωτ. 6034/29.7.2008 έγγραφο του Δήμου.

⁴⁶ Το υπ' αριθμ. πρωτ. 2273/1.3.2010 έγγραφο.

49. Επίσης, την 18.3.2010⁴⁷ η Δημοτική Ενότητα Παλλήνης γνωρίζει στη ΓΔΑ ότι στα όρια του Δήμου της λειτουργούν οι βιολογικοί σταθμοί του Πολύχρονου⁴⁸, Πευκοχωρίου⁴⁹ και Χανιώτη⁵⁰. Επιπρόσθετα, σημειώνει ότι δεν υπάρχει εφάπαξ τέλος χρήσης αυτών των εγκαταστάσεων από τους βυτιοφορείς και δεν υπάρχει τέλος χρήσης ανά βυτίο μεταφοράς αστικών λυμάτων.

A.6.4. Η άποψη της καταγγελλόμενης

50. Στα από 26.3.2010 και 13.4.2011 απαντητικά έγγραφα της⁵¹, η καταγγελλόμενη αναφέρει, μεταξύ άλλων, ότι:

51. Δραστηριοποιείται στη Χερσόνησο της Κασσάνδρας, στο νυν Δήμο Κασσάνδρας, του Νομού Χαλκιδικής και⁵² μολονότι έχει δικαίωμα να αναλάβει και να εκτελέσει έργο σε όλο το Νομό Χαλκιδικής, «... Λόγω της ιδιόμορφης γεωγραφικής διαμόρφωσης του Νομού Χαλκιδικής (ύπαρξη 2 χερσονήσων Κασσάνδρας και Σιθωνίας) και με δεδομένο ότι αφενός μεν η έδρα της εταιρείας βρίσκεται εντός της Χερσονήσου Κασσάνδρας, αφετέρου δε όλα τα μέλη είναι κάτοικοι της ίδιας περιοχής, η δραστηριοποίηση μας είναι πιο έντονη στην Χερσόνησο της Κασσάνδρας».

52. «Σημαντικό ρόλο στον ανταγωνισμό διαδραματίζει και η έδρα κάθε βυτιοφόρου δημόσιας χρήσεως καθώς είναι διαφορετικό το κοστολόγιο εξυπηρέτησης πελάτη εντός της έδρας του βυτιοφόρου και διαφορετικό το κοστολόγιο της εξυπηρέτησης πελάτη εκτός της έδρας, όταν σε εκείνη την έδρα υπάρχει κάποιος επαγγελματίας ο οποίος, λόγω εντοπιότητας είναι πιο ανταγωνιστικός στην τιμή».

53. «Λόγω της φύσης του αντικειμένου της, είναι αδύνατο να καθορίσει το μέσο κόστος ανά δρομολόγιο. Πολύ περισσότερο είναι δύσκολη η εξαγωγή συμπεράσματος για το μέσο κόστος δρομολογίου δεδομένου ότι τα τεχνικά χαρακτηριστικά κάθε βυτιοφόρου οχήματος είναι τελείως διαφορετικά όπως τελείως διαφορετικά είναι τα κοστολόγια συντήρησης αυτών».

54. «Είναι αδύνατο με τόσους αστάθμητους παράγοντες [όπως αυτοί έχουν αναφερθεί στην ενότητα Α.4 παρ. 27] να εξαχθεί το συνολικό κόστος ανά δρομολόγιο».

55. Όσον αφορά στο κόστος ανά τονοχιλιόμετρο, προς απόδειξη του πολύ χαμηλού κόστους [πιθανολογείται ότι εννοείται η τιμή] των υπηρεσιών που παρέχει, σε σύγκριση με αυτές των υπολοίπων αυτοκινητιστών, η καταγγελλόμενη χρησιμοποιεί τις τιμές που αναφέρονται στην τελευταία (έτος 2008) Κοινή Υπουργική Απόφαση περί καθορισμού κομίστρων⁵³ και η οποία έχει καταργηθεί με το άρθρο 15 του ν. 3887/2010⁵⁴. Η εν λόγω υπουργική απόφαση, αν και δεν αφορά στις μεταφορές βοθρολυμάτων αλλά στις μεταφορές καυσίμων, εντούτοις κατά την καταγγελλόμενη η μεταφορά των υγρών καυσίμων προσομοιάζει περισσότερο προς τις μεταφορές βοθρολυμάτων, καθώς πρόκειται για μεταφορές υγρών με βυτιοφόρα οχήματα (ομοιότητα ως προς το είδος του οχήματος και τη μονάδα μέτρησης του μεταφερόμενου είδους που είναι τα χιλιόλιτρα), πρόκειται για μεταφορές όπου δεν υπάρχει έμφορτη επιστροφή και πρόκειται για μεταφορές επικίνδυνων

⁴⁷ Το υπ' αριθμ. πρωτ. 1578/18.3.2010 έγγραφο.

⁴⁸ Ο βιολογικός σταθμός Πολύχρονου απέχει από την εν λόγω Τοπική Κοινότητα περίπου 2 χιλιόμετρα.

⁴⁹ Ο βιολογικός σταθμός Πευκοχωρίου απέχει από την εν λόγω Τοπική Κοινότητα περίπου 2 χιλιόμετρα.

⁵⁰ Ο βιολογικός σταθμός Χανιώτη απέχει από την εν λόγω Τοπική Κοινότητα περίπου 600 μέτρα.

⁵¹ Τα υπ' αριθμ. πρωτ. 1889/31.3.2010 και 2270/13.4.2011 έγγραφα της καταγγελλόμενης.

⁵² Βλ. το υπ' αριθμ. πρωτ. 1889/31.3.2010 έγγραφο.

⁵³ Κ.Υ.Α. Κ/24241/2045/2008 – ΦΕΚ Β' 856/12.5.2008.

⁵⁴ ΦΕΚ Α' 174/2010.

«εμπορευμάτων» βάσει σύμβασης ADR. Βάσει των ανωτέρω, σύμφωνα με την καταγγελλόμενη, το ελάχιστο κόστος μιας μεταφοράς ανέρχεται στο ποσό των € [...]»⁵⁵.

4.6.5. Πραγματικοί και Δυνητικοί ανταγωνιστές

56. Στο υπ' αριθμ. πρωτ. 4597/21.7.2006 απαντητικό έγγραφο της η καταγγελλόμενη ισχυρίζεται ότι «*Τόσο στην Χερσόνησο της Κασσάνδρας όσο και στην ευρύτερη περιοχή της Χαλκιδικής δραστηριοποιείται άλλη μια εταιρεία μεταφορική με την επωνυμία «ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ Ι.Μ.Ε. – Ε.Π.Ε.» στο δυναμικό της οποίας είναι ενταγμένα επτά (7) βυτιοφόρα αυτοκίνητα μεταφοράς λυμάτων ενώ υπάρχουν και άλλοι συνολικά δέκα (10) ανεξάρτητοι μεταφορείς λυμάτων οι οποίοι δραστηριοποιούνται επίσης σε όλο το Νομό Χαλκιδικής*».⁵⁶ Ωστόσο, από την έρευνα της ΓΔΑ προέκυψε ότι για τα υπό εξέταση έτη η εν λόγω εταιρεία δεν δραστηριοποιείτο στη σχετική γεωγραφική αγορά^{57,58}.
57. Συναφώς, με το από 29.6.2006 απαντητικό της έγγραφο⁵⁹ η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Χαλκιδικής επιβεβαιώνει ότι η καταγγελλόμενη εταιρεία δραστηριοποιείται στη Χερσόνησο Κασσάνδρας και συγκεκριμένα στους Δήμους Κασσάνδρας και Παλλήνης, νυν (Καλλικρατικός) Δήμος Κασσάνδρας. Επισημαίνει, όμως, ότι στη Χερσόνησο της Κασσάνδρας δραστηριοποιείται, εκτός της καταγγελλόμενης, άλλο ένα βυτιοφόρο εκκένωσης βόθρων και μεταφοράς αποβλήτων το οποίο εδρεύει στη Δημοτική Κοινότητα της Ν. Φωκαίας του Δήμου Κασσάνδρας ([...])⁶⁰, όπου και δραστηριοποιείται, το οποίο, μάλιστα, δεν μπορεί να καλύψει τις ανάγκες του Δημοτικού Διαμερίσματος. Όπως όμως έχει ήδη λεχθεί, η επιχείρηση αυτή δεν δύναται να ασκήσει σημαντική ανταγωνιστική πίεση στην ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ.

⁵⁵ Τα οχήματα είναι 18 χιλιόλιτρων, η έμφορτη διαδρομή, σύμφωνα με την καταγγελλόμενη, είναι 50 χιλιόμετρα, η τιμή είναι € [...] ανά χιλιόμετρο και χιλιόλιτρο έμφορτης διαδρομής, οπότε $18 \times 50 \times [...] = € [...]$. Στο ποσό αυτό θα πρέπει να προστεθεί και η δαπάνη λειτουργίας κεντρόφυγγας (την οποία χρησιμοποιούν τα οχήματα για την άντληση και απόρριψη, όπως και τα βυτιοφόρα μεταφοράς υγρών καυσίμων) η αμοιβή της οποίας σύμφωνα με την Κ.Υ.Α. ανέρχεται στο € [...] ανά χιλιόλιτρο, έχουμε $[...] + ([...] \times 18) = € [...]$.

⁵⁶ Βλ. το υπ' αριθμ. πρωτ. 4597/21.7.2006 απαντητικό έγγραφο.

⁵⁷ Βλ. το υπ. αριθμ. πρωτ. 2797/6.9.2002 έγγραφο της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Χαλκιδικής, όπου αναφέρεται ότι «*Λόγω της φύσης της Χαλκιδικής και ιδιαίτερα της χερσονήσου Κασσάνδρας η πλησιέστερη επιχείρηση με όμοιο αντικείμενο είναι η ιδιότυπη μεταφορική εταιρεία εκκένωσης και μεταφοράς βοθρολυμάτων «Ο ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ» με έδρα τα Ν. Μουδανιά Χαλκιδικής, η οποία δραστηριοποιείται στην περιοχή των Ν. Μουδανιών και στην χερσόνησο της Κασσάνδρας έως το Δ.Δ. Ν. Φωκαίας. Στο υπόλοιπο τμήμα της χερσονήσου Κασσάνδρας η δραστηριοποίησή της είναι ασύμφορος για τους πελάτες διότι λόγω των μεγάλων αποστάσεων από την έδρα της, που είναι από 20 έως 50 χιλιόμετρα συν τα χιλιόμετρα του σημείου απόρριψης και η αμοιβή τους στην περίπτωση αυτή είναι πολύ μεγαλύτερη από αυτήν που εισπράττει η καταγγελλόμενη κοινοπραξία.*»

⁵⁸ Σημειώνεται ότι, βάσει της υπ' αριθμ. πρωτ. 6273/30.10.2007, επιστολής της η εταιρεία ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ Ι.Μ.Ε. – Ε.Π.Ε. συστάθηκε με το υπ' αριθμ. 1753/29.7.2002 συμβόλαιο συστάσεως εταιρείας της Συμβολαιογράφου Θεσσαλονίκης Ευαγγελίας Ρουσονικολού και λειτούργησε δυνάμει της υπ' αριθμ. 16/Σ-6752/2002 αποφάσεως του Νομάρχη Χαλκιδικής. Στην εν λόγω επιστολή της, η ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ, ανέφερε, μεταξύ άλλων, ότι λόγω της έδρας της (Ν. Μουδανιά), που είναι εκτός των χερσονήσων Κασσάνδρας και Σιθωνίας και σε ίση απόσταση από αυτές, δραστηριοποιείται τόσο και στις δύο εν λόγω χερσονήσους όσο και στο ηπειρωτικό τμήμα του νομού Χαλκιδικής. Όμως, από την έρευνα της Υπηρεσίας προέκυψε ότι η «ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ Ι.Μ.Ε. – Ε.Π.Ε.» έχει διαλυθεί (βλ. έγγραφο από Δ.Ο.Υ. Ν. Μουδανιών με αριθμ. πρωτ. 2224/15.4.2010).

⁵⁹ Βλ. το υπ' αριθμ. πρωτ. 3841/29.6.2006 απαντητικό της έγγραφο.

⁶⁰ Ο [...], με έδρα τη Ν. Φωκαία, της Δημοτικής Ενότητας Κασσάνδρας, δραστηριοποιείται ως ανεξάρτητος αυτοκινητιστής, ο οποίος συμμετείχε στην Ιδιότυπη Μεταφορική Εταιρεία «ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ Ι.Μ.Ε. – Ε.Π.Ε.» με έδρα το Δήμο Ν. Προποντίδας, μέχρι και τις 30.1.2008, οπότε και διαλύθηκε.

Α.7 ΤΙΜΟΛΟΓΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΩΝ ΚΑΤΑΓΓΕΛΛΟΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΩΝ ΒΥΤΙΟΦΟΡΕΩΝ

58. Αναφορικά με την τιμολογιακή πολιτική της καταγγελλόμενης ως «Κοινοπραξίας» αρχικά και «ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ Ι.Μ.Ε.- Ε.Π.Ε.» στη συνέχεια σε σύγκριση με την αντίστοιχη των ανεξάρτητων βυτιοφορέων (Μπαμπάογλου και Λυμνίδη), με σκοπό τη διερεύνηση ύπαρξης υπερβολικής τιμολόγησης (excessive pricing) από τα μέλη της καταγγελλόμενης αποδείχτηκαν τα ακόλουθα:

Α.7.1 Τιμολογιακή Πολιτική της «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑΣ» & της «ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ»

59. Από την επεξεργασία των εν τιμών χρέωσης των αυτοκινητιστών - εταίρων της «Κοινοπραξίας» αρχικά και «ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ», στη συνέχεια, κατά τη διάρκεια της περιόδου 1999 – 2010 σε δεκατρείς τοπικές κοινότητες των δημοτικών ενοτήτων Κασσάνδρας και Παλλήνης, προκύπτει ότι οι εν λόγω τιμές ακολούθησαν ανοδική πορεία κατά την ελεγχόμενη περίοδο (βλ. Πίνακα 3.).
60. Ειδικότερα, την περίοδο 1999 – 2010 καταγράφηκε, ανάλογα με τα διαθέσιμα στοιχεία, στο σύνολο των δεκατριών τοπικών κοινοτήτων, Μέση Ετήσια Αύξηση των τιμών από 6,48% στην κοινότητα Χανιώτη έως 13,21% στην κοινότητα Πευκοχώρι. Αναλυτικότερα, σε πέντε (5) Τοπικές Κοινότητες (Αθυτος, Καλλιθέα, Χανιώτη, Ποσειδί και Ν. Σκιώνη) η μέση ετήσια αύξηση των τιμών κυμάνθηκε από 5% έως 10% και στις υπόλοιπες οχτώ (8) Τοπικές Κοινότητες (Κρυοπηγή, Καλάνδρα, Φούρκα, Μόλα – Καλύβα, Πευκοχώρι, Παλιούρι, Πολύχρονο και Λουτρά), η μέση ετήσια αύξηση των τιμών κυμάνθηκε από 10% έως 13%.
61. Σημειώνεται, ότι οι τιμές χρέωσης για τη μεταφορά λυμάτων στη Χερσόνησο της Κασσάνδρας την περίοδο 1999 - 2010 αυξάνονταν ανά έτος, με ρυθμούς διπλάσιους και τριπλάσιους από το Γενικό Δείκτη Τιμών Καταναλωτή της ίδιας περιόδου .
62. Αντίστοιχα, η αύξηση των τιμών του έτους 2010 έναντι του 1^{ου} διαθέσιμου έτους κυμάνθηκε από 68,88% (κοινότητα Ν. Σκιώνη έναντι του έτους 2003) έως 282,79% (κοινότητα Λουτρά έναντι έτους 1999). Ειδικότερα, η αύξηση των τιμών του έτους 2010 έναντι του 1999 κυμάνθηκε από 150% έως 283%, έναντι του 2000 από 100% έως 250% και έναντι του 2001 από 75% έως 120%, ανάλογα τη δημοτική κοινότητα (βλ. Πίνακα 3).
63. Τέλος, από τα τιμολόγια παροχής υπηρεσιών της ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ που έχει στη διάθεσή της η ΓΔΑ και σύμφωνα με το Παράρτημα 1 της Εισήγησης, προκύπτει ότι τα μέλη της χρέωναν την ίδια τιμή, εν πολλοίς, ανεξαρτήτως του αν είχαν ή όχι έδρα στη Δημοτική ή Τοπική Κοινότητα του τόπου αποκομιδής και απόρριψης λυμάτων

Πίνακας 3. Τιμές χρέωσης καταγγελλόμενης και Ποσοστιαία Μεταβολή (%) ανά κοινότητα, 1999 – 2010

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	ΜΕΤΑΒ ΟΑΗ 2002 έναντι 2000	ΜΕΡΡΜ* 2002-2000	ΜΕΤΑΒΟ ΛΗ 2010 έναντι 1 ^{ου} διαβέβαιου έτους	ΜΕΡΡΜ* 1999- 2010	ΜΕΤΑΒΟ ΛΗ 2010 έναντι 2002
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΚΑΣΣΑΝΔΡΑΣ																	
ΑΘΥΤΟΣ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	35,35%	16,34%	154,02%	8,84%	70,66%
ΚΑΛΛΙΘΕΑ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	-	-	120,30%	9,17%	55,92%
ΚΡΥΟΠΗΓΗ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	102,86%	42,43%	243,06%	13,12%	69,11%
ΚΑΛΑΝΔΡΑ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	36,56%	16,86%	213,15%	10,93%	129,31%
ΦΟΥΡΚΑ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	83,82%	35,58%	168,33%	10,37%	45,97%
ΜΟΛΑ - ΚΑΛΥΒΑ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	73,53%	31,73%	216,56%	12,21%	82,42%
ΠΟΣΕΙΔΙ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	-	-	132,25%	9,82%	100,9%
ΚΑΣΣΑΝΔΡΕ ΙΑ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	92,62%	38,79%	-	-	-
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΑΛΛΗΝΗΣ																	
ΧΑΝΙΩΤΗ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	-	-	75,98%	6,48%	-
ΠΕΥΚΟΧΩΡΙ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	-	-	102,80%	13,21%	-
ΠΑΛΙΟΥΡΙ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	27,17%	12,77%	212,17%	12,06%	145,48%
ΠΟΛΥΧΡΟΝ Ο	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	119,47%	48,15%	243,87%	11,88%	50,14%
ΛΟΥΤΡΑ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	93,10%	38,96%	282,79%	12,98%	98,23%
Ν. ΣΚΙΩΝΗ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	-	-	68,88%	7,77%	-

Πηγή: Προσκομισθέντα τιμολόγια

Βάση Υπολογισμού: Μέσες Τιμές ανά Έτος (περ. ΦΠΑ), *: Μέσος Ετήσιος Ρυθμός Μεταβολής
Στις Τοπικές Κοινότητες Φούρκα, Χανιώτη, Πευκοχώρι και Πολύχρονο λειτουργούν Βιολογικοί Σταθμοί Επεξεργασίας Λυμάτων

**Α.7.2. Τιμολογιακή Πολιτική Ανεξάρτητων
Βυτιοφορέων**

64. Όπως προαναφέρθηκε οι ανεξάρτητοι αυτοκινητιστές [...] και [...] δραστηριοποιούνται στη Δημοτική Κοινότητα της Ν. Φώκαιας, περιοχή όμορη της σχετικής γεωγραφικής αγοράς της υπό εξέταση υπόθεσης. Η έδρα του πρώτου είναι η Δημοτική Κοινότητα Ν. Φωκαίας στο Δήμο Κασσάνδρας και του δεύτερου η Δημοτική Κοινότητα Σήμαντρα στο Δήμο Ν. Προποντίδας. Τα Σήμαντρα απέχουν από την Ν. Φώκαια, την κοντινότερη Κοινότητα του Δήμου Κασσάνδρας, περίπου 30 χιλιόμετρα⁶¹. Οι εν λόγω αυτοκινητιστές εναποθέτουν τα λύματα που μεταφέρουν από τις κατοικίες και επαγγελματικούς χώρους των κατοίκων της Ν. Φώκαιας στο βιολογικό σταθμό της εν λόγω Δημοτικής Κοινότητας. Οι παράγοντες καθορισμού της τιμής χρέωσης για την υπηρεσία που παρέχουν φαίνεται να είναι οι ίδιοι που επικαλείται και η καταγγελλόμενη εταιρεία, όπως αναλυτικά περιγράφονται στην ενότητα Α.4, ανωτέρω.
65. Από τα στοιχεία που απέστειλε ο [...] ⁶² προκύπτει ότι ο τελευταίος:
66. Δραστηριοποιείται μόνο στη Δημοτική Κοινότητα της Ν. Φωκαίας.
67. Η τιμή του πετρελαίου αυξήθηκε κατά 30,16% το έτος 2009 έναντι του 2003 (από € 0,63 / λίτρο σε € 0,82 / λίτρο), καταγράφοντας μέση ετήσια αύξηση της τάξης του 4,49%.
68. Η μέση απόσταση του βιολογικού σταθμού από την εν λόγω Δημοτική Κοινότητα είναι το πολύ 500 μέτρα.
69. Η μέση τιμή χρέωσης, όπως αυτή εμφανίζεται στον Πίνακα 4, για τη μεταφορά και απόρριψη λυμάτων των κατοίκων της Δημοτικής Κοινότητας της Ν. Φώκαιας κατέγραψε αύξηση 40% το 2010 έναντι του 2002 (από τα € [...] στα € [...]), με μέση ετήσια αύξηση στην εννεαετία κατά 4,3%.

Πίνακας 4. [...]: Εξέλιξη Τιμών χρέωσης Ν. Φώκαιας – Δήμος Κασσάνδρας, 2002 – 2010										
2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	% ΜΕΤΑΒΟΛΗ 2010 - 2002	ΜΕΡΜ*
[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	40,00%	4,30%

Πηγή: Προσκομισθέντα τιμολόγια – τιμές σε ευρώ

Βάση Υπολογισμού: Μέσες Τιμές ανά Έτος, *: Μέσος Ετήσιος Ρυθμός Μεταβολής

70. Από τα στοιχεία του [...] ⁶³ προκύπτει ότι ο εν λόγω αυτοκινητιστής:
71. Δραστηριοποιείται στο Δήμο Ν. Προποντίδας και μόνο σε μια Κοινότητα του Δήμου Κασσάνδρας, τη Ν. Φώκαια, όπου εκτελεί ένα με δύο δρομολόγια την εβδομάδα μόνο τους καλοκαιρινούς μήνες.

⁶¹ Η απόσταση υπολογίστηκε χρησιμοποιώντας την εφαρμογή Google maps.

⁶² Υπ' αριθμ. πρωτ. 3320/31.5.2010 και 2485/28.4.2011 επιστολές, αντίστοιχα.

⁶³ Υπ' αριθμ. πρωτ. 1990/31.3.2011 επιστολή.

72. Η μέση τιμή χρέωσης, όπως αυτή εμφανίζεται στον Πίνακα 5, για τη μεταφορά και απόρριψη λυμάτων των κατοίκων της περιοχής Ν. Φωκαίας κατέγραψε αύξηση 63,63% το 2010 έναντι του 2002 (από τα € [...] στα € [...]), με μέση ετήσια αύξηση στην εννεαετία κατά 6,35%.

Πίνακας 5. [...]: Εξέλιξη Τιμών χρέωσης Ν. Φωκαίας – Δήμος Κασσάνδρας, 2002 – 2010										
2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	% ΜΕΤΑΒΟΛΗ 2010 - 2002	ΜΕΡΜ*
[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	63,63%	6,35%

Πηγή: Προσκομισθέντα τιμολόγια – τιμές σε ευρώ

Βάση Υπολογισμού: Μέσες Τιμές ανά Έτος, *: Μέσος Ετήσιος Ρυθμός Μεταβολής

Α.7.3 Σύγκριση Τιμών

73. Από τη σύγκριση των τιμών που χρεώνουν η ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ στη σχετική γεωγραφική αγορά της υπό εξέταση υπόθεσης και οι ανεξάρτητοι αυτοκινητιστές [...] και [...] στη Δημοτική Κοινότητα της Ν. Φωκαίας, που για τους σκοπούς της παρούσης θεωρείται ως «γεωγραφική αγορά σύγκρισης» προκύπτουν τα ακόλουθα:
74. 1^η περίπτωση: Όμοιες συνθήκες αγοράς (ο τόπος άντλησης, ο τόπος απόρριψης και η έδρα του αυτοκινητιστή είναι στην ίδια δημοτική κοινότητα)
75. Για τη σύγκριση αυτή επελέγη αφενός ο [...] με έδρα τη Ν. Φώκαια, και αφετέρου ο [...] (εφεξής [...]) για λογαριασμό της ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ με έδρα το Πευκοχώρι⁶⁴. Αμφότεροι διαθέτουν στη δημοτική κοινότητα της έδρας τους Βιολογικό Σταθμό, και, ως εκ τούτου, ο -θεωρητικά- σημαντικότερος παράγων διαμόρφωσης της τιμής (μεταφορικό κόστος) είναι παρόμοιος. Από τη σύγκριση προκύπτει ότι οι τιμές που χρεώνει ο Χουβαρδάς – μέλος της ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ είναι σταθερά σημαντικά υψηλότερες από τις αντίστοιχες του [...] στα συγκρίσιμα έτη της περιόδου 2003-2010 κατά, μέσο όρο, περίπου 195% (Πίνακας 6).
76. Ειδικότερα, για τα έτη 2003 – 2004 και 2007 - 2010, όπου υπάρχουν συγκρίσιμα στοιχεία, προκύπτει ότι, υπό παρόμοιες συνθήκες λειτουργικού κόστους, ο [...] χρεώνει τους πελάτες του κατά 195%, 129,5%, 232,2% 178,3% 189% και 241,9%, αντίστοιχα, υψηλότερα από ότι ο ανεξάρτητος αυτοκινητιστής για μεταφορά και απόρριψη λυμάτων.

Πίνακας 6. Σύγκριση Τιμών χρέωσης [...] υπό Όμοιες Συνθήκες Αγοράς, 2002 – 2010									
Τιμές σε ευρώ	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010

⁶⁴ Βάσει των προσκομισθέντων τιμολογίων, οι μέσες τιμές (πίνακας 6), που χρεώνει ο [...], όσο και οι μέσες τιμές που χρεώνουν όλα τα μέλη – εταίροι της «ΚΑΣΣΑΝΔΡΑΣ Ι.Μ.Ε. – Ε.Π.Ε.» (πίνακας 8) είναι οι ίδιες, με μια ανεπαίσθητη απόκλιση το 2008, € [...] έναντι € [...] και το 2004, € [...] έναντι € [...].

Πίνακας 7. Σύγκριση τιμών ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ / [...] σε δημ. διαμερίσματα με βιολογικούς Σταθμούς, Δ. Κασσάνδρας, 2002 – 2010									
Τιμές σε ευρώ	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ (Έδρα (**), άντληση, απόρριψη ΧΑΝΙΩΤΗ-πιπ.4,1 max 19χλμ)	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
% διαφορά τιμών ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ / [...]	-	-	106,50%	-	-	137,45%	121,00%	90,14%	107,03%

(**)ΕΔΡΕΣ ΜΕΛΩΝ ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ: Πευκοχώρι, Πολύχρονο, Νέα Σκιώνη, Κρυσπηγή, Άφυτος.

Πηγή: Προσκομισθέντα τιμολόγια παροχής υπηρεσιών, Επεξεργασία στοιχείων ΓΔΑ

Βάση Υπολογισμού: Μέσες Τιμές ανά Έτος

79. 3^η περίπτωση: Διαφορετικές συνθήκες αγοράς (ο τόπος απόρριψης βρίσκεται στην ίδια Δημοτική Κοινότητα του τόπου άντλησης, στην οποία έχει έδρα μέλος της ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ, αλλά όχι ο ανεξάρτητος μεταφορέας)

80. Με βάση τις τιμές χρέωσης του [...] σε πελάτες του στην Ν. Φώκαια με τις τιμές που χρέωνε ο [...] σε πελάτες του στο Πευκοχώρι, προκύπτει ότι οι τιμές χρέωσης από μέρους του Χουβαρδάς – μέλους της ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ ήταν σταθερά σημαντικά υψηλότερες από τις αντίστοιχες του Λυμνίδη στα συγκρίσιμα έτη της περιόδου 2003-2010 κατά, μέσο όρο, περίπου 96% (Πίνακας 8). Κι αυτό, παρότι ο [...] έχει την έδρα του σε απόσταση 30 χλμ από τον τόπο αποκομιδής κι απόρριψης, ενώ ο [...] έχει την έδρα του στην ίδια τοπική κοινότητα όπου γίνονταν η αποκομιδή και η απόρριψη.

81. Ειδικότερα, για τα έτη 2003 – 2004 και 2007 - 2010 όπου υπάρχουν συγκρίσιμα στοιχεία προκύπτει ότι ο [...] χρέωνε τους πελάτες του κατά 68,6%, 47,5%, 98,3% 99,3%, 115,5% και 143,7% αντίστοιχα, υψηλότερα από ότι ο ανεξάρτητος αυτοκινητιστής για μεταφορά και απόρριψη λυμάτων, παρόλο που η απόσταση που διανύει ο [...] είναι κατά πολύ μεγαλύτερη από εκείνη του [...].

Πίνακας 8. Σύγκριση Τιμών [...] υπό Διαφορετικές Συνθήκες Αγοράς, 2002 – 2010									
Τιμές σε ευρώ	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
[...] (Έδρα ΣΗΜΑΝΤΡΑ, άντληση, απόρριψη Ν. ΦΩΚΑΙΑ-30χλμ)	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΧΟΥΒΑΡΔΑΣ (Έδρα, άντληση, απόρριψη ΠΕΥΚΟΧΩΡΙ)	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
% διαφορά τιμών ΧΟΥΒΑΡΔΑΣ / [...]	-	68,57%	47,50%	-	-	98,33%	99,32%	115,49%	143,74%

Πηγή: Προσκομισθέντα τιμολόγια παροχής υπηρεσιών, Επεξεργασία στοιχείων ΓΔΑ

Βάση Υπολογισμού: Μέσες Τιμές ανά Έτος

82. Αντίστοιχα αποτελέσματα παρατηρούνται και στην περίπτωση σύγκρισης των μέσων τιμών του [...] στη Νέα Φώκαια με αυτές που χρέωναν οι αυτοκινητιστές της ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ στο Πολύχρονο, όπου διατηρούν την έδρα τους τα μέλη της, [...] και [...]. Όπως προκύπτει από τον Πίνακα 9, κατά τα έτη 2002-2010 οι αυτοκινητιστές της ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ χρέωναν κατά μέσο όρο κατά 76,40%-136,67% περισσότερο από τον [...], παρότι οι πρώτοι είχαν την έδρα τους στην τοπική κοινότητα, όπου γινόταν η αποκομιδή και η απόρριψη, ενώ ο δεύτερος τη διατηρούσε σε απόσταση 30 χλμ. από τον τόπο αποκομιδής και απόρριψης.

Πίνακας 9. Σύγκριση Τιμών ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ / [...] υπό Διαφορετικές Συνθήκες Αγοράς, 2002 – 2010									
Τιμές σε ευρώ	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
[...] (Έδρα ΣΗΜΑΝΤΡΑ, άντληση, απόρριψη Ν. ΦΩΚΑΙΑ-30χλμ)	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ (Έδρα, άντληση, απόρριψη ΠΟΛΥΧΡΟΝΟ)	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
% διαφορά τιμών ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ / [...]	136,67%	102,29%	83,38%	76,40%	-	103,05%	95,00%	102,81%	117,15%

Πηγή: Προσκομισθέντα τιμολόγια παροχής υπηρεσιών, Επεξεργασία στοιχείων ΓΔΑ
Βάση Υπολογισμού: Μέσες Τιμές ανά Έτος

A.8. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ – ΝΕΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

83. Σε εφαρμογή της προαναφερθείσας Προδικαστικής Απόφασης της Ε.Α. σχετικά με την τιμολόγηση των υπηρεσιών των αυτοκινητιστών, από τις απαντήσεις τους σε σχετικές επιστολές της ΓΔΑ⁶⁵ προκύπτουν τα εξής νέα πραγματικά περιστατικά⁶⁶:

A.8.1. Επιμερισμός Δαπανών – Έσοδα κι έξοδα της ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ

84. Με την υπ' αριθμ. 3315/17.4.2013 επιστολή της η καταγγελλόμενη, απαντώντας και από μέρους των μελών της, δηλώνει, καταρχήν, ότι ο επιμερισμός των καταχωρημένων δαπανών σε δαπάνες που γίνονται υπό τη σκέπη της ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ και σε αυτές που σχετίζονται με τα ατομικά δρομολόγια των μελών ή για παραπλήσιες υπηρεσίες, δεν είναι εφικτός λόγω του τρόπου και της μεθόδου καταχώρησης των δαπανών στα βιβλία Β' κατηγορίας του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων που τηρούν.

85. Πράγματι από αντίγραφα του βιβλίου εσόδων-εξόδων, τόσο της ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ όσο και των μελών της⁶⁷ που προσκομίστηκαν προκύπτει ότι οι δαπάνες είναι

⁶⁵ Στάλθηκαν, επίσης, και οι υπ' αριθμ. πρωτ. οικ. 3336-3345/17.4.2013 και 3559/25.4.2013 επιστολές στα μέλη της ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ και στην ίδια.

⁶⁶ Υπ' αριθμ. πρωτ. 6330/8.8.2013 ενημερωτικό σημείωμα της ΓΔΑ σχετικά με τα αποτελέσματα της έρευνας σε εφαρμογή της σχετικής Προδικαστικής Απόφασης της Ε.Α.

⁶⁷ Προσκομίστηκαν με τις υπ' αριθμ. 4861/5.6.2012, 5024/11.6.2012 και 3315/17.4.2013 απαντητικές επιστολές της ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ.

καταγεγραμμένες με γενικό τρόπο και, κατά συνέπεια, δεν μπορεί να προσδιοριστεί με ασφάλεια για ποια δραστηριότητα έλαβε χώρα η εκάστοτε δαπάνη ή/και πως αυτή επιμερίζεται.

86. Περαιτέρω, ως προς το χαρακτηρισμό των εν λόγω δαπανών από τα ίδια τα μέλη⁶⁸, η καταγγελλόμενη επιβεβαιώνει ότι κανένα μέλος δεν μπορεί να διαχωρίσει τις δαπάνες που πραγματοποιούνται για την παροχή υπηρεσιών υπό τη σκέπη της ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ ή ατομικώς, λόγω της φύσεως των δαπανών του επαγγέλματος. Αυτό οφείλεται, κατά την καταγγελλόμενη, στο γεγονός ότι όταν κάποιο μέλος, για παράδειγμα, βάζει πετρέλαιο στο φορτηγό του δεν είναι δυνατόν να προσδιορίσει ποιο μέρος του καυσίμου αφορούσε τα ατομικά του δρομολόγια και ποιο τα δρομολόγια της ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ. Το ίδιο ακριβώς, υποστηρίζει, ισχύει, και είναι τούτο εύλογο, για όλες τις δαπάνες του επαγγέλματος «καθώς ούτε η ασφάλιση του αυτοκινήτου, ούτε οι αλλαγές ελαστικών, ούτε οι δαπάνες για συνεργεία και ανταλλακτικά μπορούν με κάποια μέθοδο να επιμεριστούν». Ως εκ τούτου, καθίσταται σαφές ότι, ενόψει της αδυναμίας επιμερισμού των στοιχείων κόστους, δεν είναι δυνατόν να υπολογισθεί εκ νέου με ακρίβεια το καθαρό περιθώριο κέρδους της καταγγελλόμενης εταιρίας. Σε συνέχεια των ανωτέρω, παρά τις αντικειμενικές δυσκολίες από τη μη παροχή των πραγματικών δαπανών ανά δραστηριότητα, για τον υπολογισμό των αριθμοδεικτών καθαρού περιθωρίου κέρδους η Επιτροπή εφάρμοσε δύο εναλλακτικούς τρόπους προσδιορισμού αυτού, πλέον της μεθόδου της υπ' αριθμ. 5451 αρχικής εισήγησης (βλ. Πίνακα 10):

1^{ος} Εναλλακτικός τρόπος: Υπόθεση ότι το σύνολο των δαπανών των μελών της ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ (εφεξής και ΙΜΕ) προήλθε από δραστηριότητες των μελών που πραγματοποιήθηκαν μόνο υπό την σκέπη της.

87. Δηλαδή, ο αριθμοδείκτης καθαρού περιθωρίου κέρδους διαμορφώνεται ως εξής:

$$ΚΠΚ_1 = ((\text{Ακαθάριστα έσοδα ΙΜΕ} - \text{Συνολικές Δαπάνες ΙΜΕ \& Μελών}) / \text{Ακαθάριστα έσοδα ΙΜΕ}) * 100$$

88. Με αυτό τον εναλλακτικό τρόπο υπολογισμού η υψηλότερη τιμή του καθαρού περιθωρίου κέρδους διαμορφώνεται σε 47,1% το 2003 και η χαμηλότερη τιμή αυτού σε 3,2% το 2005.

2^{ος} Εναλλακτικός τρόπος: Για τον υπολογισμό των δαπανών των μελών που γίνονται υπό τη σκέπη της ΙΜΕ, επιμερίζονται οι δαπάνες τους βάσει της αναλογίας των εσόδων των μελών της υπό τη σκέπη της ΙΜΕ και των ατομικών (συνολικών) τους εσόδων όπως αυτά καταγράφονται στις φορολογικές τους δηλώσεις (Έντυπο Ε3)⁶⁹.

89. Στην περίπτωση αυτή, ο αριθμοδείκτης καθαρού περιθωρίου κέρδους διαμορφώνεται ως εξής:

$$ΚΠΚ_2 = ((\text{Ακαθάριστα Έσοδα ΙΜΕ} - \text{Συνολικές Δαπάνες ΙΜΕ \& Μελών}) / \text{Ακαθάριστα Έσοδα ΙΜΕ}) * 100$$

⁶⁸ Βλ. την υπ' αριθμ. 4286/27.5.2013 απαντητική επιστολή της καταγγελλόμενης.

⁶⁹ Ο.π. υποσ.71 και 72.

$$\text{αναλογικά Μελών} / \text{Ακαθάριστα Έσοδα ΙΜΕ} * 100$$

90. Με αυτό τον εναλλακτικό τρόπο υπολογισμού η υψηλότερη τιμή του καθαρού περιθωρίου κέρδους διαμορφώνεται σε 43% το 2004 και η χαμηλότερη τιμή αυτού σε 1% το 2009.

91. Υπενθυμίζεται ότι, στην υπ' αριθμ. πρωτ. οικ. 5451/31.8.2011 εισήγηση της ΓΔΑ τα καθαρά περιθώρια κέρδους έχουν υπολογισθεί ως η διαφορά των ακαθαρίστων εσόδων της ΙΜΕ (από τα φορολογικά έντυπα Ε3) με τις δαπάνες που δηλώνει η ΙΜΕ (έξοδα γραμματέως, ενοίκιο, δαπάνες από λογαριασμούς κοινής ωφέλειας, κ.λ.π). Δηλαδή, ο αριθμοδείκτης καθαρού περιθωρίου κέρδους διαμορφώνεται ως εξής:

$$ΚΠΚ_{αρχ.} = ((\text{Ακαθάριστα έσοδα ΙΜΕ} - \text{Δαπάνες ΙΜΕ}) / \text{Ακαθάριστα έσοδα ΙΜΕ}) * 100$$

92. Σε αυτή την περίπτωση τα καθαρά περιθώρια κέρδους διαμορφώνονται από [...] % (2002) έως [...] % (2003).

Πίνακας 10: Αριθμοδείκτες Καθαρού Περιθωρίου Κέρδους, 2002-2009 (%)									
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	Μ.Ο 2002- 2009
1. <u>Αρχικής Εισήγησης:</u> 2. ΚΠΚ _{αρχ.} (Μόνο δαπάνες ΙΜΕ)	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	78,3
<u>1^{ος} Εναλλακτικός τρόπος: ΚΠΚ₁</u> (Εξ ολοκλήρου συμμετοχή στις δαπάνες)	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	29,9
<u>2^{ος} Εναλλακτικός τρόπος: ΚΠΚ₂</u> (Ακαθάριστα έσοδα ΙΜΕ με αναλογική συμμετοχή δαπανών των μελών)	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	31,9

μ/δ = Μη διαθέσιμα στοιχεία, ΜΟ = Μέσος Όρος

Πηγή: Οικονομικά στοιχεία καταγγελλόμενων, Επεξεργασία στοιχείων ΓΔΑ.

93. Με βάση την επεξεργασία των οικονομικών στοιχείων που προσκόμισαν οι καταγγελλόμενοι, αποδεικνύεται ότι:

94. Από τον εκ νέου υπολογισμό των αριθμοδεικτών Καθαρού Περιθωρίου Κέρδους, όπως καταγράφονται αναλυτικά στον πίνακα 10, προκύπτει και με τους δύο νέους υπολογισμούς σημαντική μείωση των μεγεθών των εν λόγω αριθμοδεικτών έναντι των αρχικά υπολογισθέντων. Ειδικότερα, κατά την περίοδο 2002-2008 οι εν λόγω αριθμοδείκτες διαμορφώθηκαν, κατά μέσο όρο, για το ΚΠΚ₁ στο 30% και για το

ΚΠΚ₂ στο 36%, ενώ το 2009 ο δείκτης ανήλθε μόλις στο [...] % και [...] %⁷⁰, αντίστοιχα.

95. Το γεγονός αυτό σε συνδυασμό με τη σημαντική μείωση των συνολικών εσόδων της εταιρείας ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ και των αποδείξεων εκκαθάρισης (διανεμόμενα μερίσματα), η οποία αγγίζει το 50% και 60% αντίστοιχα σε σχέση με το προηγούμενο οικονομικό έτος (2008), καταδεικνύει ότι δεν υπάρχουν επαρκείς ενδείξεις υπερβολικής τιμολόγησης από μέρους της καταγγελλόμενης. Αναλυτικότερα, το καθαρό περιθώριο κέρδους της εταιρίας από την πώληση των σχετικών υπηρεσιών, δεν διαμορφώνεται σε εξαιρετικά υψηλά επίπεδα, ώστε αυτά να θεωρούνται «μη εύλογα», ιδιαίτερα αν συγκριθεί με τις περιπτώσεις υπερβολικής τιμολόγησης της Ενωσιακής νομολογίας, όπου, για παράδειγμα, η τελική τιμή ήταν 40 φορές υψηλότερη σε σχέση με το κόστος⁷¹ ή υπερέβαινε πάνω από 100% το περιθώριο κέρδους⁷².
96. Οι ως άνω υπολογισμοί, ενδεχομένως, δεν αποτυπώνουν αντικειμενικά το ύψος του περιθωρίου κέρδους, καθώς, επι παραδείγματι, δεν κατέστη δυνατή η σύγκριση της τιμής πώλησης του εν λόγω προϊόντος με το οριακό κόστος παραγωγής του. Σε κάθε δε περίπτωση όμως, οι εκ νέου υπολογισμένοι αριθμοδείκτες καθαρού περιθωρίου κέρδους δύνανται να θεωρηθούν ως κατά προσέγγιση δείκτες της απόκλισης ανάμεσα στις τιμές και το κόστος παροχής των υπηρεσιών, και ως τέτοιοι δεν μπορούν να χαρακτηριστούν υπερβολικοί με βάση την ελληνική και ενωσιακή νομολογία.
97. Επομένως, δεν δύναται να τεκμηριωθεί, με βάση τα διαθέσιμα οικονομικά στοιχεία, η ύπαρξη σημαντικής διαφοράς μεταξύ κόστους και τελικής τιμής πωλήσεως των υπηρεσιών μεταφοράς βοθρολυμάτων ή εξαιρετικά υψηλών περιθωρίων κέρδους της ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ. Συνεπώς, δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις του πρώτου σκέλους του διττού σωρευτικού τεστ, που καθιέρωσε το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στην απόφασή του *United Brands*⁷³, με βάση την απόφαση του οποίου, για τη στοιχειοθέτηση υπερβολικής τιμολόγησης, πρέπει αφενός να εκτιμηθεί αν υφίσταται υπερβολική δυσαναλογία μεταξύ του κόστους (παραγωγής) που πράγματι προκλήθηκε και της τιμής που πράγματι ζητήθηκε (σύγκριση από την οποία προκύπτει το ύψος του περιθωρίου κέρδους), και, σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως, να εξετασθεί αν επιβλήθηκε μη

⁷⁰ Σε μία αντίστοιχη υπόθεση υπερβολικής τιμολόγησης της Ε.Α. (βλ. Απόφαση Ε.Α. 350/V/2007), κρίθηκε ότι η καταγγελλόμενη επιχείρηση ΕΥΑΘ Α.Ε, η οποία την περίοδο 2001-2004 εμφάνισε αριθμοδείκτες καθαρού περιθωρίου κέρδους από 21,7% έως 42,7% δεν καταχράστηκε τη δεσπόζουσα θέση της. Σύμφωνα με την εν λόγω απόφαση κρίθηκε ότι «[...] Ως προς το μέγεθος των δυο αριθμοδεικτών, δεν μπορεί να υποστηριχθεί ότι είναι υπερβολικά μεγάλο δεδομένου και του κόστους πωλήσεων της εταιρείας».

⁷¹ Βλ. υπόθ. 26/75, *General Motors Continental NV κατά Επιτροπής*, Συλλ. (Ειδική Ελληνική Έκδοση) 1975 σ. 425.

⁷² Βλ. υπόθ. 27/76, *United Brands Company and United Brands Continentaal BV κατά Επιτροπής*, Συλλ. (Ειδική Ελληνική Έκδοση) 1978 σ. 75.

⁷³ Ο.π. υπόθ. 27/76, *United Brands Company and United Brands Continentaal BV κατά Επιτροπής*, σκ.266.

δίκαιη τιμή, είτε κατ' απόλυτη έννοια, είτε σε σύγκριση με τα ανταγωνιστικά προϊόντα.

98. Εντεύθεν έπεται ότι αφού τα δύο τα δύο σκέλη του ανωτέρω τεστ είναι σωρευτικά⁷⁴, αρκεί η Επιτροπή Ανταγωνισμού να καταλήξει ότι δεν πληρούνται το ένα εξ αυτών, προκειμένου να εξαχθεί τελικό συμπέρασμα για τη μη ύπαρξη κατάχρησης δεσπόζουσας θέσης⁷⁵.
99. Εν προκειμένω, παρά το γεγονός ότι αποδείχτηκε ότι τα μέλη –επιχειρήσεις της ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ χρέωναν, όπως προαναφέρθηκε, αρκετά υψηλότερες από τις τιμές των ανεξάρτητων αυτοκινητιστών, η μη πλήρωση του πρώτου σκέλους του τεστ, λόγω των (επισημασμένων) συμπερασμάτων της κοστολογικής ανάλυσης και του συναγόμενου χαμηλού περιθωρίου κέρδους των καταγγελλομένων επιχειρήσεων (βλ. ενότητα Α.8.) δεν επιτρέπει στο να εξαχθεί ασφαλές συμπέρασμα ότι οι τιμές είναι υπερβολικές και μη εύλογες καθεαυτές⁷⁶. Συνεπώς, λαμβανομένων υπόψη των νέων συμπερασμάτων ως προς το κατά προσέγγιση υπολογιζόμενο περιθώριο κέρδους, με βάση τα υπάρχοντα οικονομικά στοιχεία, των καταγγελλομένων επιχειρήσεων και της μη πλήρωσης του σωρευτικά απαιτούμενου πρώτου σκέλους του τεστ, δεν μπορεί να θεμελιωθεί παράβαση του άρθρου 2 του ν.703/1977, όπως ίσχυε (ή και του άρθρου 2 του ν.3959/2011, όπως ισχύει).

Α.9. ΕΞΕΤΑΣΗ ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΗΣ ΠΑΡΑΒΑΣΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 1 ΤΟΥ Ν.703/77 ΟΠΩΣ ΙΣΧΥΕ ΚΑΤΑ ΤΟ ΧΡΟΝΟ ΣΥΣΤΑΣΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑΣ

100. Κατ' αρχήν ο κρίσιμος χρόνος που ενδιαφέρει για την αξιολόγηση πιθανής παράβασης των διατάξεων του άρθρου 1 παρ.1 του ν.703/1977, όπως ίσχυε, καλύπτει το διάστημα από 1.7.2001 (ημερομηνία σύστασης της Κοινοπραξίας με την επωνυμία «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΙΔΙΟΚΤΗΤΩΝ Δ.Χ. ΒΥΤΙΟΦΟΡΩΝ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΕΚΚΕΝΩΣΕΩΣ ΒΟΘΡΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΛΥΜΑΤΩΝ ΚΑΣΣΑΝΔΡΑΣ ΝΟΜΟΥ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ»)⁷⁷ έως την 8.10.2002 (ημερομηνία

⁷⁴ Βλ. Απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 23.7.2004 (COMP/A.36.568/D3-Port of Helsingborg), παρ. 142 και 147.

⁷⁵ Βλ. και σχετικά Απόφαση ΕΑ 489/VI/2010.

⁷⁶ Ο.π.υπόθ.Αερολέσχες, σκ.69-70, όπου η απόκλιση των τιμών εξηγείται λόγω αποκλίσεων κόστους μεταξύ των σημείων σύγκρισης. Βλ. και σκέψη 72 *Επισημαίνεται, εξάλλου, ότι δεν μπορεί να υποστηριχθεί ότι η τιμή που χρέωνε η καταγγελλόμενη στους τελικούς καταναλωτές ήταν μη εύλογη αφεαυτή, ως μη ανταποκρινόμενη στην οικονομική αξία της προσφερόμενης παροχής. Και τούτο διότι, εν προκειμένω, πέραν του κόστους προμήθειας του αεροπορικού καυσίμου για τον υπολογισμό της τελικής τιμής πρέπει να ληφθούν υπόψη και τα υψηλά μη ανακτήσιμα εξωγενή κόστη που απαιτήθηκαν για τη δραστηριοποίηση της καταγγελλόμενης.*

⁷⁷ Βλ. σχετ. το με ημερομηνία 25.8.2002 ενημερωτικό σημείωμα της Κοινοπραξίας προς το Τμήμα Εμπορίου της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Χαλκιδικής. Το εν λόγω ενημερωτικό σημείωμα υπεβλήθη με την υπ' αρ.πρωτ. ΕΑ 2797/6.9.2002 επιστολή της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Χαλκιδικής προς τη ΓΔΑ.

σύστασης του «διάδοχου» νομικού μορφώματος της καταγγελλόμενης επιχείρησης «ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ Ι.Μ.Ε.- Ε.Π.Ε.»)⁷⁸.

101. Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 1 παρ.1 του ν.703/1977 (ως ίσχυε κατά το επίμαχο χρονικό διάστημα σύστασης της Κοινοπραξίας):

102. *«Απαγορεύονται πάσαι αι συμφωνίαι μεταξύ επιχειρήσεων, πάσαι αι αποφάσεις ενώσεων επιχειρήσεων και οιασδήποτε μορφής ενημονισμένη πρακτική επιχειρήσεων, αι οποία έχουν ως αντικείμενον ή αποτέλεσμα την παρακώλυσιν, τον περιορισμόν ή την νόθευσιν του ανταγωνισμού ιδία δε αι συνιστάμεναι μεταξύ άλλων στον άμεσον ή έμμεσον καθορισμόν των τιμών αγοράς ή πωλήσεως ή άλλων όρων συναλλαγής(α) ή και στην κατανομή των αγορών (γ)».*

103. Συνεπώς, προϋποθέσεις εφαρμογής του άρθρου 1 παρ. 1 ν.703/77 είναι: η ύπαρξη συμφωνίας ή εναρμονισμένης πρακτικής μεταξύ επιχειρήσεων ή απόφαση ένωσης επιχειρήσεων και το αντικείμενο ή αποτέλεσμα της ανωτέρω συμφωνίας να είναι ο περιορισμός, η παρακώλυση ή η νόθευση του ανταγωνισμού σε μια συγκεκριμένη αγορά.

104. Επομένως, θα πρέπει, προκειμένου να στοιχειοθετηθεί παράβαση του άρθρου 1 παρ.1 του ν.703/1977, να ερευνηθεί η συνδρομή ή μη των ως άνω προϋποθέσεων στην υπό κρίση υπόθεση.

Α.10.1. Η ύπαρξη «επιχειρήσεων»

105. Ως «επιχείρηση», κατά το δίκαιο προστασίας του ελεύθερου ανταγωνισμού νοείται κάθε φυσικό πρόσωπο⁷⁹ ή οικονομική ενότητα που ασκεί εμπορική ή άλλη οικονομική δραστηριότητα, ανεξάρτητα από το νομικό καθεστώς του και από τον τρόπο χρηματοδότησής του⁸⁰. Ως «οικονομική δραστηριότητα» νοείται κάθε δραστηριότητα προσφοράς αγαθών ή υπηρεσιών σε δεδομένη αγορά. Η έννοια της «επιχείρησης» είναι περισσότερο οικονομική παρά νομική και το αποφασιστικό κριτήριο για την έννοια αυτή στο δίκαιο προστασίας του ελεύθερου ανταγωνισμού είναι η οικονομική και όχι η νομική της αυτοτέλεια.

⁷⁸ Βλ. σχετ. την υπ' αρ.1381/8.10.2002 συμβολαιογραφική πράξη σύστασης της εταιρείας ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ ΙΜΕ-ΕΠΕ, η οποία υπεβλήθη στην ΓΔΑ με το υπ' αρ.πρωτ. 3841/29.6.2006 έγγραφο της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Χαλκιδικής Δ/νση Βιομηχανίας και Εμπορίου). Σημειώνεται ότι το συμφωνητικό λύσης της Κοινοπραξίας προσκομίστηκε από την «διάδοχο» ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ ΙΜΕ-ΕΠΕ με το υπ' αρ.πρωτ.2270/13.4.2011 απαντητικό έγγραφο της εταιρείας στο υπ'αρ.πρωτ.1449/9.3.2011 ερωτηματολόγιο της ΓΔΑ. Επιπλέον, στις 11.12.2002, όπως προκύπτει από το αποδεικτικό ακύρωσης της ΔΟΥ ΚΑΣΣΑΝΔΡΑΣ, που επισυνάφθηκε στο υπογεγραμμένο αλλά μη φέρον ημερομηνία ιδιωτικό συμφωνητικό λύσης της Κοινοπραξίας, έγινε διακοπή της δραστηριότητας της Κοινοπραξίας.

⁷⁹ Βλ. ενδεικτικά απόφαση ΓενΔικ, υπόθ Τ-217 και 245/03 FNSEA κ.Επιτροπής ,Συλλ. 2004 σ. ΙΙ-271, και απόφ. ΔΕΕ, υπόθ. C-101 και 110/07 *Coop de France Betail and Viande κ.Επιτροπής*, Συλλ. 2008 σ. Ι-10193.

⁸⁰ Βλ. Α.Κοτσίρη, *Δίκαιο του Ανταγωνισμού, Αθέμιτου και Θεμιτού*, Εκδ. Σάκκουλα, 4η έκδ., σ.407 και αποφάσεις ΔΕΕ υπόθ. C-41/90, *Hofner και Elser κ. Macroton GmbH*, Συλλ.1991 σ. Ι-1979, υπόθ. C-55/96, *Job Centre II*, Συλλ. 1997, σ. Ι-7119, σκ. 21, συνεκδ. υποθ. C-180-184/98, *Pavlov κ. Stichting Pensioenfond Medische Specialisten*, Συλλ. 2000, σ. Ι-6451, σκ.74, υπόθ. C-218/00, *Cisal di Batistello Venanzio &Co κ.Instituto Nazionale per L'Assicurazione Contro Gli fortune Sul Lavoro (INAIL)*, Συλλ.2002 σ. Ι-691, σκ. 22.

106. Οι ελεύθεροι επαγγελματίες, αφού δεν τελούν σε υπαλληλική σχέση, παρέχουν τις υπηρεσίες τους σε συγκεκριμένες αγορές έναντι αμοιβής και, ως εκ τούτου, ασκούν οικονομική δραστηριότητα⁸¹.
107. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, ο εκάστοτε ιδιοκτήτης Δ.Χ. βυτιοφόρου αυτοκινήτου εκκενώσεως βόθρου και μεταφοράς λυμάτων δραστηριοποιούνταν ως επιτηδευματίας και πάροχος υπηρεσιών σε συγκεκριμένη αγορά έναντι πληρωμής, είχε αυτονομία οικονομικής δράσης και και αναλάμβανε πλήρως τους οικονομικούς κινδύνους που συνεπάγονται η εν λόγω οικονομική δραστηριότητα⁸². Συνεπώς, με βάση και τα όσα προεκτέθηκαν, πληρούνται στο ακέραιο οι προϋποθέσεις της υπαγωγής της δραστηριότητας του κάθε ενός από τους εγγόμενους ιδιοκτήτες των βυτιοφόρων οχημάτων μεταφοράς λυμάτων στην έννοια της επιχείρησης, όπως αυτή νοείται στο δίκαιο του ανταγωνισμού.

Α.10.2. Η ύπαρξη «συμφωνίας»: η κοινοπραξία

108. Περαιτέρω, προκειμένου να υφίσταται «συμφωνία» κατά την έννοια του ως άνω άρθρου 1 παρ.1 του ν.703/77 αρκεί οι εμπλεκόμενες επιχειρήσεις να έχουν εκδηλώσει την κοινή τους βούληση να συμπεριφέρονται στην αγορά κατά ορισμένο τρόπο, αρκεί, δηλαδή, να έχουν έρθει σε συναίνεση πάνω σε ένα σχέδιο που περιορίζει ή μπορεί να περιορίσει την κοινή ελευθερία τους καθορίζοντας μεταξύ τους τις γραμμές αμοιβαίας δράσης ή αποχής τους από δράση στην αγορά⁸³, η δε συμφωνία τους αυτή μπορεί να προκύπτει άμεσα ή έμμεσα από τη συμπεριφορά των μερών⁸⁴.
109. Για την έννοια αυτής της «συμφωνίας» είναι στοιχεία ο γραπτός ή προφορικός χαρακτήρας της σύμβασης ούτε και ο δεσμευτικός ή μη χαρακτήρας της. Δεν απαιτούνται δηλαδή τυπικές διαδικασίες ούτε και κυρώσεις ή μέτρα εφαρμογής⁸⁵ αλλά σημασία έχει η σύμπτωση βούλησης των συμβαλλομένων φυσικών ή νομικών προσώπων, νομικώς ή οικονομικώς διακεκριμένων μεταξύ τους, και αρκεί ότι το καθένα μέρος *εκουσίως* αναλαμβάνει να περιορίσει την ελευθερία του προς δράση σε σχέση με το έτερο μέρος⁸⁶.
110. Έτσι κοινοπραξίες συνιστούν συμφωνίες κατά την έννοια του εν λόγω άρθρου 1 του ν. 703/77, μεταξύ επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στο ίδιο επίπεδο

⁸¹ Βλ. ενδεικτικά απόφ. ΔΕΕ, συνεκδ. υποθ. C-180/98 έως 184/98, *Pavel Pavlov κ.ά. κ.Stichting Pensioenfonds Medische Specialisten* Συλλ. 2000 σ. I-6451, σκ. 77, και απόφ. ΕΑ 292/IV/2005 και ΕΑ 518/VI/2011.

⁸² Βλ. Ενοτ.ΙΙ β.παρ.8 της παρούσης εισήγησης, όπου αναλύεται η υπό προϋποθέσεις δυνατότητα αυτόνομης παροχής των υπηρεσιών εκκενώσεως και μεταφοράς βοθρολυμάτων από κάθε αυτοκινητιστή- μεταφορέα.

⁸³ Βλ.υπόθ. C-41/69, *ACF Chemiefarma κ.Επιτροπής*, σκ. 111-113, υποθ.Τ-7/89 *Hercules κ.Επιτροπής*, Συλλ.1991 ΙΙ-1711, σκ. 256, υποθ.Τ-9/99, *HFB Holding κ.Επιτροπής*, Συλλ.2002 ΙΙ-1487, σκ.199.

⁸⁴ Βλ.συνεκδικασθείσες υποθέσεις Τ-305/94 κλπ *Limburgse Vinyl Maatschappij N.V κ.α κ.Επιτροπής (PVC ΙΙ)* 1999, Συλλ. ΙΙ-931, σκ.715.

⁸⁵ Υποθ. C-209/78, *Van Landewyck κ.Επιτροπής*, σκ.85-86, υποθ.Τ-7/99 σκ.200-201 και υποθ.Τ-1/89, *Rhone-Poulenc κ. Επιτροπής* σκ.43-44.

⁸⁶ Υποθ.Τ-41/96 *Bayer AG κ.Επιτροπής* [2000] Συλλ.ΙΙ.3383, σκ.69, υποθ. Τ-62/98 *Volkswagen AG κ.Επιτροπής*, [2000], Συλλ.ΙΙ-2707.

αγοράς, ήτοι μεταξύ ανταγωνιστών⁸⁷, καθώς με την υπογραφή σχετικού ιδιωτικού συμφωνητικού ή καταστατικού, οι συμβαλλόμενες επιχειρήσεις εκφράζουν ρητά και ανεπιφύλακτα την κοινή τους βούληση να πωλούν και / ή να προωθούν από κοινού προϊόντα ή υπηρεσίες ή να εκτελέσουν από κοινού συγκεκριμένο/-α έργο/-α. Κατά κανόνα οι τελευταίες συστήνονται μεταξύ αυτόνομων επιχειρήσεων με στόχο την υλοποίηση ενός συγκεκριμένου έργου ή ενός συγκεκριμένου σχεδίου, στο πλαίσιο δε αυτών συμφωνούνται συνήθως περιορισμένης διάρκειας και έκτασης ρήτρες μη ανταγωνισμού, που κατά τα λοιπά εξασφαλίζουν την αυτονομία των εμπλεκόμενων επιχειρήσεων κατά τις λοιπές επαγγελματικές τους δραστηριότητες. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, και προκειμένου να αξιολογηθεί, αν η σύσταση της «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑΣ ΙΔΙΟΚΤΗΤΩΝ Δ.Χ ΒΥΤΙΟΦΟΡΩΝ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΕΚΚΕΝΩΣΕΩΣ ΒΟΘΡΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΛΥΜΑΤΩΝ ΚΑΣΣΑΝΔΡΑΣ ΝΟΜΟΥ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ» διά του από 1.7.2001 ιδιωτικού συμφωνητικού μεταξύ των επτά ιδρυτικών μελών, περί της οποίας έγινε ανωτέρω λόγος, αποτελεί συμφωνία κατά την έννοια του αρ. 1 παρ.1 του ν.703/1977 (και όχι π.χ. συγκέντρωση), εξετάζεται ο σκοπός σύστασης και η λειτουργία στην πράξη της υπό κρίση Κοινοπραξίας. Κατά τη δήλωση των ίδιων των μελών, η σύσταση της εν λόγω Κοινοπραξίας έγινε προκειμένου να αντιμετωπιστεί ο μεταξύ τους τιμολογιακός ανταγωνισμός, καθώς και ο ανταγωνισμός που προέρχονταν από αντίστοιχες επιχειρήσεις με έδρα σε όμορες περιοχές, εξυπηρετούσε δε φορολογικούς σκοπούς, αλλά και ζητήματα οργάνωσης και εξυπηρέτησης των παραγγελιών⁸⁸. Οι ισχυρισμοί των μελών της Κοινοπραξίας, ότι: «...[Με] τη σύσταση της Κοινοπραξίας και την αποδοχή των άρθρων 33 - 36 του Καταστατικού για τον καταμερισμό έργου επήλθε αναμφισβήτητα όφελος στους πελάτες της περιοχής ...»⁸⁹, και αληθείς υποτιθέμενοι, δεν αλλοιώνουν το βασικό της χαρακτήρα. Σημειώνεται ότι τα μέλη της Κοινοπραξίας προέβλεψαν ρητά στο Καταστατικό της ότι η Κοινοπραξία δεν επεδίωκε κερδοσκοπική δραστηριότητα⁹⁰, όπως θα προβλέπονταν ευλόγως εάν τα μέλη της στόχευαν στη δημιουργία μιας πραγματικά ενιαίας επιχείρησης, αλλά απλώς θα λειτουργούσε ως η βασική υποδομή διαχείρισης των παραγγελιών και επιμερισμού μεταξύ τους του έργου προς όφελός τους. Η Κοινοπραξία αποτελούσε, δηλαδή, απλώς όχημα

⁸⁷ Γνωμοδότηση υπ' αρ. 9/V/2006 της Επιτροπής Ανταγωνισμού.

⁸⁸ Βλ. και Αρ.33 του Καταστατικού «..Θα καταβάλλεται προσπάθεια ώστε τα μέλη να μην αναλαμβάνουν μόνο ίσο αριθμό δρομολογίων αλλά και ίσης δυσκολίας δρομολόγια...».

⁸⁹ Βλ. σχετ. το με ημερομηνία 25.8.2002 ενημερωτικό σημείωμα της Κοινοπραξίας προς το Τμήμα Εμπορίου της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Χαλκιδικής. Το εν λόγω ενημερωτικό σημείωμα υπεβλήθη με την υπ' αρ. πρωτ. ΕΑ 2797/6.9.2002 επιστολή της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Χαλκιδικής προς την ΓΔΑ.

⁹⁰ Αρ.1 του Καταστατικού «Σκοπός της Κοινοπραξίας είναι η διά λογαριασμόν των μελών αυτής και μόνον εκμετάλλευση των ιδιοκτητών δημοσίας χρήσεως βυτιοφόρων αυτοκινήτων τους εκκενώσεως βόθρων και μεταφοράς λυμάτων, διά της αναλήψεως και εκτελέσεως έργου στο νομό Χαλκιδικής» και αρ. 4 του ως άνω καταστατικού « Η Κοινοπραξία μη επιδιώκουσα σκοπούς κερδοσκοπικούς έχει κεφάλαιον αυτής μόνον το διά την αντιμετώπιση των εξόδων εγκαταστάσεως και λειτουργίας αυτής απαιτούμενο χρηματικό ποσόν...».

συντονισμού του τρόπου παροχής των υπό κρίση υπηρεσιών με κύριο στόχο τον περιορισμό του ανταγωνισμού σε επίπεδο τιμών μεταξύ των μελών της⁹¹.

111. Εντεύθεν αποδεικνύεται με σαφήνεια οι κατά ανωτέρω επιχειρήσεις- μέλη της από 1.7.2001 συσταθείσης Κοινοπραξίας⁹², προέβησαν στη σύναψη συμφωνίας μεταξύ τους κατά την έννοια του δικαίου του ανταγωνισμού, διότι εξέφρασαν με τη σύσταση του νομικού μορφώματος της Κοινοπραξίας (με την κατάρτιση του καταστατικού / ιδρυτικής πράξης)⁹³ την κοινή τους βούληση να καθορίσουν γραμμές αμοιβαίας δράσης και να συμπεριφερθούν, στην ως άνω υπό κεφάλαιο Α.3 της παρούσης καθορισμένη σχετική αγορά, κατά συγκεκριμένο τρόπο, υπό την προσχηματική μορφή μίας ενότητας.

**Α.10.3 Σκοπός περιορισμού του ανταγωνισμού:
καθορισμός τιμών παροχής των υπό κρίση
υπηρεσιών**

112. Το άρθρο 1 παρ. 1 περ. α' του ν. 703/77 απαγορεύει, όπως προαναφέρθηκε, τις συμφωνίες που άμεσα ή έμμεσα καθορίζουν τις τιμές πώλησης προϊόντων ή υπηρεσιών, όπως οι συμφωνίες από κοινού καθορισμού των τιμών πώλησης υπηρεσιών σε συγκεκριμένο επίπεδο⁹⁴ (ανεξαρτήτως του αν οι τιμές που καθορίστηκαν με τον τρόπο αυτό οδηγούν σε αύξηση⁹⁵ ή μείωση των τιμών⁹⁶) ή τήρησης συγκεκριμένης λίστας τιμών⁹⁷ ή θέσπισης και / ή τήρησης ελάχιστων τιμών⁹⁸ ή ακόμα θέσπισης τιμών στο πλαίσιο οργανισμών αρμόδιων για από κοινού πώληση και / ή προώθηση προϊόντων ή υπηρεσιών⁹⁹.
113. Κι αυτό γιατί συμφωνίες ή εναρμονισμένες πρακτικές, με τις οποίες επιδιώκονται αυξήσεις ή μειώσεις τιμών αγοράς ή πώλησης περιορίζουν εξ αντικειμένου τον ανταγωνισμό και απαγορεύονται ρητά¹⁰⁰. Θεωρείται, άλλωστε,

⁹¹ Αρ. 34 του Καταστατικού «*Τα μέλη δεσμεύονται διά του παρόντος να συντάξουν τιμοκατάλογο για κάθε προορισμό ο οποίος μερίμνη τους θα γνωστοποιηθεί στους πελάτες...*», Αρ. 36 του Καταστατικού «*...Επίσης απαγορεύεται μέλος να λάβει αμοιβή μικρότερη από την προβλεπόμενη στον σχετικό τιμοκατάλογο που θα διαμορφωθεί με κοινή απόφαση των μελών...*».

⁹² Βλ. ως άνω σχετ. πίνακα 1 μελών της καταγγελλόμενης επιχείρησης, όπου στην πρώτη στήλη απαριθμούνται τα επτά (7) ιδρυτικά μέλη της εν λόγω Κοινοπραξίας.

⁹³ Η υπ'αρ.1381/8.10.2002 συμβολαιογραφική πράξη σύστασης της εταιρείας ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ Ι.Μ.Ε. - Ε.Π.Ε. υπεβλήθη στην ΕΑ με το υπ' αρ. πρωτ. 3841/29.6.2006 έγγραφο της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Χαλκιδικής (Δ/νση Βιομηχανίας και Εμπορίου) ενώ το συμφωνητικό λύσης της Κοινοπραξίας υπεβλήθη από την «διάδοχο» ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ Ι.Μ.Ε.- Ε.Π.Ε. με το υπ' αρ. πρωτ.2270/13.4.2011 απαντητικό έγγραφο της εταιρείας.

⁹⁴ Βλ. ενδεικτικά, αποφ. Ευρ.Επιτροπής της 11^{ης} Ιουνίου 2002, υποθ.Αυστριακές Τράπεζες- Lombard Club, ΕΕ L56/1.

⁹⁵ Βλ. ενδεικτικά, αποφ.ΓενΔικ, *Dutch Cranes* Συλλ.1997 σ. II-1739, σκ. 20, και αποφ. Ευρ.Επιτροπής της 17ης Δεκεμβρίου 2002, (υπόθεση COMP/E-2/37.667 – *Ειδικοί γραφίτες*).

⁹⁶ Βλ. ενδεικτικά, αποφ.ΔΕΕ, *Polypropylene – Automec* Συλλ. 1991 σ. I-1177, παρ. 100

⁹⁷ Βλ. ενδεικτικά, αποφ.Ευρ.Επιτροπής, *Far East Trade Tariff Charges* 2000 ΕΕ L268/1, παρ. 127-130 & 134.

⁹⁸ Βλ. ενδεικτικά, αποφ.Ευρ.Επιτροπής, (υποθ.COMP/C.38.279/F3 - *Γαλλικό βόειο κρέας*), ΕΕ L209 19-8-2003, σ.12-41 και αποφ. Ευρ.Επιτροπής της 27-11-2002 (υποθ.COMP/E-1/37.152 – *Plasterboard*)

⁹⁹ Βλ. ενδεικτικά, αποφ.Ευρ.Επιτροπής, *Scottish Salmon Board* 1992 ΕΕ L246/37 & *Far East Trade Tariff Charges* 2000 ΕΕ L268/1.

¹⁰⁰ Βλ. 2004/104/ΕΚ, ο.π, παρ.125, 131 και 148, T-334/94, ο.π, παρ.122, 137-139.

ότι η τιμή αποτελεί το κυριότερο μέσο ανταγωνισμού. Οι διάφορες, επομένως, συνεννοήσεις και συμπαιγνίες που υιοθετούνται με έσχατο στόχο τον καθορισμό της τιμής και την εξάλειψη κάθε ανταγωνισμού σχετικά με τη τιμή περιορίζουν από την ίδια τους τη φύση τον ανταγωνισμό κατά την έννοια του άρθρου 1 του ν. 703/77¹⁰¹.

114. Οι συμφωνίες που έχουν ως αντικείμενο τον περιορισμό του ανταγωνισμού θεωρούνται ότι υπάγονται στην απαγόρευση του άρθρου 1 παρ. 1 του ν. 703/77 ανεξάρτητα από το εάν οι συγκεκριμένες ρήτρες συμφωνίας εφαρμόστηκαν ή όχι στην πράξη. Δεν αναζητείται, δηλαδή, ο αντίκτυπος στον ανταγωνισμό από τη συγκεκριμένη συμφωνία¹⁰², καθώς όταν το αντικείμενο ή ο σκοπός της ρήτρας είναι αντι-ανταγωνιστικός, αυτή καταδικάζεται άνευ ετέρου και είναι περιττό να αναζητούνται οι συγκεκριμένες επιπτώσεις της για την απόδειξη ύπαρξης παράβασης της ως άνω διάταξης. Το τεκμήριο αυτό βασίζεται στο σοβαρό χαρακτήρα του περιορισμού, με δεδομένο ότι οι συμφωνίες που έχουν ως αντικείμενο τον περιορισμό του ανταγωνισμού, έχουν αρνητικές επιπτώσεις στην αγορά και θέτουν σε κίνδυνο τους στόχους που θέτουν οι εθνικοί και κοινοτικοί κανόνες ανταγωνισμού, διότι συνεπάγονται μείωση της παραγωγής και αύξηση των τιμών, λόγω κακής κατανομής των πόρων και μη παραγωγής των προϊόντων και υπηρεσιών που ζητούν οι πελάτες¹⁰³.
115. Εν προκειμένω, πέραν του καταστατικού σκοπού της Κοινοπραξίας, τα επτά (7) ιδρυτικά μέλη με τη συμφωνία τους αποσκοπούσαν, όπως και οι ίδιοι ομολογούν, στο να αποφευχθεί ο μεταξύ τους ανταγωνισμός σε επίπεδο τιμών, με τον πλήρη συντονισμό της τιμολογιακής πολιτικής τους, μέσω της υιοθέτησης και εφαρμογής στην πράξη και από όλα τα μέλη αυτής τιμοκαταλόγου για τις παρεχόμενες υπηρεσίες. Η εν λόγω συμφωνία αναφορικά με τις τιμές διάθεσης των υπηρεσιών τους αποδεικνύεται από:
116. Το άρθρο 34της από 1.7.2001πράξης σύστασης της Κοινοπραξίας (εφεξής Καταστατικού) σύμφωνα με την οποία «[Τα] μέλη δεσμεύονται δια του παρόντος να συντάξουν Τιμοκατάλογο για κάθε προορισμό ο οποίος μερίμνη τους θα γνωστοποιηθεί στους πελάτες.».
117. Το άρθρο 36ου προαναφερόμενου Καταστατικού, στο οποίο προβλέπεται επιπροσθέτως απαγόρευση χρέωσης μικρότερης τιμής από τη συμφωνηθείσα στον Τιμοκατάλογο. Η τυχόν μη τήρηση της προαναφερόμενης απαγόρευσης επισύρει κυρώσεις από τα λοιπά μέλη της συμφωνίας.
118. Τη δήλωση των ίδιων των μερών για τους λόγους σύναψης της συγκεκριμένης συμφωνίας καθορισμού τιμών, από την οποία σαφώς προκύπτει ότι

¹⁰¹ Βλ. 2004/104/ΕΚ, ο.π, παρ.182.

¹⁰² Βλ. υποθ.Τ-67/01 *JCB Service κ.Ευρωπαϊκής Επιτροπής*, σκ.103, 117, υποθ.С-89επ./85, *Ahlstrom κ.Επιτροπής*, σκ.175, υποθ.С-306/96, *Javico κ.Yves Saint Laurent*, σκ.14-15, υποθ.С-86/82, *Hassebland κ .Επιτροπής*, σκ.45-46 και Κατευθυντήριες Γραμμές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τους κάθετους περιορισμούς, 2000, παρ. 47.

¹⁰³ Βλ. Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής- Κατευθυντήριες γραμμές για την εφαρμογή του άρθρου 81 παρ.3 της Συνθήκης, παρ.20-23.

αυτή αποσκοπούσε αφενός στην αντιμετώπιση του υφιστάμενου μεταξύ τους ανταγωνισμού σε επίπεδο τιμών που οδηγούσε στην αδυναμία των εμπλεκόμενων επιχειρήσεων να αντεπεξέλθουν στις υποχρεώσεις των εξόδων τους (καύσιμα, επισκευές και συντηρήσεις φορτηγών, φορολογικές υποχρεώσεις) και αφετέρου στον αποκλεισμό των ανταγωνιστών τους που παρείχαν υπηρεσίες σε χαμηλότερες τιμές λόγω οικονομιών κλίμακας και χρήσης μεγαλύτερων μηχανημάτων, καθώς αυτοί «... διαθέτοντες βυτία μεγάλης χωρητικότητας [είχαν σαν αποτέλεσμα] να καθορίζουν τις τιμές ανά βυτίο γιατί στις περιπτώσεις μικρών σε κυβικά βόθρων έπαιρναν δουλειά από δύο ή τρεις πελάτες μειώνοντας το κόστος μεταφοράς των και φυσικά την τιμή του βυτίου, έναντι των μικρών σε κυβισμό βυτίων που υποχρεώνονταν να κάνουν ένα ή περισσότερα δρομολόγια και η διαφορά της τιμής να γίνεται εμφανής»¹⁰⁴.

119. Την ομολογία της Κοινοπραξίας¹⁰⁵ περί σύνταξης τιμοκαταλόγου και εφαρμογής του στην πράξη με συνέπεια «την σταθερότητα των τιμών όλων των βυτίων της Κοινοπραξίας στην περιοχή της Κασσάνδρας και με αύξηση από χρόνο σε χρόνο πολύ μικρή προς όφελος των πελατών και προς αποκλεισμό των ανταγωνιστών μας».

120. Πέραν τούτων, όπως προαναφέρθηκε,¹⁰⁶ οι επιχειρήσεις - μέλη της καταγγελλόμενης στο χρόνο σύστασης της Κοινοπραξίας ανέρχονταν σε επτά (7) και εξυπηρετούσαν το σύνολο της σχετικής γεωγραφικής αγοράς¹⁰⁷, ενώ συνολικά μόλις οκτώ (8) οκτώ αυτοκινητιστές - ιδιοκτήτες φορτηγών Δ.Χ εκκένωσης λυμάτων παρείχαν τις σχετικές υπηρεσίες στο Δημοτικό Διαμέρισμα της Κασσάνδρας την περίοδο εκείνη. Σημειώνεται ότι ο όγδοος αυτοκινητιστής εξυπηρετούσε την περιοχή της Ν. Φωκαίας και δεν συμμετείχε στο «σχήμα» της Κοινοπραξίας, καθώς σύμφωνα με την ενημέρωση που δόθηκε από την αρμόδια Διεύθυνση της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Χαλκιδικής «..το ένα [βυτιοφόρο] είναι εκτός Κοινοπραξίας και δραστηριοποιείται στο Δημοτικό Διαμέρισμα Νέας Φώκαιας του Δήμου Κασσανδρείας και λόγω του μεγάλου όγκου εργασιών δεν μπορεί να δραστηριοποιηθεί πέραν του αυτού Δημοτικού Διαμερίσματος»¹⁰⁸.

121. Συνεπώς οι επιχειρήσεις - μέλη της Κοινοπραξίας αποσκοπούσαν, όπως ρητά προβλέφθηκε στα άρθρα 34 και 36 της Πράξης Σύστασης της καταγγελλόμενης, στην υιοθέτηση πρακτικών με περιοριστικό του ανταγωνισμού αποτέλεσμα. Η ρητή αυτή (expressis verbis) έκφραση βούλησης για σύνταξη τιμοκαταλόγου προκειμένου να ακολουθηθεί ενιαία τιμολογιακή πολιτική από τις

¹⁰⁴ Όπως προκύπτει από το με ημερομηνία 25.8.2002 ενημερωτικό σημείωμα της εν λόγω Κοινοπραξίας προς το Τμήμα Εμπορίου της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Χαλκιδικής, το οποίο διαβιβάστηκε στην Επιτροπή Ανταγωνισμού με συνημμένο το συμφωνητικό σύστασης της Κοινοπραξίας (αρ.πρωτ. ΕΑ 2797/6.9.2002)

¹⁰⁵ Η οποία εμπεριέχεται σε σχετικό ενημερωτικό της σημείωμα που υπεβλήθη με το υπ' αρ.πρωτ.2797/6.9.2002 έγγραφο της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ν. Χαλκιδικής στην ΕΑ.

¹⁰⁶ Βλ.παρ.6 επ. της παρούσης.

¹⁰⁷ Βλ.παρ.11-15 της παρούσης.

¹⁰⁸ Βλ. το υπ' αρ.πρωτ.2797/6.9.2002 έγγραφο της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ν. Χαλκιδικής προς την ΕΑ.

καταγγελλόμενες επιχειρήσεις πληροί τις προϋποθέσεις της διάταξης του αρ. 1 του ν.703/77 περί ύπαρξης «συμφωνίας» που έχει ως «αντικείμενο τον περιορισμό του ανταγωνισμού» και δεν απαιτείται το περιοριστικό του ανταγωνισμού αποτέλεσμα να έχει de facto επέλθει. Αρκεί η σύναψη της συμφωνίας που εν προκειμένω έγινε μέσω της πρόβλεψης με τη συστατική πράξη, για σύνταξη τιμοκαταλόγου καθορισμού των τιμών-αμοιβών για την παροχή των υπηρεσιών εκκενώσεων βόθρων.

Α.10.4. Αισθητός περιορισμός του ανταγωνισμού

122. Τονίζεται ότι συμφωνίες που περιέχουν ιδιαίτερα σοβαρούς περιορισμούς του ανταγωνισμού, όπως συμφωνίες μεταξύ ανταγωνιστών για τον κοινό καθορισμό τιμών, όπως εν προκειμένω, δεν εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του αρ. 1 παρ. 1 του ν. 703/1977 σύμφωνα με την Ανακοίνωση της Ελληνικής Επιτροπής Ανταγωνισμού για τις συμφωνίες ήσσονος σημασίας (de minimis)¹⁰⁹. Οι εξ αντικειμένου δε περιορισμοί του ανταγωνισμού συνιστούν παράβαση του άρθρου 1 του ν.703/77 ακόμη και στην περίπτωση που το μερίδιο αγοράς των εμπλεκόμενων ανταγωνιστών δεν υπερβαίνει το 5%¹¹⁰.
123. Συμπερασματικά, από τα όσα προεκτέθηκαν αοδεικνύεται ότι το καταστατικό σύστασης Κοινοπραξίας μεταξύ των αυτοκινητιστών-μεταφορέων βοθρολυμάτων, εν προκειμένω «επιχειρήσεων» για τους σκοπούς της παρούσης και την εξέταση εφαρμογής του αρ. 1 Ν. 703/77, όπως ίσχυε, συνιστά συμφωνία μεταξύ επιχειρήσεων, η οποία ρητά και χωρίς επιφυλάξεις ή αιρέσεις προβλέπει το συντονισμό της τιμολογιακής τους πολιτικής μέσω της υιοθέτησης τιμοκαταλόγου παροχής υπηρεσιών. Η εν λόγω συμφωνία εξ αντικειμένου περιορίζει αισθητά τον ανταγωνισμό και εμπίπτει στον απαγορευτικό κανόνα δικαίου του αρ.1 παρ.1 του Ν.703/1977. Ειδικότερα, η συμφωνία μεταξύ των ως άνω αναλυτικά περιγραφόμενων επτά επιχειρήσεων για την ίδρυση της Κοινοπραξίας και η ρητά εκφρασμένη βούλησή τους για σύνταξη τιμοκαταλόγου, υποχρεωτικά τηρουμένου από τις επιχειρήσεις με καταστατική πρόβλεψη, εμπίπτει στην περίπτωση α' του αρ. 1 παρ.1 Ν.703/77, την οποία (διάταξη) καταφανώς παραβιάζει.

Α.10.5 Αδυναμία απαλλαγής με βάση τις διατάξεις του αρ.1 παρ.3 του ν.703/1977, όπως ίσχυε

124. Οι απαγορευμένες συμπράξεις του άρθρου 1 παρ. 1 ν. 703/77 μπορούν να τύχουν απαλλαγής, εφόσον εμπίπτουν στην εξαίρεση του άρθρου 1 παρ. 3 ν. 703/77 και πληρούν τις εκεί προβλεπόμενες θετικές και δύο αρνητικές προϋποθέσεις ως ακολούθως: **α)** η συμφωνία πρέπει να συμβάλει στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας ή της διανομής των προϊόντων ή στην προώθηση της τεχνικής- οικονομικής προόδου, **β)** πρέπει να εξασφαλίζει δίκαιο τμήμα στους καταναλωτές από το όφελος που προκύπτει, **γ)** οι περιορισμοί πρέπει να είναι

¹⁰⁹ Ανακοίνωση της ΕΑ με ημερομηνία 2.3.2006 σχετικά με τις συμφωνίες ήσσονος σημασίας οι οποίες δεν περιορίζουν σημαντικά τον ανταγωνισμό σύμφωνα με το αρ.1 παρ. 1 ν. 703/1977 (de minimis), παρ. 11 (2).

¹¹⁰ Βλ. και αποφ. ΕΑ 218/1995, ΕΑ 31/92, ΕΑ 19/96.

απαραίτητοι για την επίτευξη των στόχων αυτών και δ) η συμφωνία δεν πρέπει να παρέχει στα μέρη τη δυνατότητα κατάργησης του ανταγωνισμού.

125. Όμως στην περίπτωση κατά την οποία μια οριζόντια σύμπραξη περιέχει σοβαρότατους περιορισμούς του ανταγωνισμού, όπως καθορισμό τιμών και κατανομή αγορών, δεν είναι επί το πλείστον εφικτή η παροχή εξαίρεσης σύμφωνα το άρθρο 1 παρ. 3 του Ν.703/1977, διότι κατά κανόνα δεν πληρούνται οι δύο πρώτες προϋποθέσεις των εν λόγω διατάξεων, ήτοι δεν δημιουργούνται αντικειμενικά οικονομικά πλεονεκτήματα ούτε προσπορίζονται οφέλη στους καταναλωτές. Επιπλέον, αυτά τα είδη συμφωνιών δεν πληρούν κατά κανόνα το κριτήριο του απαραίτητου χαρακτήρα της τρίτης προϋπόθεσης¹¹¹. Σημειώνεται ότι δεν πληρούται ούτε η τελευταία προϋπόθεση της εξαίρεσης που προβλέπει το άρθρο 1 παρ. 3 ν.703/77, εφόσον η συμφωνία καταργεί τον ανταγωνισμό σε μία από τις σημαντικότερες εκφράσεις του, όπως τις τιμές¹¹², όπως συμβαίνει στην υπό κρίση περίπτωση¹¹³. Βεβαίως, σε ορισμένες κατηγορίες κοινοπραξιών αντίστοιχοι περιορισμοί μπορεί να τύχουν εξαίρεσης, εφόσον αποδεικνύεται ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 1 παρ. 1 ν. 703/77. Στο πλαίσιο της συγκεκριμένης κοινοπραξίας όμως ο εν λόγω περιορισμός και η συνακόλουθη κατάργηση του ανταγωνισμού σε επίπεδο τιμών δεν δικαιολογείται καθώς δεν αποδεικνύεται ότι η κοινοπραξία συστάθηκε για την εκτέλεση συγκεκριμένου έργου ή ότι απέβλεπε στην ορθολογική οργάνωση των δραστηριοτήτων των μελών της βάσει τεχνικών, λειτουργικών ή / και εμπορικών κανόνων που θα μπορούσαν να συμβάλουν στη βελτίωση της παραγωγικότητας των υπό εξέταση υπηρεσιών και στην προώθηση της τεχνικής και οικονομικής προόδου. Αντιθέτως, με σαφήνεια από έγγραφο της ίδιας της καταγγελλόμενης αποδείκνυται, ότι συστάθηκε για τον περιορισμό του ανταγωνισμού και τον εξοβελισμό των ανταγωνιστών με στόχο την αύξηση των κερδών των εταίρων της. Η εν λόγω στόχευση σε συνδυασμό με την καθαρά «γραμματειακή υποστήριξη» που παρείχε η κοινοπραξία στα μέλη της δεν θα μπορούσαν να οδηγήσουν, όπως σαφώς συνάγεται εξάλλου από τα στοιχεία του φακέλου, σε βελτίωση της παραγωγικότητας και των υπηρεσιών με συνακόλουθη μείωση του σχετικού κόστους η οποία μετακυλιόμενη στους καταναλωτές θα ήταν δυνατόν να εξασφάλιζε έτσι ένα εύλογο όφελος και στους τελευταίους.

126. Για τους ανωτέρω λόγους, καθώς και επειδή οι καταγγελλόμενες επιχειρήσεις κατέχουν ένα εξαιρετικά μεγάλο ποσοστό στην αγορά¹¹⁴, δεν υπάρχει περιθώριο υπαγωγής των εν λόγω συμφωνιών στην εξαίρεση του άρθρου 1 παρ. 3 και σε κανονισμούς ομαδικής απαλλαγής κατά τα ανωτέρω.

¹¹¹ Βλ. Κατευθυντήριες Γραμμές για την εφαρμογή του άρθρου 81 παρ.3 της Συνθήκης παρ.46, 79 και στη νομολογία που παραπέμπει.

¹¹² Βλ. ανωτέρω Κατευθυντήριες Γραμμές παρ.110.

¹¹³ Στην περίπτωση, μάλιστα, της υπό εξέταση συμφωνίας, τίθεται και το ζήτημα της εκ του νόμου αδυναμίας εφαρμογής του άρθρου 1 παρ. 1 σύμφωνα με το άρθρο 21 παρ. 2 ν.703/77, ως ίσχυε, το οποίο προέβλεπε ότι οσάκις υπάρχει υποχρέωση γνωστοποίησης μιας σύμπραξης, σύμφωνα την παρ. 1 του άρθρου αυτού, η παράλειψη γνωστοποίησης συνεπάγεται, μεταξύ άλλων, την οριστική αδυναμία εφαρμογής του άρθρου 1 παρ. 3 ν.703/77.

¹¹⁴ Βλ. Διαγράμματα 1-4.

Α.11 ΕΞΕΤΑΣΗ ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΗΣ ΠΑΡΑΒΑΣΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 1 ΤΟΥ Ν.703/77 Η/ΚΑΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ1 ΤΟΥ Ν.3959/11 ΟΠΩΣ ΙΣΧΥΕΙ ΑΠΟ ΤΟ ΧΡΟΝΟ ΣΥΣΤΑΣΗΣ ΤΗΣ ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ ΩΣ ΙΜΕ-ΕΠΕ ΕΩΣ ΚΑΙ ΣΗΜΕΡΑ.

127. Όπως προαναφέρθηκε, ο σκοπός της δημιουργίας της ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ Ι.Μ.Ε. Ε.Π.Ε. συνίστατο στην αποκόμιση φορολογικών οφελών (μηδενική φορολόγηση εσόδων Ι.Μ.Ε. βάσει της κείμενης φορολογικής νομοθεσίας), ενώ στην πραγματικότητα η Ι.Μ.Ε. δεν κατέστη ποτέ αυτόνομη επιχείρηση, με δικά της όργανα, αλλά παρέμεινε, ως γνήσια διάδοχος της Κοινοπραξίας, η βασική γραμματειακή υποδομή διαχείρισης των παραγγελιών και επιμερισμού μεταξύ των εταίρων του έργου προς όφελός τους. Με τη συμμετοχή των επιχειρήσεων-εταίρων στην ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ Ι.Μ.Ε.- Ε.Π.Ε., οι καταγγελλόμενες επιχειρήσεις διατήρησαν σε μεγάλο βαθμό τη λειτουργική και οικονομική τους αυτονομία, όπως προκύπτει από τον εσωτερικό κανονισμό της εταιρίας, καθώς είχαν τη δυνατότητα να εξυπηρετούν πελάτες και ατομικώς, κατά την διακριτική τους ευχέρεια, με γνώμονα, ωστόσο, την αποφυγή σύγκρουσης με τα συμφέροντα της εταιρίας, στη σύνθεση της οποίας συμμετέχουν σχεδόν ισομερώς¹¹⁵. Επιπροσθέτως, παρείχαν τις υπηρεσίες τους υπό το εταιρικό μόρφωμα της ΕΠΕ καθώς στο πλαίσιο των υποχρεώσεών τους που απέρρεαν από το καταστατικό είχαν εισφέρει, όπως προαναφέρθηκε, τη χρήση του ΦΔΧ μεταφοράς και εκκένωσης λυμάτων στην ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ, κάλυπταν τις λειτουργικές δαπάνες της επιχείρησης¹¹⁶ και τιμολογούσαν τους πελάτες στο όνομα και για λογαριασμό της τελευταίας, με καθορισμένη κοινή πολιτική ακόμη και αν κατά δήλωσή τους δεν προέβησαν ποτέ στην σύνταξη ενιαίου τιμοκαταλόγου¹¹⁷.

128. Η διαπίστωση ότι η εσωτερική σχέση των μελών – εταίρων της καταγγελλόμενης επιχείρησης δεν περιέχει κανένα δείγμα για ύπαρξη μεταξύ των εταίρων εσωτερικού ανταγωνισμού καθώς υφίσταται πλήρης «εναρμόνιση» τιμών¹¹⁸, ενισχύθηκε μέσω των στοιχείων που προέκυψαν από την ακροαματική διαδικασία και τα υπομνήματα/παροχές στοιχείων των μελών. Επομένως πρέπει να εξεταστεί η τυχόν επέκταση της ως άνω παραβατικής του ανταγωνισμού

¹¹⁵ Βλ. Αρ.9β του Εσωτερικού Κανονισμού: «...Στα μέλη της Εταιρείας δεν επιτρέπεται να συμβάλλονται να αναλαμβάνουν ατομικώς ή να επιχειρούν ή επιδιώκουν να συμβληθούν και να αναλάβουν ατομικώς την εκτέλεση μεταφορών τις οποίες έχει αναλάβει ήδη η Εταιρεία ή επιχειρεί και επιδιώκει να αναλάβει η Εταιρεία ...». Εκ της διατύπωσης αυτής, δηλαδή, συνάγεται εμμέσως ότι τα μέλη μπορούν να συμβάλλονται και να αναλαμβάνουν ατομικώς την εκτέλεση μεταφορών που δεν έχει αναλάβει ή επιδιώκει να αναλάβει η Εταιρεία.

¹¹⁶ Βλ. παρ.14 του από 26.3.2010 εγγράφου της ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ ΙΜΕ –ΕΠΕ προς τη ΓΔΑ όπου αναφέρεται ότι «...Τα λειτουργικά και διοικητικά κόστη διαμοιράζονται μεταξύ των μελών εξίσου...» ενώ στην παρ.15 του ίδιου εγγράφου αναφέρεται «...Τα κόστη κάθε αυτοκινητιστή –μέλους της εταιρείας δεν είναι σε θέση να τα γνωρίζει η εταιρεία...». Από το συνδυασμό των εν λόγω δηλώσεων συνάγεται ότι το νομικό πρόσωπο καθίσταται σχεδόν «αμέτοχο» στην διαμόρφωση της πολιτικής εξόδων, δαπανών και τιμολόγησης.

¹¹⁷ Αρ.πρωτ.2270/13.4.2011 έγγραφο της ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ ως απάντηση στο υπ'αρ.πρωτ.1449/9.3.2011 ερωτηματολόγιο της ΓΔΑ.

¹¹⁸ Βλ. και Παράρτημα 1 της Εισήγησης.

συμφωνίας του αρθρ. 1 του ν. 703/1977 (ή και του πανομοιότυπου άρ. 1 Ν. 3959/2011, όπως ισχύει για το χρονικό διάστημα από τη σύσταση (εν τοις πράγμασι μετατροπή της Κοινοπραξίας σε ΙΜΕ ΕΠΕ) της ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ και εφεξής.

**A.11.1 Γενικό πλαίσιο- Κοινές επιχειρήσεις
συγκεντρωτικού και συμπραξιακού χαρακτήρα**

A.11.1.1 Το κριτήριο της λειτουργικής αυτονομίας- Συμπραξιακού χαρακτήρα κοινές επιχειρήσεις

129. Το γεγονός ότι μια κοινή επιχείρηση μπορεί να είναι λειτουργικά, και, επομένως, οικονομικά αυτόνομη από επιχειρησιακή άποψη δεν σημαίνει ότι διαθέτει αυτονομία όσον αφορά στη λήψη των στρατηγικών της αποφάσεων. Διαφορετικά, μια από κοινού ελεγχόμενη επιχείρηση δεν θα μπορούσε ποτέ να θεωρηθεί λειτουργικά αυτόνομη, και, επομένως, δεν θα πληρούσε ποτέ την προϋπόθεση του άρθρου 7 παράγραφος 3 του Ν. 3959/11 (ώστε να θεωρηθεί συγκεντρωτικού χαρακτήρα). Αρκεί, επομένως, για το κριτήριο της λειτουργικής αυτονομίας, η επιχείρηση να είναι αυτόνομη από επιχειρησιακή άποψη.
130. Ο λειτουργικά αυτόνομος χαρακτήρας έχει την έννοια ότι η κοινή επιχείρηση πρέπει να δραστηριοποιείται σε μια αγορά, εκπληρώνοντας τις λειτουργίες που πραγματοποιούν συνήθως οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην ίδια αγορά. Για τον σκοπό αυτό, η κοινή επιχείρηση πρέπει να έχει τη διοίκηση που ασχολείται με τις καθημερινές της δραστηριότητες και πρόσβαση σε επαρκείς πόρους, ιδίως χρηματοδότηση, προσωπικό και περιουσιακά στοιχεία (ενσώματα και άυλα) προκειμένου να ασκεί σε μόνιμη βάση τις επιχειρηματικές της δραστηριότητες στον τομέα που προβλέπει η συμφωνία σύστασης κοινής επιχείρησης.
131. Ειδικότερα, κριτήρια για τον χαρακτηρισμό επιχείρησης ως επιχειρησιακά αυτόνομης (σε σχέση με τις μητρικές της) έχει θεωρηθεί ότι αποτελούν: **α)** το εάν οι μητρικές της μεταβιβάζουν τις πρώην δραστηριότητές τους στην εν λόγω εταιρεία από κοινού με τα πάγια/στοιχεία ενεργητικού ή/και δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας, προκειμένου να δύναται να ασκήσει την δραστηριότητά της, **β)** το εάν η ίδια αναλαμβάνει την προώθηση των προϊόντων ή υπηρεσιών της ή διαθέτει δικά της τμήματα πωλήσεων, **γ)** το εάν μπορεί να χρηματοδοτηθεί ανεξάρτητα από τις μητρικές της, **δ)** το εάν διαθέτει αυτόνομη διοίκηση, δικά της λογιστικά βιβλία, γραμματεία και, εν γένει, δικό της προσωπικό που να της επιτρέπει να ασκεί αυτόνομα την δραστηριότητά της, **ε)** το εάν αναλαμβάνει η ίδια τους κινδύνους από την άσκηση της δραστηριότητάς της, **στ)** το εάν μπορεί να πωλεί ή να παρέχει υπηρεσίες μέσω και άλλων μέσων διανομής (όχι μόνο μέσω των μητρικών της).
132. Η κοινή επιχείρηση δεν είναι λειτουργικά αυτόνομη, αν αναλαμβάνει μόνο μία ειδική λειτουργία στο πλαίσιο των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων των ιδρυτικών επιχειρήσεων, χωρίς να έχει δική της πρόσβαση ή παρουσία στην

αγορά. Οι εν λόγω κοινές επιχειρήσεις διαδραματίζουν βοηθητικό ρόλο για τις δραστηριότητες των ιδρυτικών τους εταιρειών. Αυτό ισχύει επίσης εάν η κοινή επιχείρηση περιορίζεται κατά βάση στη διανομή ή στις πωλήσεις προϊόντων των ιδρυτικών της εταιρειών και, επομένως, ενεργεί κυρίως ως αντιπρόσωπος πωλήσεων. Ωστόσο, το γεγονός ότι μια κοινή επιχείρηση χρησιμοποιεί το δίκτυο διανομής ή τα σημεία πώλησης μίας ή περισσότερων από τις ιδρυτικές της εταιρείες, κατά κανόνα δεν αίρει τον χαρακτήρα της ως λειτουργικά αυτόνομης, εφόσον οι ιδρυτικές εταιρείες ενεργούν μόνον ως αντιπρόσωποι της κοινής επιχείρησης¹¹⁹.

A.11.1.2 Επικουρική αξιολόγηση υπό το πρίσμα της ύπαρξης λειτουργικής αυτονομίας- κριτήρια αξιολόγησης

133. Εφόσον δεν φαίνεται η δημιουργία της κοινής επιχείρησης να έχει ως αντικείμενο το συντονισμό της ανταγωνιστικής συμπεριφοράς των μητρικών της εταιρειών, και για να εκτιμηθεί εάν η δημιουργία μίας κοινής επιχείρησης έχει ως αποτέλεσμα το συντονισμό αυτό, πρέπει να διερευνάται εάν, από τη δημιουργία της, οι μητρικές επιχειρήσεις αποκτούν κίνητρο¹²⁰ να συντονίσουν τη μελλοντική τους συμπεριφορά, πέραν και εκτός της κοινής επιχείρησης, όπως για παράδειγμα μπορεί να συμβαίνει όταν οι μητρικές είναι άμεσες ανταγωνίστριες η μία της άλλης, καθώς και κατά πόσον ο συντονισμός αυτός καθίσταται πιθανός και οι επιπτώσεις του σημαντικές¹²¹. Για παράδειγμα, η πιθανότητα συντονισμού ενισχύεται όταν παρατηρείται συμμετρία των μεριδίων αγοράς και των δραστηριοτήτων των μητρικών επιχειρήσεων ή έλλειψη ισχυρών ανεξάρτητων ανταγωνιστών στην αγορά¹²². Αντίστοιχα, ο συντονισμός θα είναι σημαντικός και θα παρέχει στις μητρικές της κοινής επιχείρησης εταιρίες τη δυνατότητα να εξαλείψουν τον ανταγωνισμό σε μεγάλο μέρος των αγορών τους, εφόσον οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις έχουν, ατομικά έκαστη ή όλες μαζί, επαρκή ισχύ ώστε να καθιστούν το συντονισμό επικερδή¹²³. Ενδείξεις σε σχέση με την ισχύ των συμμετεχουσών συνιστούν, μεταξύ άλλων, η κατοχή υψηλών μεριδίων αγοράς, η ωριμότητα της αγοράς, η αντισταθμιστική ισχύς μεγάλων πελατών (εάν υπάρχουν)¹²⁴, η ύπαρξη εμποδίων εισόδου¹²⁵, και η σημασία της κοινής

¹¹⁹ Περί όλων αυτών που καταγράφονται στις προηγούμενες τρεις παραγράφους, Βλ. Κωδικοποιημένη ανακοίνωση της Επιτροπής για θέματα δικαιοδοσίας βάσει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 139/2004 για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων (2008/С 95/01), σκ.93-95, καθώς και M.527, Thomson CSF / Deutsche Aerospace, σκ.10, M.585, Voest Alpine Industrieanlagenbau GMBH / Davy International Ltd, σκ.8, M.686, Nokia / Autoliv, σκ. 6-7, M.102, TNT / CANADA POST, DBP POSTDIENST, LA POSTE, PTT POST & SWEDEN POST, σκ. 13-15, M.591, DOW/BUNA, σκ.11, M.2712, ELECTRABEL/TOTALFINAELF/PHOTOVOLTECH, σκ.8, JV.14, PANAGORA/DG BANK, σκ.12-15, M.2903, DaimlerChrysler/Deutsche Telekom/JV, σκ.11.

¹²⁰ Βλ. και απόφαση Ευρωπαϊκής Επιτροπής JV.48-Vodafone/ Vivendi/Canal Plus, παρ.87

¹²¹ Βλ. και N. Levy, European Merger Control Law, chapter 5, The Control of Concentrations between Undertakings, Rel. 18-11/2008, κεφ. 5.13[3][b].

¹²² Βλ. αποφάσεις Ευρωπαϊκής Επιτροπής M.2851, Intracom/Siemens/STT, παρ. 43, και JV.35,Beiselen./ Bay Wa/Chemag, παρ.28.

¹²³ Βλ. απόφαση Ευρωπαϊκής Επιτροπής IV/JV.21,Skandia/Storebrand/Pohjola,παρ. 37.

¹²⁴ Βλ. αποφάσεις Ευρωπαϊκής Επιτροπής JV.42, παρ. 19-23, JV.44, παρ.37, M.2075, παρ.19, M.2712, παρ. 25-26.

επιχείρησης σε σχέση με την επιχειρηματική δραστηριότητα των μητρικών της. Κατά την αξιολόγηση του κινδύνου συντονισμού σύμφωνα με τα ανωτέρω λαμβάνεται υπόψη, μεταξύ άλλων, και το επίπεδο ροής πληροφοριών μεταξύ των μητρικών, και ειδικότερα το ενδεχόμενο χρησιμοποίησης της κοινής επιχείρησης από τις μητρικές της ως μέσου ανταλλαγής πληροφοριών¹²⁶.

134. Σημειώνεται πάντως, ότι, όπως προκύπτει από τη διατύπωση της παρ. 3 σημ. β' του άρθρου 7 του Ν. 3959/2011, είναι σε κάθε περίπτωση απαραίτητο να υφίσταται αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ του συντονισμού και της δημιουργίας της κοινής επιχείρησης¹²⁷. Εξάλλου, σε περίπτωση που αξιολογηθεί ότι υφίσταται κίνδυνος συντονισμού μεταξύ των μητρικών επιχειρήσεων, πρέπει να διερευνάται τυχόν εφαρμογή επ' αυτού των άρθρων 1 παρ. 1 και 3 του ν. 3959/2011.
135. Κατά συνέπεια, ακόμη και στην περίπτωση που υφίσταται συγκεντρωτικού χαρακτήρα κοινή επιχείρηση, εφόσον οι μητρικές εταιρίες εξακολουθούν να δραστηριοποιούνται στην ίδια ή σε παραπλήσια αγορά, ερευνάται εάν η συγκέντρωση, υπό τη μορφή της δημιουργίας κοινής επιχείρησης, έχει ως αντικείμενο ή αποτέλεσμα το συντονισμό μεταξύ των ιδρυτικών επιχειρήσεων. Ο εν λόγω συντονισμός αξιολογείται σύμφωνα με τα κριτήρια του αρθρ. 1 παρ.1 και 3 των ν. 703/1977 και 3959/2011.

A.11.1.3. Υπαγωγή και εφαρμογή των ανωτέρω στην υπό κρίση υπόθεση

136. Στη συγκεκριμένη υπόθεση αποδεικνύονται τα ακόλουθα:
137. Σύμφωνα με το άρθρο 5 του καταστατικού της εταιρείας ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ ΙΜΕ-ΕΠΕ, τα βυτιοφόρα αυτοκίνητα δημοσίας χρήσεως, των οποίων η χρήση προσφέρεται στην ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ ως παροχή υποχρεωτικά από τα μέλη της εταιρείας, εξακολουθούν να παραμένουν στην ιδιοκτησία των μελών. Δεν μεταβιβάζονται, επομένως, τα πάγια στοιχεία από μέρους των μητρικών επιχειρήσεων, προκειμένου να δύναται η ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ να ασκήσει (αυτόνομα) την δραστηριότητά της.
138. Σύμφωνα με τα άρθρα 7 και 8 του καταστατικού της, η εταιρία, διοικείται από την συνέλευση των εταίρων και το διαχειριστή ή το συνδιαχειριστή. Η συνέλευση των εταίρων αποτελείται από τις κατά καιρούς (έξι, επτά ή οκτώ) μητρικές εταιρίες, ενώ διαχειριστής και συνδιαχειριστής της εταιρίας σύμφωνα με το κωδικοποιημένο εν ισχύ καταστατικό, έχουν τοποθετηθεί οι Ξενοφών Γρηγορίου και Αλέξανδρος Καγιαλής (βλ. άρθρο 14 του καταστατικού), ήτοι φυσικά πρόσωπα που ταυτοχρόνως είναι μητρικές επιχειρήσεις εταίροι της κοινής θυγατρικής ΙΜΕ. Δεν υφίσταται, κατά συνέπεια, αυτόνομη έναντι των μητρικών διοίκηση της εταιρίας. Σημειώνεται μάλιστα ότι οι Ξενοφών Γρηγορίου και Αλέξανδρος Καγιαλής ενεργούν επ' ονόματι και για λογαριασμό της εταιρίας,

¹²⁵ Βλ. απόφαση Ευρωπαϊκής Επιτροπής JV.14, παρ. 32.

¹²⁶ Βλ. European Merger Control, Rosenthal/Thomas (Verlag C.H.Beck, Munchen 2010),σελ. 227-229.Βλ. και αποφάσεις Ευρωπαϊκής Επιτροπής M.5066, Eurogate/APMM, παρ. 42, και M.4170, LSG Lufthansa Service Holding/Gate Gourmet Switzerland, παρ. 53.

¹²⁷ Βλ. ενδεικτικά απόφαση Ευρωπαϊκής Επιτροπής JV.37, BSKyB/ Kirch Pay TV, παρ. 91.

αλλά και εξ ονόματος και για λογαριασμό και των λοιπών εταίρων (βλ. άρθρο 14 του καταστατικού)¹²⁸.

139. Σύμφωνα με το άρθρο 17 του καταστατικού της εταιρίας, όλοι οι εταίροι παρέχουν την άσκηση του δικαιώματος εκμετάλλευσης των βυτιοφόρων που βρίσκεται στην ιδιοκτησία τους, ενώ υποχρεούνται να το διαθέτουν πάντοτε σε κατάσταση πλήρους ετοιμότητας μεριμνώντας με ίδια ευθύνη για την συντήρηση του. Ταυτοχρόνως, σύμφωνα με το άρθρο 24 του ίδιου καταστατικού, τον κίνδυνο πρόκλησης ζημιών από τα βυτιοφόρα αυτοκίνητα και της ασφάλισης των αυτοκινήτων τον φέρουν οι ιδιοκτήτες αναφορικά με τα οχήματα, των οποίων την χρήση έχουν παραχωρήσει στην εταιρία. Σημειωτέον ότι η εν λόγω εταιρία, κατά τη διάρκεια λειτουργίας της, δεν προέκυψε από τα υπάρχοντα στοιχεία, ότι διαθέτει ιδιότητα αυτοκίνητα, άλλα λειτουργεί με τα βυτιοφόρα ιδιοκτησίας των εταίρων. Κατά συνέπεια, η εταιρία δεν αναλαμβάνει, τουλάχιστον, μέρος των βασικών κινδύνων από την άσκηση της δραστηριότητας της (ασφάλιση, ζημιές αυτοκινήτων), ενώ η λειτουργία της καθ' όλη τη διάρκεια των ετών, από τη σύστασή της έως σήμερα, στηρίζεται στα αυτοκίνητα των εταίρων-μητρικών και όχι σε ιδιότητα περιουσιακά στοιχεία.
140. Σύμφωνα με το άρθρο 6 του Εσωτερικού Κανονισμού, η αποχώρηση μέλους χωρίς απόφαση της γενικής συνέλευσης της εταιρίας συνεπάγεται υποχρέωση καταβολής αποζημίωσης του μέλους που αποχώρησε στα υπόλοιπα μέλη για κάθε βλάβη που τυχόν ήθελε προκληθεί σ' εκείνα, ενώ προβλέπεται και υποχρέωση καταβολής ποινικής ρήτρας προς την εταιρεία. Επίσης, το άρθρο 7 του ίδιου Κανονισμού προβλέπει δυνατότητα μεταβίβασης της κυριότητας των βυτιοφόρων οχημάτων, στα οποία στηρίζεται η δραστηριότητα της εταιρίας, μόνο όμως σε ιδιοκτήτη που θα αποτελέσει υποχρεωτικά μέλος της εταιρίας και θα αποδεχθεί τους όρους του καταστατικού και του εσωτερικού κανονισμού. Σε διαφορετική περίπτωση, υφίσταται για τον παλαιό ιδιοκτήτη υποχρέωση καταβολής ποινικής ρήτρας.
141. Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η εταιρία ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ, δεν μπορεί να θεωρηθεί αυτόνομη έναντι των μητρικών της επιχειρήσεων, καθώς δεν διαθέτει τους πόρους ή το προσωπικό, την αυτόνομη διοίκηση και την ικανότητα ανάληψης κινδύνων που προκύπτουν από την δραστηριότητά της.
142. Όπως προέκυψε και από την ακροαματική διαδικασία, οι δαπάνες που βαρύνουν την ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ ΙΜΕ-ΕΠΕ αφορούν αποκλειστικά σε δαπάνες λειτουργίας όπως είναι ο λογαριασμός τηλεφώνου, το ενοίκιο και η μισθοδοσία, καθώς οι

¹²⁸ Τα εν λόγω πρόσωπα τελούν καθήκοντα διαχείρισης στην ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ ΙΜΕ-ΕΠΕ σύμφωνα με την από 10-10-2013 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης της εταιρείας και την επακόλουθη τροποποίηση του Καταστατικού δυνάμει της υπ'αρ.241/10-2-2014 συμβολαιογραφικής πράξης τροποποίησης και κωδικοποίησης του Καταστατικού. Η διάταξη του αρ.14 δεν έχει τροποποιηθεί στην ουσία της από την σύσταση της εταιρείας έως σήμερα. Υπενθυμίζεται ότι από τη σύσταση της ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ ΙΜΕ-ΕΠΕ έως το 2006 διαχειριστής ήταν ο εταίρος Βασίλειος Καραβασίλης και συνδιαχειριστής ο Αλέξανδρος Καγιαλής. Από το 2006 έως το 2014, διαχειριστής ήταν ο Αλέξανδρος Καγιαλής και συνδιαχειριστής ο Αντώνιος Χουβαρδάς.

εργοδοτικές ασφαλιστικές εισφορές για την υπάλληλο που εκτελεί καθήκοντα γραμματειακής υποστήριξης. Η εξάρτησή της ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ από τις μητρικές εταιρίες προκύπτει, από όσα προεκτέθηκαν, ότι υφίσταται καθ' όλη τη διάρκεια λειτουργίας της εν λόγω κοινής επιχείρησης καθώς οι ουσιαστικές δαπάνες για την διεξαγωγή της δραστηριότητας εκκένωσης και μεταφοράς βοθρολυμάτων (καύσιμα, συντήρηση οχημάτων, ασφαλιστικές εισφορές, επισκευές, έξοδα τήρησης λογιστικών βιβλίων και τυχόν πληρωμές προστίμων) βαρύνουν αποκλειστικά κάθε μια επιχείρηση-μέλος της ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ¹²⁹. Ως εκ τούτου, είναι δυνατή η εφαρμογή του άρθρου 1 παρ. 1 του ν. 703/1977 ή και του αρ.1 παρ.1 του ν. 3959/2011 στην τελευταία εταιρία.

Α.11.2 Ως προς τις Συμφωνίες Κοινής Εμπορίας

Α.11.2.1. Γενικό πλαίσιο

143. Οι συμφωνίες εμπορίας αφορούν τη συνεργασία μεταξύ ανταγωνιστών για την πώληση, την διανομή ή την προώθηση των υποκατάστατων προϊόντων ή υπηρεσιών τους. Αυτός ο τύπος των συμφωνιών μπορεί να καλύπτει ένα ευρύ και ποικίλο φάσμα τομέων ανάλογα με τις πτυχές εμπορίας που αφορά η συνεργασία. Στο ένα άκρο του φάσματος υφίστανται οι κοινές πωλήσεις που συνεπάγονται τον από κοινού καθορισμό όλων των εμπορικών πτυχών που συνδέονται με την πώληση του προϊόντος (ή της υπηρεσίας) συμπεριλαμβανομένης της τιμής. Στο άλλο άκρο, υφίστανται οι συμφωνίες πιο περιορισμένης κλίμακας, που αφορούν σε μία συγκεκριμένη πτυχή της εμπορίας όπως η διανομή, η εξυπηρέτηση μετά την πώληση ή η διαφήμιση.
144. Εάν οι ανταγωνιζόμενες επιχειρήσεις συμφωνούν να διανέμουν τα υποκατάστατα προϊόντα τους σε αμοιβαία βάση (σε διαφορετικές γεωγραφικές αγορές), τότε είναι πιθανό σε ορισμένες περιπτώσεις οι συμφωνίες να έχουν ως αντικείμενο ή αποτέλεσμα τον καταμερισμό αγορών μεταξύ των μερών ή να έχουν συμπαιγνακό αποτέλεσμα.
145. Οι συμφωνίες εμπορίας μπορούν να έχουν αποτελέσματα που περιορίζουν τον ανταγωνισμό με διάφορους τρόπους. Κατά πρώτον, και προφανέστατα οι συμφωνίες εμπορίας μπορεί να οδηγήσουν σε καθορισμό τιμών. Κατά δεύτερον μπορούν να διευκολύνουν τον περιορισμό της παραγωγής δεδομένου ότι μέσω της συμφωνίας τα μέρη μπορεί να αποφασίσουν τον όγκο των προϊόντων που θα διαθέσουν στην αγορά περιορίζοντας με τον τρόπο αυτόν την προσφορά.
146. Σημαντικό πρόβλημα ανταγωνισμού που προκύπτει από μία συμφωνία εμπορίας μεταξύ ανταγωνιστών είναι ο καθορισμός τιμών. Οι συμφωνίες που περιορίζονται στην από κοινού μεθόδευση των πωλήσεων έχουν γενικά ως αντικείμενο τον συντονισμό της τιμολογιακής πολιτικής παρόχων υπηρεσιών, που ανταγωνίζονται ο ένας τον άλλον. Τέτοιες συμφωνίες δεν καταργούν απλώς τον ανταγωνισμό μεταξύ των συμβαλλομένων στο πεδίο των τιμών για υποκατάστατα προϊόντα,

¹²⁹ Βλ.σελ.8 των Πρακτικών της από 18-11-2011 συνεδρίασης του Τμήματος της Επιτροπής Ανταγωνισμού.

αλλά, επιπλέον, μπορούν επίσης να συνεπάγονται και περιορισμούς ως προς τον συνολικό όγκο εμπορευμάτων, που τα μέρη μπορούν να προμηθεύσουν, στο πλαίσιο του συστήματος κατανομής παραγγελιών. Επομένως, τέτοιες συμφωνίες είναι πιθανό να περιορίζουν τον ανταγωνισμό εξ αντικειμένου¹³⁰.

147. Ειδικότερα, έχει γίνει δεκτό ότι μία κοινή επιχείρηση που αναλαμβάνει την από κοινού διανομή προϊόντων κάποιων ανταγωνιστριών επιχειρήσεων, ακόμη και εάν δεν εμπεριέχεται στο καταστατικό της πρόβλεψη να ασκούν οι εν λόγω επιχειρήσεις τη συγκεκριμένη δραστηριότητα-διανομή αποκλειστικά μέσω της κοινής επιχείρησης και εξακολουθούν αυτές να ασκούν την εν λόγω δραστηριότητα και αυτόνομα, αναμένεται ότι οι μητρικές επιχειρήσεις δύσκολα θα ανταγωνιστούν την κοινή τους επιχείρηση. Αναπόφευκτα, εφόσον πραγματοποιούν την εν λόγω δραστηριότητα εκτός της κοινής επιχείρησης, θα λάβουν υπόψη τους την πολιτική πωλήσεων που από κοινού αποφασίζουν με τις υπόλοιπες επιχειρήσεις και θα την εναρμονίσουν με την κοινή πολιτική που ασκείται από αυτή την (κοινή) επιχείρηση. Η κοινή αυτή επιχείρηση έχει ως αντικείμενο τον περιορισμό του ανταγωνισμού, μεταξύ άλλων, και διότι τα προϊόντα των ανταγωνιστριών επιχειρήσεων πωλούνται ή διατίθενται κατά περίπτωση μέσω της επιχείρησης αυτής σε ενιαίες τιμές και υπό ομοιόμορφους όρους, ενώ, ακόμα και εάν πωλήσουν ή διαθέσουν εκτός της κοινής επιχείρησης, οι τιμές δεν αναμένεται να είναι καλύτερες από τις προσφερόμενες από την κοινή επιχείρηση. Σε αυτές τις περιπτώσεις οι πελάτες έχουν να αντιμετωπίσουν έναν και μοναδικό προμηθευτή που εφαρμόζει ενιαίες τιμές και όρους. Τέτοιες επιχειρήσεις, ως κοινές οργανώσεις πωλήσεων, θεωρούνται μέσο κατάργησης του ανταγωνισμού μεταξύ των μελών τους¹³¹. Πιο συγκεκριμένα έχει γίνει δεκτό ότι:

148. Συμφωνίες και εναρμονισμένες πρακτικές μεταξύ επιχειρήσεων που έχουν ως αντικείμενο τον περιορισμό του ανταγωνισμού νοούνται εκείνες οι οποίες είναι από τη φύση τους ικανές να περιορίσουν τον ανταγωνισμό. Πρόκειται για περιορισμούς οι οποίοι, ενόψει των στόχων που επιδιώκουν οι εθνικοί κανόνες ανταγωνισμού, είναι τόσο πιθανό να επηρεάσουν δυσμενώς τον ανταγωνισμό,

¹³⁰ Περί όλων αυτών βλ. Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής- Κατευθυντήριες Γραμμές για την εφαρμογή του άρθρου 101 (C 011 της 14-01-2011), σκ.225επ., καθώς και Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής- Κατευθυντήριες Γραμμές για την εφαρμογή του άρθρου 81 της ΣυνθΕΚ στις συμφωνίες οριζόντιας συνεργασίας (C 003 της 06-01-2001).

¹³¹ Βλ. 80/182/ΕΟΚ, Floral, παρ. II.1 και II.2. Στην υπόθεση αυτή, θεωρήθηκε ότι μία κοινή επιχείρηση για τις εξαγωγές που συστάθηκε από τρεις ανταγωνίστριες εταιρίες είχε ως αντικείμενο τον περιορισμό του ανταγωνισμού, μεταξύ άλλων, και διότι θα πωλούσε σε ενιαίες τιμές και με τους ίδιους όρους τα προϊόντα της εν λόγω επιχείρησης, ενώ, λόγω του ότι οι εν λόγω εταιρίες θα εξακολουθούσαν να δραστηριοποιούνται και αυτόνομα στην εν λόγω αγορά, δεν αναμενόταν άσκηση ανταγωνισμού εκ μέρους τους στην κοινή επιχείρηση. Βλ. επίσης 91/301/ΕΟΚ, ANSAC, παρ. II (Α). Στην υπόθεση αυτή, η κοινή επιχείρηση-ένωση ANSAC που περιελάμβανε έξι ανταγωνίστριες επιχειρήσεις θεωρήθηκε ότι είχε ως αντικείμενο τον περιορισμό του ανταγωνισμού ως προς τις τιμές, μεταξύ άλλων, και διότι η ANSAC θα αποφάσιζε τις τιμές πώλησης των προϊόντων των ανταγωνιστριών που θα διανέμονταν μέσω αυτής. Βλ. επίσης, IP/01/830, GFU joint gas sales in Norway (όπου κοινή επιχείρηση πωλήσεων που θα καθόριζε τιμές και ποσότητες περιόριζε τον ανταγωνισμό παραβιάζοντας το άρθρο 1), IP/01/578, Enterprise Oil, Statoil and Marathon to market Irish Corrib gas separately, 78/232/ΕΟΚ, Centraal Stikstof Verkoopkantoor, ιδίως σκ.62, 73/212/ΕΟΚ, Societe Commerciale des Potasses et de l' Azote, ιδίως κεφ. II.

ώστε δεν είναι ανάγκη, στο πλαίσιο της εφαρμογής του άρθρου 1 παρ. 1 του ν. 703/1977 ή/και του ν. 3959/2011 να αποδειχθούν οι συγκεκριμένες επιπτώσεις τους στην αγορά. Ειδικότερα, στις οριζόντιες συμπράξεις μεταξύ επιχειρήσεων που έχουν ως αντικείμενο τον περιορισμό του ανταγωνισμού συμπεριλαμβάνονται ρητώς και οι σχετικές με τον καθορισμό των τιμών, την κατανομή αγορών, καθώς και τον περιορισμό ή έλεγχο της διάθεσης και παραγωγής¹³². Κατά την αξιολόγηση του αντικειμένου της αντια ανταγωνιστικής συμπεριφοράς, εξετάζεται μόνο το περιεχόμενο και ο αντικειμενικός σκοπός της, υπό το φως των αμοιβαίων οικονομικών σχέσεων που συνιστούν το πλαίσιο εφαρμογής της, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η υποκειμενική πρόθεση των μερών. Δεν απαιτείται, δηλαδή, αντια ανταγωνιστική πρόθεση, αλλά αρκεί το αντικειμενικά ενδεχόμενο αντια ανταγωνιστικό αποτέλεσμα. Εφόσον το αντια ανταγωνιστικό αποτέλεσμα είναι αντικειμενικά ενδεχόμενο, η σύμπραξη είναι απαγορευμένη, έστω κι αν τα μέρη δεν αποσκοπούν στα αποτελέσματα αυτά¹³³.

149. Ως προς τον καθορισμό τιμών: Ο άμεσος ή έμμεσος καθορισμός τιμών (βλ και ανωτέρω ενότητα Α10.3) αποτελεί πρόδηλο περιορισμό του ανταγωνισμού και την κυριότερη περίπτωση εξ αντικειμένου νόθευσης του ανταγωνισμού¹³⁴, ενώ κατά κανόνα περιλαμβάνεται στις αντια ανταγωνιστικές πρακτικές που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις χορήγησης εξαίρεσης σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ. 3 του ν. 703/1977 ή/και του ν. 3959/2011.

150. Ως προς τον περιορισμό της διάθεσης: Συμφωνίες ή/και εναρμονισμένες πρακτικές, με τις οποίες επιδιώκεται περιορισμός παραγωγής και διάθεσης (πωλήσεων) περιορίζουν τον ανταγωνισμό και εμπίπτουν στη ρητή απαγόρευση του άρθρου 1 παρ. 1 των ν. 703/1977 και 3959/2011¹³⁵, ενώ κατά κανόνα δεν

¹³² Βλ. ενδεικτικά Ανακοίνωση της Επιτροπής - Κατευθυντήριες γραμμές για την εφαρμογή του άρθρου 81 παράγραφος 3 της συνθήκης, Επίσημη Εφημερίδα αριθ. C 101 της 27/04/2004, σελ. 97-118, παρ. 21 και 23.

¹³³ Βλ. ενδεικτικά αποφάσεις ΔΕΕ, υποθ. C-45/85, υποθ. *Verband der Sachversicherer κατά Επιτροπής*, Συλλ. 1987, σελ. 405, σκ. 35-42 και ΔΕφαθ 559/2010, σκ. 17, ΔΕφαθ 2891/2009, σκ. 18 και ΔΕφαθ 1682/2009, σκ. 27, με τις οποίες επικυρώθηκε η ΕΑ 369/V/2007. Βλ. επίσης ΕΑ 492/VI/2010, σελ. 31, σκ. 86.

¹³⁴ Βλ. ενδεικτικά αποφάσεις του Γενικού Δικαστηρίου, συνεκδ. υποθ. T-374/94, T-375/94, T-384/94 και T-388/94, *European Night Services κ.λπ κατά της Επιτροπής*, Συλλ. 1998, σελ. II-3141, σκ. 136.

¹³⁵ Βλ. ενδεικτικά απόφαση ΔΕΕ, υποθ. C-41/69, *Chemiefarma κατά Επιτροπής*, Συλλ. 1970, σελ. 661, σκ. 154-155. Στη συγκεκριμένη υπόθεση, η συμφωνία μεταξύ ορισμένων γαλλικών επιχειρήσεων για τη διακοπή παραγωγής συγκεκριμένου προϊόντος (synthetic quiniidine) θεωρήθηκε περιοριστική του ανταγωνισμού. Βλ. και απόφαση ΔΕΕ, C-246/86, *Belasco κλπ κατά Επιτροπής*, Συλλ. 1989, σελ. 2117, σκ. 19-20. Στην υπόθεση αυτή, είχε συσταθεί εντός της ένωσης Belasco μηχανισμός ελέγχου των ποσοστώςσεων-πωλήσεων με σύστημα ποινικών ρητρών υπό μορφή αποζημιώσεως. Προβλήθηκε το επιχείρημα ότι το σύστημα αυτό δεν τέθηκε σε εφαρμογή, αποδείχθηκε όμως το αντίθετο. Εντούτοις, ακόμα και στη περίπτωση που δεν υπήρχαν κυρώσεις ή δεν είχαν εφαρμοστεί αυτές αναφορικά με το συγκεκριμένο σύστημα, η συμφωνία αυτή θα είχε θεωρηθεί προβληματική από απόψεως δικαίου ανταγωνισμού, καθώς ως αναλύθηκε ανωτέρω η θεμελίωση 'συμφωνίας' ή/και 'απόφασης' δεν απαιτεί μέτρα εφαρμογής ή κυρώσεων. Βλ. επίσης απόφαση ΔΕΕ, υποθ. C-199/92 P, *Huls κατά Επιτροπής*, Συλλ. 1999, σελ. I-4287, σκ. 187-191, όπου κρίθηκε ότι η συμμετοχή σε συνεδριάσεις καθορισμού στόχων πωλήσεων είχε ως σκοπό τον περιορισμό του ανταγωνισμού. Επιπλέον, βλ. απόφαση Επιτροπής, 84/405/ΕΟΚ, *Zinc Producer Group*, ΕΕ 1984 L 220/27, σκ. 67-68, 71. Στην υπόθεση αυτή είχε συσταθεί από εμπλεκόμενες επιχειρήσεις ένας όμιλος (ZPG), εντός του οποίου είχε συμφωνηθεί να μην δημιουργούνται νέες δυνατότητες παραγωγής ψευδαργύρου, να παύσουν δηλαδή η παραγωγή

δύνανται τέτοιες να εξαιρεθούν με βάση το άρθρο 1 παρ. 3 του ν. 703/1977 ή/και του ν.3959/2011.

151. Ως προς την κατανομή αγοράς: Οριζόντιες συμφωνίες ή εναρμονισμένες πρακτικές που έχουν ως αντικείμενο ή αποτέλεσμα τη γεωγραφική κατανομή αγοράς ή/και πηγών εφοδιασμού μεταξύ των εμπλεκομένων επιχειρήσεων απαγορεύονται ρητά¹³⁶, καθώς εξαλείφουν εντελώς την πιθανότητα ανταγωνισμού ως προς τις τιμές από τους προμηθευτές και κρίνονται ως ιδιαίτερα αποτελεσματικές από την πλευρά των συμμετεχόντων στη σχετική σύμπραξη¹³⁷.

A.11.2.2 Υπαγωγή και Εφαρμογή των ανωτέρω στην υπό κρίση υπόθεση

152. Ως προς την ύπαρξη Εσωτερικού Κανονισμού: Σύμφωνα με το άρθρο 17 του καταστατικού της ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ, όπως εξακολουθεί να ισχύει και μετά την τελευταία κωδικοποίησή του, «Ο εταίρος υποχρεούται να συνεισφέρει στην εταιρεία και τις ακόλουθες παρεπόμενες παροχές θεωρούμενες ως ουσιώδεις δια την συμμετοχή αυτού: ...γ) την συμμόρφωση με τις νομίμως λαμβανόμενες αποφάσεις της Γενικής Συνελεύσεως, τον εσωτερικό κανονισμό και τις αποφάσεις του διαχειριστού εφόσον αυτές λαμβάνονται εντός των ορίων της αρμοδιότητας του. Η μη εκπλήρωση κάποιας από τις ως άνω υποχρεώσεις από εταίρο συνεπάγεται, πέραν των δια του παρόντος καταστατικού και του εσωτερικού κανονισμού προβλεπόμενων κυρώσεων και την αποβολή αυτού από την εταιρία μετά από απόφαση της γενικής συνελεύσεως. Για την λήψη αποφάσεως από τη γενική συνέλευση σχετικά με την αποβολή εταίρου τινός μη συμμορφούμενου με τις υποχρεώσεις όπως ορίζονται υπό του παρόντος άρθρου αλλά και του εσωτερικού

του και να υποβάλλουν προς έγκριση το εκάστοτε ύψος παραγωγής στη Γ.Σ. του εν λόγω ομίλου (βλ. σκ. 38). Η υποχρέωση αυτή αποτελούσε εμπόδιο στην ελεύθερη λήψη των σχετικών αποφάσεων εκ μέρους των συμμετεχουσών επιχειρήσεων. Το ίδιο έγινε δεκτό και ως προς τις συστάσεις, στις οποίες προέβαινε ο ZPG, για μείωση της παραγωγής, θεωρήθηκε δηλαδή μία τέτοια συμπεριφορά ως εναρμονισμένη πρακτική (βλ. σκ. 67-68). Αν και στη συγκεκριμένη υπόθεση, αποδείχθηκε η παραγωγή αποτελεσμάτων εκ της συγκεκριμένης πρακτικής, εντούτοις, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αποφάνθηκε ότι αρκεί η συμφωνία να έχει ως σκοπό τον περιορισμό του ανταγωνισμού και συγκεκριμένα εν προκειμένω τον περιορισμό της παραγωγής. Στην ίδια υπόθεση, θεωρήθηκαν παραβατικοί τόσο οι περιορισμοί στις πωλήσεις των διανομέων των συμμετεχουσών στην εναρμονισμένη πρακτική επιχειρήσεων όσο και η απαγόρευση πωλήσεων στον LME με το σκεπτικό ότι το μεν πρώτο περιόριζε τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις στην ελευθερία των συναλλαγών τους, ενώ το δεύτερο ότι επηρέαζε αρνητικά τις τιμές (σκ. 67, 72). Βλ. επίσης αποφάσεις Επιτροπής 79/90/ΕΟΚ, *White Lead*, ΕΕ 1979 L 21/16, σκ. 25-29, όπου ο καθορισμός των ποσοτήτων πωλήσεων και η ανταλλαγή σχετικών πληροφοριών εκ μέρους ανταγωνιστριών εταιρειών θεωρήθηκε παραβατική του άρθρου 81 παρ.1 (β), 87/1/ΕΟΚ, *Λιπαρά οξέα*, ΕΕ 1987 L 3/17, σκ. 39, όπου θεωρήθηκε ότι τόσο ο άμεσος όσο και ο έμμεσος καθορισμός ποσοτήτων θεωρήθηκε παραβατικός του δικαίου του ανταγωνισμού, καθώς και 89/515/ΕΟΚ, *Δομικά πλέγματα*, ΕΕ 1989 L 260/1, σκ.161,173, όπου, μεταξύ άλλων, θεωρήθηκε ότι ανταλλαγή πληροφοριών και καθορισμός των πωλούμενων ποσοτήτων εκ μέρους ανταγωνιστριών εταιρειών ήταν παραβατικός από απόψεως του δικαίου του ανταγωνισμού. Βλ. και Ανακοίνωση Επιτροπής - Κατευθυντήριες Γραμμές για την εφαρμογή του άρθρου 81 παρ.3 της Συνθήκης, ΕΕ 2004 C101/97, σκ. 23.

¹³⁶ T-30/91, Solvay SA κατά Επιτροπής, παρ.34, 61, T-49/02 παρ.173-178, 2004/104/ΕΚ παρ.89, 96-98, T-49/02 παρ.173, 178, T-374/94, European Night Services κατά Ευρωπαϊκής Επιτροπής παρ.136.

¹³⁷ Βλ. Richard Whish, *Competition Law*, 2001, σελ.433.

- κανονισμού απαιτείται απόλυτη πλειοψηφία επί του συνόλου των εταιρικών μεριδίων».
153. Περαιτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 20 του καταστατικού, «...Τα εναπομείναντα κατά τα εν τω παρόντι άρθρω καθαρά κέρδη της εταιρείας θα διανέμονται στους εταίρους αναλόγως της εταιρικής μερίδος συμμετοχής εκάστου, των πραγματοποιηθέντων τοννοχιλιόμετρων εξ ενός εκάστου εκ των συμμετεχόντων βυτιοφόρων οχημάτων, όπως θέλει ορίζει ο εκάστοτε υποχρεωτικώς προβλεπόμενος υπό του παρόντος εσωτερικός κανονισμός λειτουργίας της εταιρίας, όστις θα καθορίζει λεπτομερώς τις υποχρεώσεις...».
154. Σύμφωνα με το άρθρο 25 του καταστατικού, «Ο εσωτερικός κανονισμός της εταιρείας καταρτίζεται κατόπιν αποφάσεως της Γενικής Συνελεύσεως των εταίρων προκειμένου δε να ληφθεί τοιαύτη απόφαση απαιτείται κατ' ελάχιστον ποσοστό συμμετοχής...Ο εσωτερικός κανονισμός θα διαλαμβάνει τα κάτωθι: α) την εξίσωση των διανυόμενων χιλιομέτρων και πραγματοποιηθέντων δρομολογίων σε όλα τα αυτοκίνητα της εταιρείας, β) την δίκαιη κατανομή του μεταφορικού έργου στα αυτοκίνητα της εταιρείας, γ) τις τυχόν επιβαλλόμενες κατά περίπτωση κυρώσεις στα αυτοκίνητα ή τους εταίρους...».
155. Από τα ανωτέρω σαφώς προκύπτει ότι τα άρθρα του καταστατικού προβλέπουν ρητά και υποχρεωτικά την ύπαρξη εσωτερικού κανονισμού λειτουργίας της εταιρείας ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ. Την ύπαρξη του εν λόγω κανονισμού επιβεβαίωσε και ο κ. Μπρόβας, πληρεξούσιος δικηγόρος της ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ (βλ. πρακτικά της συνεδρίασης της 18.11.2011, σελ.9). Τα δε ανωτέρω άρθρα του καταστατικού εξακολουθούν να ισχύουν έως σήμερα, καθώς οι πράξεις τροποποίησης που έχουν τεθεί στη διάθεση της ΓΔΑ δεν έχουν επιφέρει αλλαγές στα εν λόγω άρθρα.
156. Ως προς τον καθορισμό τιμών: Σύμφωνα με το άρθρο 2 του Εσωτερικού Κανονισμού, «Τα μέλη της εταιρείας δεσμεύονται δια του παρόντος να συντάζουν τιμοκατάλογο για κάθε προορισμό, ο οποίος θα τηρείται απαρεγκλίτως...». Επιπλέον, σύμφωνα με το από 26-03-2010 έγγραφο της καταγγελλόμενης, η ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ αναφέρει ότι: «...Αν και πρόθεσή τους (εννοείται των βυτιοφορέων) ήταν να υπάρξει κάποιος τιμοκατάλογος που θα γνωστοποιούνταν στους πελάτες τους, αυτός δεν μπόρεσε να συνταχθεί διότι αφενός μεν ποτέ δεν σταθεροποιήθηκαν οι τόποι απόρριψης των λυμάτων αφετέρου δε ήταν αδύνατο να είναι γνωστές εκ των προτέρων οι συνθήκες που θα αντιμετώπιζαν σε κάθε πελάτη. Το μόνο που έχουν καθορίσει- χωρίς αυτό να τηρείται απαρεγκλίτως- είναι η ελάχιστη αμοιβή των [...] Ευρώ για άντληση και μεταφορά λυμάτων».
157. Σύμφωνα δε με το άρθρο 17 του Κανονισμού, «...Η Πειθαρχική Επιτροπή σε περιπτώσεις παραβάσεων των όρων του καταστατικού ή του παρόντος εσωτερικού κανονισμού...δύναται να εισηγείται στην Γενική Συνέλευση την επιβολή πειθαρχικής ποινής...».
158. Επίσης, από τα από 18.11.2011 πρακτικά συνεδρίασεως της Ε.Α. για την υπό κρίση υπόθεση (συνεδρίαση 72^η), προκύπτει ότι οι επιχειρήσεις-μέλη της

ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ δραστηριοποιούνται, τόσο μέσω της ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ όσο και ατομικά (ως ατομική δηλαδή επιχείρηση) στην ίδια αγορά (της εκκένωσης και μεταφοράς λυμάτων). Άλλωστε, όπως προκύπτει και από τα πραγματικά περιστατικά, η Επιτροπή εξέδωσε την προδικαστική της απόφαση, προκειμένου να γίνει «*επιμερισμός των δαπανών των καταγγελλομένων σε δαπάνες που γίνονται υπό τη σκέπη της ΙΜΕ Ε.Π.Ε και δαπάνες από δικά τους δρομολόγια...*» [βλ. αναλυτικά και ανωτέρω ενότητα Α.1].

159. Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι τα μέρη σαφώς είχαν ως σκοπό, τουλάχιστον, την σύνταξη ενός κοινού τιμοκαταλόγου που θα τηρείται από μέρους τους απαρégκλιτα. Σημειώνεται, ότι και οι ρήτρες καταστατικού μίας επιχείρησης ή/και ένωσης επιχειρήσεων μπορούν να ληφθούν υπόψη ως συμφωνίες ή αποφάσεις που έχουν ως αντικείμενο τον περιορισμό ή την νόθευση του ανταγωνισμού ιδίως στις περιπτώσεις που καθίστανται αυτές υποχρεωτικές και προβλέπονται κυρώσεις σε περίπτωση μη εφαρμογής τους¹³⁸. Ακόμα δηλαδή και εάν γίνει δεκτό ότι δεν συντάχθηκε ο προβλεπόμενος στον Εσωτερικό Κανονισμό τιμοκατάλογος, η ρήτρα του καταστατικού σαφώς προβλέπει τον σκοπό των επιχειρήσεων που μετέχουν σε αυτή να συντάξουν κοινό τιμοκατάλογο στα πλαίσια της ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ. Σε κάθε περίπτωση, τα μέρη αποδέχονται ότι είχαν καθορίσει ελάχιστη τιμή άντλησης και μεταφοράς λυμάτων τα [...] Ευρώ¹³⁹.
160. Τέλος, η αυτόνομη δραστηριότητα που οι μητρικές επιχειρήσεις ακολουθούν ακόμα και στην ίδια αγορά είναι πιθανό και λογικό να καθιστά αναμενόμενο το μη ανταγωνισμό μεταξύ της κοινής επιχείρησης και της ατομικής τους επιχείρησης, καθώς θα λαμβάνουν υπόψη την πολιτική πωλήσεων, που από κοινού έχουν αποφασίσει με τις υπόλοιπες. Εκ των ως άνω ευρημάτων, συνάγεται ότι οι επιχειρήσεις –μέλη της ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ προέβησαν εξ αντικειμένου στην αντιανταγωνιστική πρακτική του καθορισμού τιμών, κατά παράβαση της διάταξης του αρθρ.1 των ν. 703/1977 και 3959/2011.
161. *Ως προς την κατανομή αγοράς και τον περιορισμό διάθεσης:* Σύμφωνα με το άρθρο 1 του ίδιου Κανονισμού, «...*Τα εν τω παρόντι συμβαλλόμενα μέρη συμφωνούν ρητώς και ανεπιφύλακτως ότι ο καταμερισμός των δρομολογίων θα*

¹³⁸ Βλ. 80/917/ΕΟΚ, Απόφαση Ευρ.Επιτροπής- National Sulphuric Acid, σκ.26-31. Στην υπόθεση αυτή, οι αντιανταγωνιστικές ρήτρες (πχ. καθορισμού τιμών από τη management committee της Ένωσης) του καταστατικού της Ένωσης θεωρήθηκαν αυτές καθαυτές παραβατικές του άρθρου 81 παρ.1 έχουσες ως αποτέλεσμα τον περιορισμό του ανταγωνισμού. βλ. επίσης, 92/204/ΕΟΚ, Απόφαση Ε.Ε.- Βιομηχανία κατασκευών στις Κάτω Χώρες, παρ.79 και άρθρο 1 διατακτικού της απόφασης. Στην υπόθεση αυτή, η επιφόρτιση της Ένωσης με το ρόλο του ρυθμιστή σε ζητήματα εναρμόνισης τιμών θεωρήθηκε ότι είχε ως αντικείμενο τον περιορισμό ή τη νόθευση του ανταγωνισμού.

¹³⁹ Η δεσμευτικότητα του εσωτερικού κανονισμού προκύπτει και από τα πρακτικά της συνεδρίασης, όπου αναφέρεται (σελ.9) διά του πληρεξουσίου δικηγόρου «*Στην εταιρεία η λογική είναι τελείως διαφορετική. Πήρε επιχείρηση, πήρε πελάτη, θα εξυπηρετηθεί εντός 24ώρου, όπως το γράφει και ο εσωτερικός κανονισμός*» Αναφορικά με τις τιμές από τα πρακτικά της συνεδρίασης ο διαχειριστής ανέφερε ότι έχουν μία «*νορμάλ*» τιμή και στη συνέχεια εξαρτάται που θα πάει ο καθένας, τι θα συναντήσει και που θα αδειάσει.

γίνεται ως εξής: Οι προκύπτουσες καθημερινές εργασίες θα διαμοιράζονται κατ' ίσον απόλυτα και δίκαιο τρόπο μεταξύ των μελών. Θα καταβάλλεται προσπάθεια ώστε τα μέλη να αναλαμβάνουν όχι μόνο ίσο αριθμό δρομολογίων αλλά και ίσης δυσκολίας δρομολόγια. Σε περίπτωση κατά την οποία κάποιο ή κάποια από τα μέλη αναλάβουν σαφώς επαχθέστερη εργασία από τα υπόλοιπα μέλη την επόμενη μέρα και κατά τον νέο καταμερισμό τα μέλη ή το μέλος θα αναλάβει εργασία ομολογουμένως ευκολότερη τηρουμένης της αρχής περί ίσου αριθμού δρομολογίων. Η Γενική Συνέλευση της εταιρείας δύναται δι' αποφάσεως της να χαρακτηρίσει τους προορισμούς και τα αντίστοιχα δρομολόγια και να τα ταξινομήσει σε τρεις (3) κατηγορίες (μεγάλης-μεσαίας-μικρής δυσκολίας). Υπεύθυνος δρομολογήσεως ορίζεται ο Διαχειριστής, ο οποίος υποχρεούται να εφαρμόζει τις ως άνω αρχές και να τηρεί λεπτομερές αρχείο ημερήσιων δρομολογήσεων, καθώς και αρχείο δρομολογήσεων και αντίστοιχων εισπράξεων κάθε αυτοκινήτου».

162. Από το εν λόγω άρθρο του Εσωτερικού Κανονισμού αλλά και από το άρθρο 25 του καταστατικού της ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ, που αποτελούν συστατικές πράξεις της κοινής επιχείρησης, προκύπτει σαφώς ο σκοπός των μερών να κατανεύμουν τα δρομολόγια παροχής των υπηρεσιών σε καθένα από αυτούς. Ταυτοχρόνως, το σύστημα κατανομής των πωλήσεων, και μάλιστα «κατά απόλυτα ίσο και δίκαιο τρόπο», συνεπάγεται και περιορισμούς ως προς την παροχή και τη διάθεση των υπηρεσιών της καθεμιάς από τις συμμετέχουσες στην ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ επιχειρήσεις, και περιορισμό του ανταγωνισμού κατά παράβαση της διάταξης του άρθρου 1 παρ. 1 των ν. 703/1977 και 3959/2011 αντίστοιχα.

163. Σημειώνεται ότι, ακόμη και εάν η ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ ΙΜΕ-ΕΠΕ θεωρούνταν λειτουργικά αυτόνομη εταιρία σε σχέση με τις συμμετέχουσες σε αυτή επιχειρήσεις, αυτό δεν θα αναιρούσε τη θεμελίωση παράβασης του άρθρου 1 των ν.703/1977 και 3959/2011, κατά τα κατωτέρω εκτιθέμενα, ενόψει των υψηλών μεριδίων αγοράς των καταγγελλομένων επιχειρήσεων, της έλλειψης ισχυρών ανταγωνιστών στη σχετική προϊόντική και γεωγραφική αγορά, της έλλειψης αντισταθμιστικής ισχύος των πελατών των εν λόγω επιχειρήσεων (λόγω και της ύπαρξης της ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ είτε ως Κοινοπραξίας είτε ως ΙΜΕ-ΕΠΕ), καθώς και της ροής πληροφοριών, που ήταν δυνατόν να επιτευχθούν ή/και επιτυγχάνοταν μέσω της ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ (τόσο ως Κοινοπραξίας όσο και ως ΙΜΕ/ΕΠΕ) αναφορικά με τις τιμές χρέωσης των υπηρεσιών και την κατανομή των δρομολογίων. Συνεπώς, υπό οποιαδήποτε θεώρηση του μορφώματος της ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ, αποδεικνύεται ότι οι επιχειρήσεις –μέλη της προέβησαν εξ αντικειμένου στην υιοθέτηση πρακτικών καθορισμού τιμών και κατανομής αγορών, κατά παράβαση της διάταξης του άρθρου .1 παρ.1 των ν.703/1977 και 3959/2011.

A.11.2.3 Δυνατότητα χορήγησης εξαιρέσεως βάσει του άρθρου 1 παρ.3 των ν.703/77 και 3959/2011

A.11.2.3.1 Γενικό πλαίσιο

164. Η εφαρμογή της εξαιρέσεως του άρθρου 1 παρ. 3 του ν. 703/1977 και του ν. 3959/2011, υπόκειται στις κατά τα ανωτέρω (ενότητα Α.10.5) εκτιθέμενες προϋποθέσεις.
165. Οι προϋποθέσεις είναι σωρευτικές, και οι εμπλεκόμενες επιχειρήσεις οφείλουν να αποδείξουν ότι πληρούνται και οι τέσσερις προκειμένου να χορηγηθεί εξαίρεση, εφόσον δε έστω και μία από αυτές δεν πληρούται η συμφωνία είναι αυτοδικαίως άκυρη¹⁴⁰.
166. Το άρθρο 1 παρ. 3 του ν. 703/1977 και του ν. 3959/2011 δεν αποκλείουν *a priori* ορισμένα είδη συμφωνιών από το πεδίο εφαρμογής τους. Ωστόσο, οι σοβαροί περιορισμοί του ανταγωνισμού – όπως ο άμεσος ή έμμεσος καθορισμός τιμών– εκ φύσεως δεν θεωρείται ότι είναι δυνατόν να πληρούν τις προϋποθέσεις εξαιρέσεως από την απαγορευτική διάταξη του άρθρου 1 του ν. 703/1977 και του ν. 3959/2011¹⁴¹, καθώς και του άρθρου 101 παρ. 3 ΣΛΕΕ. Ειδικότερα, οι συμφωνίες αυτές κατά κανόνα δεν πληρούν (τουλάχιστον) τις δύο πρώτες προϋποθέσεις του άρθρου 1 παρ. 3 του ν. 703/1977 και του ν. 3959/2011, καθώς και του άρθρου 101 παρ. 3 ΣΛΕΕ. Δεν δημιουργούν δηλαδή αντικειμενικά οικονομικά πλεονεκτήματα¹⁴², ούτε και προσπορίζουν οφέλη στους καταναλωτές¹⁴³. Επιπλέον, αυτά τα είδη συμφωνιών κατά κανόνα δεν πληρούν το κριτήριο του απαραίτητου χαρακτήρα βάσει της τρίτης προϋπόθεσης¹⁴⁴.
167. Συνεπώς, αξιολογείται εάν κάθε μια από τις ερευνώμενες για τους σκοπούς της παρούσης πρακτικές πληροί τις προϋποθέσεις υπαγωγής είτε στην απαγορευτική διάταξη του αρθρ.1 παρ. 1 του ν. 703/77, όπως ίσχυε, και του ν. 3959/2011 είτε στην ευεργετική διάταξη της παρ. 3 του αντίστοιχου άρθρου.

A.11.2.3.2 Ως προς την πρώτη προϋπόθεση (βελτίωση διανομής):

168. Στην περίπτωση που οι επιχειρήσεις, που έχουν σχηματίσει την κοινή επιχείρηση, εξακολουθούν να δραστηριοποιούνται στην αγορά αυτόνομα, διαθέτοντας την απαραίτητη τεχνογνωσία και τα μέσα, ώστε να παρέχουν τις υπηρεσίες τους ανεξάρτητα η μία από την άλλη, τότε δεν διαφαίνεται να υπάρχει η αναγκαιότητα συνεργασίας μεταξύ τους για την παροχή των ίδιων υπηρεσιών. Οι οικονομίες ως προς το κόστος διανομής μπορούν να επιτευχθούν και ατομικά σε καθεμία επιχείρηση και όχι απαραίτητα σε όλες τις επιχειρήσεις από κοινού¹⁴⁵.

¹⁴⁰ Βλ. Ανακοίνωση Επιτροπής - Κατευθυντήριες γραμμές για την εφαρμογή του άρθρου 81 παρ. 3 της Συνθήκης, ΕΕ 2004 C101/97, παρ. 42 (και νομολογία των Ευρωπαϊκών δικαστηρίων που μνημονεύεται σχετικά).

¹⁴¹ Βλ. Ανακοίνωση Επιτροπής - Κατευθυντήριες γραμμές για την εφαρμογή του άρθρου 81 παρ. 3 της Συνθήκης, ΕΕ 2004 C 101/97, παρ. 46.

¹⁴² Βλ. Ανακοίνωση Επιτροπής - Κατευθυντήριες γραμμές για την εφαρμογή του άρθρου 81 παρ. 3 της Συνθήκης, ΕΕ 2004 C 101/97, παρ. 49.

¹⁴³ Βλ. ενδεικτικά απόφαση ΓΔικ, Τ-29/92 *Vereniging van Samenwerkende Prijsregelende Organisatiesinde Bouwnijverheid (SPO) κ. Επιτροπής*, Συλλ. 1995 II-289, σκ. 294.

¹⁴⁴ Βλ. Ανακοίνωση Επιτροπής - Κατευθυντήριες γραμμές για την εφαρμογή του άρθρου 81 παρ. 3 της Συνθήκης, ΕΕ 2004 C 101/97, παρ. 46 και 79 (και νομολογία που μνημονεύεται σχετικά).

¹⁴⁵ 80/182/ΕΟΚ, Floral, παρ.5.2 (α), 78/732/ΕΟΚ, ο.π., σκ.106-107.

Άλλωστε, δεν είναι βέβαιο ότι κάθε επιχείρηση, εφόσον ενεργούσε αυτόνομα, θα ήταν υποχρεωμένη να παρέχει υπό την πίεση των αναγκών των πελατών της τις υπηρεσίες της με υπερβολικό κόστος παραγωγής ή με κόστος παραγωγής που θα έχει αρνητική επίδραση στις τιμές της επιχείρησης¹⁴⁶.

169. Επίσης, εφόσον σε μία αγορά παρατηρείται συγκέντρωση, η χορήγηση απαλλαγής σε μία κοινή επιχείρηση βάσει του άρθρου 1 παρ. 3 θα καταργούσε την πιθανότητα ανταγωνισμού μεταξύ των εταιριών που μετέχουν στην κοινή επιχείρηση καθορίζοντας τις τιμές πώλησης. Σε μία αγορά που οι επιχειρήσεις διαθέτουν πείρα και πόρους, ώστε να εξασφαλίζουν στους πελάτες τους αξιόπιστη πηγή εφοδιασμού, οι εν λόγω επιχειρήσεις μπορούν να ανταγωνίζονται μεταξύ τους βελτιώνοντας εν γένει τον ανταγωνισμό¹⁴⁷.
170. Τυχόν βελτιώσεις ως προς τον προγραμματισμό της παραγωγής ή της διανομής δεν πρέπει να εκτιμώνται υπό υποκειμενικούς όρους λαμβάνοντας υπόψη μόνο τις ευχές των παραγωγών, που συμμετέχουν στην κοινή επιχείρηση. Θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη και ο περιορισμός του ανταγωνισμού, που προκύπτει για τους πελάτες των εν λόγω επιχειρήσεων¹⁴⁸. Περαιτέρω, τυχόν βελτιώσεις σε σχέση με την συνέχεια των παραγγελιών δεν προκύπτουν τόσο από την δημιουργία μίας κοινής επιχείρησης όσο από τον τρόπο που οργανώνουν οι παραγωγοί τις προμήθειες και την διανομή των υπηρεσιών τους¹⁴⁹.

A.11.2.3.3. Ως προς τη δεύτερη προϋπόθεση (όφελος καταναλωτή):

171. Δεν μπορεί να γίνει λόγος για όφελος του καταναλωτή στην περίπτωση που οι τιμές που χρεώνει η κοινή επιχείρηση δεν είναι μειωμένες σε σχέση με τις τιμές που χρεώνουν ανταγωνιστές τους¹⁵⁰. Τα πλεονεκτήματα των οικονομιών κλίμακας που προκύπτουν από την μεταφορά και την παροχή υπηρεσιών ενδέχεται να είναι μεγαλύτερα από εκείνα, που είναι δυνατόν να διαχειριστεί κάθε μέλος της κοινής επιχείρησης ξεχωριστά. Εντούτοις, πρέπει τα μέρη να περιορίζουν τη συνεργασία τους στα οφέλη αυτά, ενώ οι τιμές που χρεώνουν πρέπει, προκειμένου να μπορεί να πληρωθεί η υπό εξέταση προϋπόθεση, να αποβλέπουν να είναι χαμηλότερες σε σχέση με τις τιμές που επιβάλλουν οι ίδιοι μεμονωμένα ή οι ανταγωνιστές τους¹⁵¹. Σε κάθε περίπτωση, ο καταναλωτής δεν μπορεί να ωφεληθεί σε επίπεδο τιμών όταν υφίσταται εναρμόνιση τιμών μεταξύ των μονάδων που μετέχουν σε μία κοινή επιχείρηση¹⁵².

A.11.2.3.4 Εφαρμογή των ανωτέρω στην υπό κρίση υπόθεση

¹⁴⁶ 73/212/ΕΟΚ, SCPA- Kali und Salz- formerly VDK.

¹⁴⁷ 91/301/ΕΟΚ, ANSAC, σκ.25-27.

¹⁴⁸ 78/232/ΕΟΚ, ο.π., παρ.92-93.

¹⁴⁹ 78/232/ΕΟΚ, ο.π., παρ.94-95.

¹⁵⁰ 80/182/ΕΟΚ, Floral, παρ.5.2 (b), 78/232/ΕΟΚ, ο.π., σκ. 90.

¹⁵¹ 91/301/ΕΟΚ, ο.π., παρ.29.

¹⁵² 78/232/ΕΟΚ, ο.π., σκ.104.

A.11.2.3.4 Εφαρμογή των ανωτέρω στην υπό κρίση υπόθεση

172. Από τα προεκτεθέντα πραγματικά περιστατικά αποδεικνύονται τα ακόλουθα:

- i) Οι όποιες βελτιώσεις ως προς το κόστος διανομής θα μπορούσαν να επιτευχθούν και ατομικά σε καθεμία επιχείρηση και όχι απαραίτητα σε όλες τις επιχειρήσεις από κοινού.
- ii) Η ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ και τα μέλη αυτής κατέχουν σχεδόν μονοπωλιακά ή πολύ υψηλά ποσοστά στη σχετική αγορά¹⁵³ (βλ. αναλυτικά ανωτέρω ιδίως Ενότητα Α.5 και Διαγράμματα 1-4) και, ως εκ τούτου, ο περιορισμός του ανταγωνισμού είναι πολύ υψηλός και συνεκτιμάται τούτο ως παράγων κατά την παρούσα αξιολόγηση.
- iii) Κατά την περίοδο 1999-2010 παρατηρείται αύξηση των τιμών, που κυμαίνεται περίπου από 70% έως 280% (βλ. αναλυτικά Ενότητα Α.7 και σχετικές παραπομπές). Οι τιμές χρέωσης για τη μεταφορά λυμάτων αυξάνονταν κατ' έτος με ρυθμούς διπλάσιους και τριπλάσιους από τον Γενικό Δείκτη Τιμών Καταναλωτή. Επιπλέον, σε σύγκριση με τις τιμές χρέωσης των επιχειρήσεων-μελών της ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ με ανεξάρτητους αυτοκινητιστές διαπιστώνεται ότι οι πρώτοι χρέωναν σε τιμές περίπου 60-200% υψηλότερες σε σχέση με τους δεύτερους (βλ. αναλυτικά Ενότητα Α.7.3 και σχετικές παραπομπές). Κατά συνέπεια, δεν φαίνεται να προκύπτει κάποιο όφελος σε επίπεδο καταναλωτή από τη λειτουργία της ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ.

173. Κατά συνέπεια, με δεδομένο ότι οι ανωτέρω προϋποθέσεις είναι, όπως προαναφέρθηκε σωρευτικές, αποδεικνύεται ότι δεν πληρούνται οι όροι εφαρμογής της παρ.3 του άρθρου 1 των ν. 703/1977 και 3959/2011 και ο σχετικός ισχυρισμός είναι και στην περίπτωση αυτή απορριπτός ως αβάσιμος.

¹⁵³ Τούτο ίσχυε τουλάχιστον έως τα τέλη του 2011, καθώς στο από 25-10-2011 υπόμνημά της, η ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ και τα μέλη της αποδέχονται ότι, παρά την άρση των περιορισμών έκδοσης νέων αδειών που επήλθε με τον ν.3887/2010, δεν έχει εκδοθεί νέα άδεια κυκλοφορίας βυτιοφόρου οχήματος στην χερσόνησο της Κασσάνδρας.

A.12. Ο ρόλος του νομοθετικού πλαισίου περί οδικών εμπορευματικών μεταφορών

A.12.1. Ισχύον νομοθετικό πλαίσιο

174. Κατά τη διάρκεια δραστηριοποίησης, τόσο της κοινοπραξίας όσο και για το μεγαλύτερο διάστημα λειτουργίας της ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ (2001 έως σήμερα), ίσχυε ο ν.383/1976, ο οποίος καταργήθηκε με τον ν.3887/2010.
175. Ο ν. 383/1976 προέβλεπε ότι: i) ως οδικές εμπορευματικές μεταφορές νοούνται οι πάσης κατηγορίας εμπορευματικές μεταφορές εμπορευμάτων και εν γένει κινητών πραγμάτων που διενεργούνται από φορτηγά δημοσία χρήσεως με καταβολή κομίστρου (άρθρο 1α), ii) Ως μεταφορικές επιχειρήσεις νοούνται τόσο οι κοινοπραξίες όσο και οι ιδιότυπες μεταφορικές εταιρίες- ΙΜΕ (βλ. άρθρο 1β), iii) Ως επαγγελματίας αυτοκινητιστής νοείται τόσο ο μεμονωμένος αυτοκινητιστής όσο και ο εκάστοτε συμμετέχων σε μεταφορική επιχείρηση (βλ. άρθρο 1γ), iv) είναι επιτρεπτή η σύσταση ΙΜΕ υπό ορισμένες προϋποθέσεις (βλ. άρθρο 3), v) το σύνολο των ατελειών, απαλλαγών και άλλων ευνοϊκών όρων ισχύουν για το σύνολο των μεταφορικών επιχειρήσεων, είτε πρόκειται περί ατομικών είτε περί ιδιότυπων μεταφορικών επιχειρήσεων (βλ. άρθρο 5), vi) Προβλέπεται η δυνατότητα έκδοσης υπουργικών αποφάσεων για τον καθορισμό τόσο των ελάχιστων όσο και των ανώτατων κομίστρων για τις εμπορευματικές μεταφορές (βλ. άρθρο 6).
176. Σε συνέχεια της πρόβλεψης του άρθρου 6 του εν λόγω νόμου εκδόθηκαν κατά την περίοδο δραστηριοποίησης της κοινοπραξίας και της ΙΜΕ Κασσάνδρα οι υπ' αριθμ. Β11/37440/4629 (με ημερομηνία ισχύος από 02-02-2000), Β11/2715/1106 (που ίσχυε από το 2003), Β11/9570/757 (που ίσχυε από το 2005), Κ/3138/221 (που ίσχυε από το 2006), Κ/41791/3591 (που ίσχυε από 27-07-2007) και Κ/26147/2169 (που ίσχυε από 12-05-2008)¹⁵⁴.
177. Ο ν.3887/2010 προβλέπει τα ακόλουθα: i) ως εθνικές εμπορευματικές μεταφορές νοούνται αυτές που διενεργούνται μέσα στη χώρα από φορτηγά δημοσίας χρήσεως αυτοκίνητα (βλ. άρθρο 2 παρ.5), ii) ως μεταφορικές επιχειρήσεις νοούνται όλες οι εταιρίες οποιασδήποτε νομικής μορφής, καθώς και τα φυσικά πρόσωπα που πληρούν τα κριτήρια του π.δ. 346/2001 (βλ. άρθρο 2 παρ. 7), iii) επιτρέπεται η σύσταση μεταφορικών επιχειρήσεων (και ιδιότυπης μεταφορικής επιχείρησης) υπό ορισμένες προϋποθέσεις, ενώ οι απαλλαγές ισχύουν για το σύνολο αυτών που έχουν τη νομική μορφή της Α.Ε. ή της Ε.Π.Ε (βλ. άρθρο 3), iv) καταργείται κάθε περιορισμός της ελευθερίας των μεταφορικών επιχειρήσεων και των πελατών τους αναφορικά με τη συμφωνία επί των κομίστρων για τις οδικές μεταφορές (βλ. άρθρο 11).
178. Ως προς το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο αναφορικά με την χορήγηση αδειών υφίσταται αναλυτική αναφορά ανωτέρω [Βλ. ενότητα Α.5 παρ. 34ης παρούσης].

¹⁵⁴ Των Υπουργών Οικονομίας/Οικονομικών, Ανάπτυξης και Μεταφορών.

A.12.2 Εξέταση τυχόν εφαρμογής του εν λόγω πλαισίου στην παρούσα υπόθεση

179. Στην προκείμενη υπόθεση αποδεικνύονται τα ακόλουθα:
180. Το υπό κρίση εταιρικό σχήμα έλαβε αρχικά, όπως προναφέρθηκε, τη μορφή της κοινοπραξίας (με την επωνυμία («Κοινοπραξία Ιδιοκτητών Δημόσιας Χρήσης Βυτιοφόρων Αυτοκινήτων Εκκενώσεως Βόθρων και Μεταφοράς Λυμάτων Κασσάνδρας Νομού Χαλκιδικής») και, εν συνεχεία, της ιδιότυπης μεταφορικής επιχείρησης (ΙΜΕ), σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 3 του ν.383/76 (και του ν.3887/2010) («ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ»).
181. Ο ν. 383/76 επέτρεπε μεν, αλλά δεν επέβαλλε αμέσως ή εμμέσως τη δημιουργία ΙΜΕ-ΕΠΕ ούτε και διευκρίνιζε εάν τις ΙΜΕ δύνανται να τις συστήνουν επιχειρήσεις που διατηρούν ταυτοχρόνως και ατομικές ανταγωνιστικές επιχειρήσεις διενέργειας οδικών μεταφορών (όπως συμβαίνει εν προκειμένω με τα μέλη της ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ).
182. Ο ίδιος ν.383/76 προέβλεπε τη δυνατότητα ελεύθερης διαμόρφωσης των τιμολογίων από τους μεταφορείς περιλαμβανομένων προφανώς και των ΙΜΕ. Εντούτοις, όπως προαναφέρθηκε τη σύσταση των ΙΜΕ δεν την επέβαλλε ο εν λόγω νόμος, αλλά απλώς την επέτρεπε. Επιπλέον, η εν λόγω ελεύθερη διαμόρφωση των τιμολογίων (εντός των κατώτατων και ανώτατων ορίων των υπουργικών αποφάσεων) θα έπρεπε να αφορά μόνο το κόστος μεταφοράς των εμπορευμάτων (ή κινητών εν γένει), ήτοι την αποζημίωση του μεταφορέα για την μεταφορά. Αντίθετα, όπως προβλέπεται, τόσο από το άρθρο 11 του ν.383/76 όσο και από το σύνολο των ανωτέρω αναφερθεισών υπουργικών αποφάσεων, τα κόμιστρα αφορούν «αμιγώς» την μεταφορά και δεν περιλαμβάνονται σε αυτά τα έξοδα φόρτωσης, εκφόρτωσης και περισυλλογής (βλ. άρθρο 5 των ανωτέρω υπουργικών αποφάσεων).
183. Στην προκείμενη υπόθεση, συστήθηκε αρχικά η Κοινοπραξία και, εν συνεχεία, η ΙΜΕ ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ. Όμως, όπως αναφέρθηκε και ανωτέρω, το άρθρο 2 του Εσωτερικού Κανονισμού προβλέπει ότι: *«Τα μέλη της εταιρείας δεσμεύονται δια του παρόντος να συντάζουν τιμοκατάλογο για κάθε προορισμό, ο οποίος θα τηρείται απαρεγκλίτως...»*. Στο εν λόγω άρθρο δεν διευκρινίζεται εάν ο εν λόγω τιμοκατάλογος θα αφορούσε μόνο την αποζημίωση της ΙΜΕ για την μεταφορά ή θα αφορούσε και τα έξοδα φόρτωσης, εκφόρτωσης και περισυλλογής. Περαιτέρω και καθ' ομολογία της ίδιας της ΙΜΕ κατά τα ανωτέρω εκτιθέμενα (βλ. ανωτέρω Ενότητα Α.6 της παρούσης) καθορίστηκε ως ελάχιστη αμοιβή, τόσο για την άντληση όσο και για τη μεταφορά λυμάτων τα [...] Ευρώ. Επομένως, η ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ και τα μέλη της εκτράπησαν και από τα προβλεφθέντα επιτρεπόμενα από το νόμο, καθώς προέβησαν σε καθορισμό ελάχιστης τιμής όχι μόνο ως προς την αποζημίωση της ΙΜΕ για τη μεταφορά αλλά και για την άντληση των λυμάτων που ασφαλώς περιλαμβάνει τη φόρτωση και την περισυλλογή τους.
184. Η ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ (και τα μέλη της) επικαλούνται αναλογική εφαρμογή της Υπουργικής Απόφασης για την μεταφορά υγρών καυσίμων (Κ/24241/2045 της 12-

05-2008) ως προς το προσδιορισμό του ελάχιστου κομίστρου. Η εν λόγω υπουργική απόφαση ασφαλώς και δεν μπορεί να τύχει εφαρμογής λόγω του διαφορετικού πεδίου ισχύος της. Σε κάθε περίπτωση, το ελάχιστο κόστος μεταφοράς που εξάγεται από την καταγελλόμενη στο ποσό περίπου των [...] Ευρώ, λαμβάνει υπόψη ως δεδομένο ότι η ελάχιστη διαδρομή θα είναι 50 χλμ., γεγονός το οποίο δεν φαίνεται να συντρέπει από το εν λόγω νομοθετικό πλαίσιο. Τούτο ενισχύεται ακόμη περισσότερο από το γεγονός ότι η Δημοτική Ενότητα Κασσάνδρας σε σχετικό έγγραφο της αποφαινεται ότι η μέγιστη απόσταση της Κοινότητας από τους χώρους εναπόθεσης λυμάτων είναι 14 χλμ. και οι αποστάσεις από τις κατοικημένες περιοχές περίπου 10 χλμ. (βλ. ανωτέρω ενότητα Α.6).

185. Περαιτέρω μετά την έναρξη ισχύος του ν.3887/2010 εξακολουθεί να ισχύει αφενός το επιτρεπτό της σύστασης μεταφορικών επιχειρήσεων με μίσθωση Φ.Δ.Χ (ιδιότυπων μεταφορικών επιχειρήσεων) δίχως όμως και πάλι τούτο να καθίσταται επιβεβλημένο, ενώ διατηρείται η δυνατότητα ελεύθερης διαμόρφωσης των τιμολογίων μεταξύ των επιχειρήσεων και των πελατών (άρθρο 11). Τούτο όμως αφορά μόνο τα κόμιστρα μεταφορών, ήτοι την αποζημίωση της μεταφορικής επιχείρησης και όχι τα υπόλοιπα έξοδα της. Ισχύουν, κατά συνέπεια, όσα αναφέρθηκαν ανωτέρω και για το διάστημα ισχύος μετά το 2010 έως και σήμερα.
186. Τέλος, επισημαίνεται ότι το νομοθετικό πλαίσιο που αφορά στη χορήγηση αδειών για την δυνατότητα άσκησης της δραστηριότητας της μεταφοράς λυμάτων εντός συγκεκριμένου και μόνο νομού δεν δικαιολογεί τις εξ αντικειμένου παραβάσεις της κατανομής αγοράς και του περιορισμού της διάθεσης μεταξύ των μελών της ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ, καθώς ούτε τις ευνοούσε ούτε βέβαια τις επέβαλλε. Το γεγονός, δηλαδή, ότι μπορούσε η ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ και τα μέλη της να ασκήσουν την εν λόγω δραστηριότητα μόνο εντός του νομού Χαλκιδικής δεν συνεπάγεται την δυνατότητα τους να περιορίζουν σε απόλυτα ίσο τρόπο τα δρομολόγια και να κατανέμουν μεταξύ τους τα δρομολόγια εντός του νομού αυτού ή εντός της περιοχής που δραστηριοποιούνται.

Β. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΠΙΒΟΛΗΣ ΚΥΡΩΣΕΩΝ - ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΠΡΟΣΤΙΜΩΝ

Β.1 Γενικό πλαίσιο- Εφαρμοστέο δίκαιο

187. Σύμφωνα με το άρθρο 25 παρ. 1 του ν. 3959/2011, όπως ισχύει, εάν η Επιτροπή Ανταγωνισμού μετά από σχετική έρευνα που διεξάγεται διαπιστώσει παράβαση των άρθρων 1, 2 και 11 ή/και των άρθρων 101 και 102 της ΣΛΕΕ μπορεί με απόφασή της να επιβάλει πρόστιμο στις επιχειρήσεις ή στις ενώσεις επιχειρήσεων που υπέπεσαν στην παράβαση. Περαιτέρω, με βάση το άρθρο 25 παρ. 2α του ν. 3959/2011, το πρόστιμο που επιβάλλεται μπορεί να φθάσει μέχρι ποσοστού 10% του συνολικού κύκλου εργασιών της επιχείρησης της χρήσης, κατά την οποία έπαυσε η παράβαση ή, αν αυτή συνεχίζεται μέχρι την έκδοση της απόφασης, της προηγούμενης της

έκδοσης της απόφασης χρήσης¹⁵⁵. Για τον καθορισμό του ύψους του προστίμου λαμβάνονται υπόψη η σοβαρότητα, η διάρκεια, η γεωγραφική έκταση της παράβασης, η διάρκεια και το είδος της συμμετοχής στην παράβαση της συγκεκριμένης επιχείρησης, καθώς και το οικονομικό όφελος που αποκόμισε. Ανάλογες διατάξεις ισχύουν και στο ενωσιακό δίκαιο¹⁵⁶. Η εν λόγω διάταξη, με το να ορίσει χαμηλότερο ανώτατο ύψος προστίμου, συνιστά, κατ' αρχήν, ευνοϊκότερη για την εμπλεκόμενη εταιρία διάταξη σε σχέση με την προϊσχύουσα διάταξη του ν. 703/1977, και ως εκ τούτου τυγχάνει εφαρμογής εν προκειμένω¹⁵⁷. Ειδικότερα, εξαίρεση από την αρχή ότι εφαρμοστέες είναι οι διατάξεις ουσιαστικού δικαίου οι οποίες ίσχυαν κατά τον χρόνο επελεύσεως των γεγονότων που συνιστούν την παράβαση, χωρίς να έχει σημασία ο χρόνος κατά τον οποίο εφαρμόζονται οι

¹⁵⁵ Άρθρο 25 ν. 3959/2011 - Εξουσίες της Επιτροπής επί παραβάσεων

«1. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού αν, ύστερα από σχετική έρευνα που διεξάγεται είτε αυτεπαγγέλτως είτε κατόπιν καταγγελίας ή αίτησης του Υπουργού Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, διαπιστώσει παράβαση των άρθρων 1, 2 και 11 ή των άρθρων 101 και 102 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με απόφαση της, διαζευκτικά ή σωρευτικά, μπορεί:

α) να απευθύνει συστάσεις σε περίπτωση παράβασης των άρθρων 1 και 2 του παρόντος ή των άρθρων 101 και 102 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

β) να υποχρεώσει τις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις ή τις ενώσεις επιχειρήσεων να παύσουν την παράβαση και να παραλείπουν αυτή στο μέλλον,

γ) να επιβάλει μέτρα συμπεριφοράς ή διαρθρωτικού χαρακτήρα, τα οποία πρέπει να είναι αναγκαία και πρόσφορα για την πάυση της παράβασης, ανάλογα με το είδος και τη βαρύτητα αυτής. Μέτρα διαρθρωτικού χαρακτήρα επιτρέπεται να επιβάλλονται μόνο στην περίπτωση που είτε δεν υφίστανται εξίσου αποτελεσματικά μέτρα συμπεριφοράς είτε όλα τα εξίσου αποτελεσματικά μέτρα συμπεριφοράς είναι ενδεχομένως επαχθέστερα από τα μέτρα διαρθρωτικού χαρακτήρα,

δ) να επιβάλει πρόστιμο κατά την παράγραφο 2α στις επιχειρήσεις ή ενώσεις επιχειρήσεων που υπέπεσαν στην παράβαση ή που δεν εκπληρώνουν αναληφθείσα από τις ίδιες δέσμευση η οποία έχει καταστεί υποχρεωτική, σύμφωνα με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού κατ' εφαρμογή της παραγράφου 6,

ε) να απειλήσει πρόστιμο κατά την παράγραφο 2α ή την παράγραφο 2β ή και τα δύο σε περίπτωση συνέχισης ή επανάληψης της παράβασης,

στ) να επιβάλει το επαπειλούμενο πρόστιμο κατά την παράγραφο 2α ή την παράγραφο 2β ή και τα δύο όταν με απόφαση της βεβαιώνεται η συνέχιση ή επανάληψη της παράβασης ή η παράλειψη εκπλήρωσης αναληφθείσας από τις επιχειρήσεις ή ενώσεις επιχειρήσεων δέσμευσης, η οποία έχει καταστεί υποχρεωτική με απόφαση κατ' εφαρμογή της παραγράφου 6.

2. α) Το πρόστιμο που επαπειλείται ή επιβάλλεται κατά την περίπτωση δ', ε' και στ' της παραγράφου 1 μπορεί να φτάνει μέχρι ποσοστού δέκα τοις εκατό (10%) του συνολικού κύκλου εργασιών της επιχείρησης της χρήσης κατά την οποία έπαυσε η παράβαση ή, αν αυτή συνεχίζεται μέχρι την έκδοση της απόφασης, της προηγούμενης της έκδοσης της απόφασης χρήσης. Σε περίπτωση ομίλου εταιρειών, για τον υπολογισμό του προστίμου, λαμβάνεται υπόψη ο συνολικός κύκλος εργασιών του ομίλου. Για τον καθορισμό του ύψους του προστίμου λαμβάνονται υπόψη η σοβαρότητα, η διάρκεια, η γεωγραφική έκταση της παράβασης, η διάρκεια και το είδος της συμμετοχής στην παράβαση της συγκεκριμένης επιχείρησης, καθώς και το οικονομικό όφελος που αποκόμισε.

Εφόσον είναι δυνατόν να υπολογιστεί το ύψος του οικονομικού οφέλους της επιχείρησης από την παράβαση, το ύψος του επιβαλλόμενου προστίμου δεν μπορεί να είναι μικρότερο από αυτό, ακόμα και αν υπερβαίνει το ποσοστό που ορίζεται στο πρώτο εδάφιο της παρούσας.

β) Το πρόστιμο που προβλέπεται στις περιπτώσεις ε' και στ' της παραγράφου 1 ανέρχεται μέχρι του ποσού των δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ για κάθε ημέρα καθυστέρησης συμμόρφωσης προς την απόφαση και από την ημερομηνία που θα ορίσει η απόφαση. [...]»

¹⁵⁶ Βλ. άρθρο 23 του Κανονισμού (ΕΚ) 1/2003 της 16ης Δεκεμβρίου 2002, ΕΕ αριθ. L 1/1 της 4.1.2003.

¹⁵⁷ Επισημαίνεται ότι η εν λόγω διάταξη προβλέπει δυο νέα κριτήρια υπολογισμού του προστίμου τα οποία η Επιτροπή Ανταγωνισμού λάμβανε ούτως ή άλλως υπόψη της και υπό το καθεστώς του ν. 703/1977, βάσει των προβλέψεων της Ανακοίνωσής της της 12.05.2006 αναφορικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό προστίμων.

σχετικές διατάξεις και επιβάλλονται οι σχετικές κυρώσεις, γίνεται δεκτή στην περίπτωση ύπαρξης ευμενέστερου χαρακτήρα ενός νέου νόμου.

188. Ο ευμενέστερος χαρακτήρας ή μη του νέου νόμου κρίνεται από τη νομολογία (*ex post*), όχι γενικώς, αλλά ενόψει της συγκεκριμένης περίπτωσης, δηλαδή ενόψει των συγκεκριμένων πραγματικών περιστατικών¹⁵⁸. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, συγκρίνοντας για τον υπολογισμό τυχόν προστίμου τη νεότερη διάταξη του αρ. 25 παρ. 2 (α) του ν. 3959/2011 και την προϊσχύουσα του αρ. 9 παρ. 2 εδ. β' του ν. 703/1977 διαπιστώνεται ότι η ρύθμιση του άρθρου 25 παρ. 2 (α) ν. 3959/2011, παρότι τα κριτήρια υπολογισμού του προστίμου παραμένουν κατ' ουσίαν τα ίδια, είναι επεικέστερη στο σύνολό της, διότι το ανώτατο όριο του προστίμου μειώθηκε με τη νεότερη διάταξη από 15% που καθοριζόταν με προϊσχύουσα διάταξη σε 10% του συνολικού κύκλου εργασιών. Συνεπώς, εν προκειμένω εφαρμοστέο είναι το άρθρο 25 παρ. 2 του ν. 3959/2011¹⁵⁹.

189. Σε κάθε περίπτωση, εφόσον το πρόστιμο που τυχόν αποφασίσει να επιβάλει η Ε.Α. δεν υπερβεί το ως άνω ποσοστό του 10% είτε εφαρμοστούν οι παλαιότερες διατάξεις είτε οι νέες, δεν επηρεάζεται η ουσιαστική αξιολόγηση των κυρώσεων.

Β.1.1 Υπολογισμός του προστίμου (γενικά)

190. Σύμφωνα με το ισχύον νομικό πλαίσιο περί της εξουσίας επιβολής κυρώσεων, εάν η Επιτροπή Ανταγωνισμού, μετά από σχετική έρευνα που διεξάγει, διαπιστώσει παράβαση του άρθρου 1 ν. 703/1977-3959/2011 και/ ή του άρθρου 101 ΣΛΕΕ, μπορεί με απόφασή της να επιβάλει πρόστιμο στις επιχειρήσεις και στις ενώσεις επιχειρήσεων που υπέπεσαν στην παράβαση ή να απευθύνει σύσταση σε αυτές¹⁶⁰. Κατά την άσκηση της ανωτέρω αρμοδιότητάς της, η Επιτροπή Ανταγωνισμού έχει ευρεία διακριτική ευχέρεια να αποφασίσει το είδος της τυχόν επιβαλλόμενης ποινής και το ύψος του επιβαλλόμενου ή απειλούμενου προστίμου, με ανώτατο όριο το 10% του συνολικού κύκλου εργασιών της επιχείρησης της χρήσης κατά την οποία έπαυσε η παράβαση, ή αν αυτή συνεχίζεται μέχρι την έκδοση της απόφασης, της προηγούμενης της έκδοσης της απόφασης χρήσης, αντιστοίχως. Για το σκοπό αυτό λαμβάνει υπόψη της τη σοβαρότητα, τη διάρκεια, την γεωγραφική έκταση της

¹⁵⁸ Βλ. ΕΔΔΑ, απόφαση της 17-9-2009, *Scoppola κατά Ιταλίας*, σκ. 109, ΕφαρΜημΔικ 2010, τ. 1, σ. 179, που έκρινε ότι συνιστά παραβίαση του άρθρου 7 της ΕΣΔΑ η μη εφαρμογή μεταγενέστερης ευνοϊκότερης διάταξης, με αναφορά, μεταξύ άλλων, και στο Διεθνές Σύμφωνο Ατομικών και Πολιτικών Δικαιωμάτων του ΟΗΕ (άρθ. 15), στην Αμερικανική Σύμβαση για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα (άρθ. 9), στο Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ (άρθ. 49) και στη νομολογία του ΔΕΕ, υποθ. C-387/02, 391/02 και 403/02, *Berlusconi κ.α.*, Συλλ. 2005, σ. I-3565, σκ. 66-69· πρβλ. και ΣτΕ 2233/2009, σκ. 5 και νομολογία στην οποία παραπέμπει, ιδίως ΣτΕ 886/2000, σκ. 5, καθώς και ΔιοικΕφΑθ 292/2009, σκ. 6, και αποφάσεις ΔΕΕ, υποθ. C-201/09 και C-216/09, *ArcelorMittal Luxembourg SA κ. Επιτροπής* (μη δημοσιευμένη ακόμα στη Συλλογή), σκ. 72, υποθ. C-189/02 P, *Dansk Rørindustri κλπ. κατά Επιτροπής*, Συλλ. 2005, σ. I-5425, σκ. 217-233, και υποθ. C-397/03 P, *Archer Daniels Midland και Archer Daniels Midland Ingredients κατά Επιτροπής*, Συλλ. 2006, σ. I-4429, σκ. 21-26, ΣτΕ 4256/2001, 418/2005.

¹⁵⁹ Βλ. και Απόφαση ΕΑ 520/VI/2011 (TASTY) παρ. 355 καθώς και ΔΕφΑθ 869/2013, *Tasty κατά Επιτροπής Ανταγωνισμού*, σκ. 44.

¹⁶⁰ Βλ. άρθρο 25 παρ. 1 του ν. 3959/2011 (προϊσχύον άρθρο 9 παρ. 1 του ν. 703/1977).

παράβασης, τη διάρκεια και το είδος της συμμετοχής στην παράβαση της κάθε επιχείρησης καθώς και το οικονομικό όφελος που αποκόμισε¹⁶¹.

191. Σύμφωνα δε με την ανωτέρω Ανακοίνωση της 1^{2ης} Μαΐου 2006 η ΕΑ πρώτον, καθορίζει ένα βασικό ποσό προστίμου για κάθε επιχείρηση σε συνάρτηση με τη σοβαρότητα και διάρκεια της παράβασης (παρ. 6 της Ανακοίνωσης) και δεύτερον, εφόσον το κρίνει σκόπιμο, προσαυξάνει ή μειώνει το βασικό ποσό, αναλόγως με το αν συντρέχουν επιβαρυντικές ή ελαφρυντικές περιστάσεις (παρ. 7 της Ανακοίνωσης).
192. Επίσης, με βάση την προαναφερθείσα Ανακοίνωση της ΕΑ το βασικό ποσό του προστίμου προκύπτει ως ακολούθως: α) ορίζεται ποσοστό ύψους μέχρι τριάντα τοις εκατό (30%) επί των ετήσιων ακαθάριστων εσόδων της επιχείρησης από προϊόντα ή υπηρεσίες που αφορούν στην παράβαση, με κριτήριο τη σοβαρότητα αυτής και β) το ποσοστό αυτό υπολογίζεται επί των ετήσιων ως άνω εσόδων για κάθε έτος της παράβασης αθροιστικά (παρ. 8).
193. Για τη σοβαρότητα της παράβασης, λαμβάνεται υπόψη και αξιολογείται το είδος της παράβασης, τα αντιανταγωνιστικά αποτελέσματα που προκλήθηκαν ή απειλήθηκε να προκληθούν στην αγορά, το ειδικό βάρος κάθε επιχείρησης στην παράβαση, το οικονομικό όφελος που αποκόμισαν ή επιδίωξαν να αποκομίσουν οι παραβάτες, η οικονομική δύναμη της/ των επιχειρήσεων που παραβιάζουν τους κανόνες ανταγωνισμού στη σχετική αγορά και η έκταση της γεωγραφικής αγοράς (παρ. 10 της Ανακοίνωσης της ΕΑ). Εν προκειμένω η σύμπραξη που αποσκοπεί στον καθορισμό τιμών και κατανομή της αγοράς μεταξύ ανταγωνιστών αποτελεί σοβαρή παράβαση των κανόνων ανταγωνισμού¹⁶².
194. Για τον υπολογισμό της διάρκειας της παράβασης λαμβάνεται υπόψη το χρονικό διάστημα, κατά το οποίο η αντιανταγωνιστική συμπεριφορά έχει εκδηλωθεί στην πράξη. Το ποσοστό επί των ακαθάριστων εσόδων της επιχείρησης υπολογίζεται για όλη τη χρονική διάρκεια της παράβασης (παρ. 12 Ανακοίνωσης).
195. Επιπλέον, λαμβάνεται υπόψη ότι γενικά το πρόστιμο θα πρέπει να έχει αποτρεπτικό χαρακτήρα, να λειτουργεί, δηλαδή, παραδειγματικά έναντι των επιχειρήσεων ή των φυσικών εκείνων προσώπων που μελλοντικά θα επιχειρήσουν

¹⁶¹ Βλ. άρθρο 25 παρ. 2α) του ν. 3959/2011 (προϊσχύον άρθρο 9 παρ. 2 εδ. α και β του ν. 703/1977) . Βλ. και Ανακοίνωση της Επιτροπής Ανταγωνισμού της 12.5.2006 αναφορικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για τον τρόπο υπολογισμού του ύψους των προστίμων παρ. 6 επ.

¹⁶² Βλ. ενδεικτικά και Ανακοίνωση της Ευρ. Επιτροπής - Κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό των προστίμων που επιβάλλονται δυνάμει του άρθρου 15 παράγραφος 2 του κανονισμού αριθ. 17 και του άρθρου 65 παράγραφος 5 της συνθήκης ΕΚΑΧ, ΕΕ C 009 της 14/01/1998 σ. 0003 - 0005: «- σοβαρές παραβάσεις: Στην κατηγορία αυτή εμπίπτουν τις περισσότερες φορές οριζόντιοι ή κάθετοι περιορισμοί, όμοιοι με αυτούς της προηγούμενης κατηγορίας, αλλά οι οποίοι εφαρμόζονται με μεγαλύτερη αυστηρότητα, έχουν πιο εκτεταμένες συνέπειες επί της αγοράς και είναι ικανοί να ασκήσουν επίδραση σε εκτεταμένες ζώνες της κοινής αγοράς. Στην κατηγορία αυτή μπορεί επίσης να εμπίπτουν συμπεριφορές συνιστάμενες στην κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης (άρνηση πώλησης, διακριτική μεταχείριση, πρακτικές αποκλεισμού, εκπτώσεις χορηγούμενες προς πιστούς πελάτες από μια επιχείρηση η οποία κατέχει δεσπόζουσα θέση και επιζητεί τον αποκλεισμό των ανταγωνιστών της από την οικεία αγορά, κλπ.)».

να επηρεάσουν την αποτελεσματικότητα του έργου της Επιτροπής Ανταγωνισμού μετερχόμενα παρελκυστικές τακτικές (παρ. 4 της Ανακοίνωσης).

196. Το βασικό ποσό του προστίμου μπορεί να προσαυξάνεται εάν συντρέχουν επιβαρυντικές περιστάσεις ή να μειώνεται εάν συντρέχουν ελαφρυντικές περιστάσεις (βλ. παρ. 13 και 14 της Ανακοίνωσης).

B.1.2 Κριτήρια καθορισμού του ύψους των προστίμων

197. Όπως προαναφέρθηκε, κριτήρια καθορισμού του βασικού ποσού του προστίμου αποτελούν η σοβαρότητα και η διάρκεια της διαπιστωθείσας παράβασης¹⁶³. Το βασικό ποσό του προστίμου μπορεί να προσαυξάνεται, εάν συντρέχουν επιβαρυντικές περιστάσεις ή να μειώνεται, εάν συντρέχουν ελαφρυντικές περιστάσεις¹⁶⁴.

B.1.3 Σοβαρότητα της παράβασης

198. Κατά την αξιολόγηση της σοβαρότητας της παράβασης, η Ε.Α. λαμβάνει υπόψη της όπως προαναφέρθηκε: i) τη φύση της παράβασης, ii) τα αντιαγωνιστικά αποτελέσματα που προκλήθηκαν ή απειλήθηκε να προκληθούν στην αγορά, iii) το ειδικό βάρος κάθε επιχείρησης στην παράβαση, iv) το οικονομικό όφελος που αποκόμισαν ή επιδίωξαν να αποκομίσουν οι παραβάτες, v) η οικονομική δύναμη της / των επιχειρήσεων που παραβιάζουν τους κανόνες ανταγωνισμού στη σχετική αγορά και vi) η έκταση της γεωγραφικής αγοράς.

199. Στη συγκεκριμένη περίπτωση ισχύουν τα ακόλουθα:

i) Ως προς τη φύση των παραβάσεων: Οι πρακτικές καθορισμού τιμών, κατανομής αγορών και οι περιορισμοί παραγωγής και διάθεσης προϊόντων/υπηρεσιών από τη φύση τους συγκαταλέγονται στις σοβαρότερες παραβάσεις του άρθρου 1 ν. 703/77-3959/2011¹⁶⁵. Σημειώνεται μάλιστα ότι σε οριζόντιες συμπράξεις καθορισμού τιμών, κατανομής αγορών και περιορισμού

¹⁶³ Βλ. σχετικά ΔΕΦΑΘ 163/2006, ΑΤΛΑΝΤΙΚ κλπ. κατά της απόφασης 277/2005 (υπόθεση super market), σελ. 51, σκ.24, απόφαση Γενικού Δικαστηρίου, υποθ. T-1/89, *Rhône-Poulenc κατά Επιτροπής*, Συλλ. 1991, σελ. II-867, σκ. 150επ., 155, 168 και Ανακοίνωση της Επιτροπής Ανταγωνισμού της 12.5.2006 αναφορικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για τον τρόπο υπολογισμού του ύψους των προστίμων παρ. 6.

¹⁶⁴ Βλ. Ανακοίνωση της Επιτροπής Ανταγωνισμού της 12.5.2006 αναφορικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για τον τρόπο υπολογισμού του ύψους των προστίμων παρ. 14-15.

¹⁶⁵ Βλ. Ανακοίνωση της Επιτροπής Ανταγωνισμού της 12.5.2006 αναφορικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για τον τρόπο υπολογισμού του ύψους των προστίμων παρ. 11. Βλ. επίσης ενδεικτικά ΔΕΦΑΘ 1001/06, ΔΔΙΚΗ 2008/1545, σκ. 25 (όπου η παράβαση του καθορισμού εκπτώτικης πολιτικής εκ μέρους του ΣΕΣΜΕ θεωρήθηκε σοβαρή) καθώς και αποφάσεις Επιτροπής, 89/515/ΕΟΚ, Δομικά πλέγματα, ΕΕ 1989 L 260/1, σκ. 187, 199 (όπου συμφωνίες για ποσοστάσεις θεωρήθηκαν σοβαρές παραβάσεις του δικαίου του ανταγωνισμού) και 86/398/ΕΟΚ, *Πολυπροπυλένιο*, ΕΕ 1986 L 230/1, σκ. 107 (όπου μεταξύ άλλων και ο καθορισμός ποσοστάσεων-πωλήσεων θεωρήθηκε σοβαρός περιορισμός του ανταγωνισμού).

της παραγωγής-διάθεσης είναι κατά τεκμήριο περιττό να ληφθούν υπόψη οι συγκεκριμένες επιπτώσεις τους στην αγορά¹⁶⁶. Εν προκειμένω:

α) τα μέλη της Κοινοπραξίας προέβησαν, όπως αποδείχθηκε ανωτέρω, σε συμφωνία καθορισμού τιμών μεταξύ τους, πρακτική που από τη φύση της συνιστά το πλέον πρόδηλο και κατάφωρο είδος παράβασης του άρθρου 1 του Ν. 703/77,

β) τα μέλη της ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ ΙΜΕ-ΕΠΕ προέβησαν, επίσης, σε συμφωνία καθορισμού τιμών, κατανομής αγορών ή/και περιορισμού της διάθεσης, πρακτικές που συνιστούν, επίσης, σοβαρές παραβάσεις του άρθρου 1 του ν. 703/77 ή/και του ν.3959/11.

ii) Ως προς τον πραγματικό (ή δυνητικό) αντίκτυπο στην αγορά: Για το κριτήριο αυτό, ερευνάται εάν οι αποφάσεις των ελεγχόμενων τέθηκαν σε εφαρμογή¹⁶⁷, εκτός εάν, οι συμμετέχουσες στη σύμπραξη επιχειρήσεις κατέχουν πολύ υψηλό μερίδιο αγοράς οπότε όπως έχει νομολογιακά κριθεί υπάρχει τεκμήριο ύπαρξης περιοριστικού αποτελέσματος στην αγορά¹⁶⁸. Στην προκείμενη περίπτωση αποδείχτηκε, όπως προαναφέρθηκε ότι:

α) οι επιχειρήσεις υπό το μάρφωμα της Κοινοπραξίας περιόρισαν τον ανταγωνισμό καθώς με την κατοχή του 90 έως 100% της επίμαχης αγοράς έλαβαν απόφαση να συντάξουν τιμοκαταλόγους καθορισμού τιμών και να τις εφαρμόσουν πλήρως στην αγορά όπως και έπραξαν.

β) Οι επιχειρήσεις με τη συμμετοχή τους στην καταγγελλόμενη επιχείρηση ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ ΙΜΕ-ΕΠΕ περιόρισαν τον ανταγωνισμό καθώς με την κατοχή του 100% της επίμαχης αγοράς έλαβαν την κατά τα ανωτέρω απόφαση για τη σύνταξη τιμοκαταλόγου με τον καθορισμό τιμών που εφάρμοσαν στην πράξη. Επιπλέον, όπως αποδείχτηκε αναπτύχθηκαν (τουλάχιστον μερικώς) αντανταγωνιστικά αποτελέσματα, καθώς οι επιχειρήσεις-μέλη της ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ όρισαν ελάχιστη τιμή χρέωσης για την άντληση και μεταφορά λυμάτων στα [...] Ευρώ. Επιπλέον, από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτει ότι τα μέλη της ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ χρέωναν την ίδια, εν πολλοίς, τιμή ανεξαρτήτως του εάν έχουν έδρα στη Δημοτική ή Τοπική Κοινότητα του τόπου αποκομιδής και απόρριψης λυμάτων¹⁶⁹.

¹⁶⁶ Βλ. Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την εφαρμογή του άρθρου 101 παρ.3, παρ. 20-23. Βλ. επίσης ενδεικτικά απόφαση Γενικού Δικαστηρίου, υποθ. T-141/94, *Thyssen Stahl κατά Επιτροπής*, Συλλ. 1999, σελ. II-347, σκ. 635-636, όπου καταρχήν σε τόσο σοβαρές παραβάσεις του δικαίου του ανταγωνισμού δεν θεωρείται καθοριστικό κριτήριο για το ύψος του προστίμου η εκτίμηση του ακριβούς πραγματικού αποτελέσματος στην αγορά.

¹⁶⁷ Βλ. 2004/104/ΕΚ, ο.π, παρ.226-230.

¹⁶⁸ Βλ. Υποθ. C-96επ./82 σκ.27.

¹⁶⁹ Βλ. σχετ. ενότητα Α.7.1. της παρούσης και Παράρτημα 1 της Εισήγησης.

200. Επιπλέον, όπως προκύπτει από τα προεκτεθέντα (βλ. Ενότητα Α.5, διαγράμματα 1-4), ο σκοπός περιορισμού του ανταγωνισμού με την κατανομή αγοράς και τον περιορισμό της διάθεσης υπηρεσιών όπως αυτός αποτυπώνεται στις προβλέψεις του εσωτερικού κανονισμού της ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ ΙΜΕ-ΕΠΕ, επιβεβαιώνεται ότι πραγματοποιήθηκε, καθώς οι καταγγέλλουσες επιχειρήσεις πέτυχαν παρόμοια μερίδια αγοράς που κυμαίνονταν μεταξύ [10-15]% - [15-20]%, ιδίως κατά τη διάρκεια των ετών 2005-2009.

iii) Ως προς το ειδικό βάρος κάθε επιχείρησης στην παράβαση: Λόγω της ισομερούς περίπου συμμετοχής εκάστης, τόσο στην καταγγελλόμενη Κοινοπραξία όσο και στην ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ ΙΜΕ-ΕΠΕ, κρίνεται ότι δεν πρέπει να υπάρξει διαφοροποίηση ως προς το επιβαλλόμενο σε κάθε μία επιχείρηση πρόστιμο ως ποσοστό επί του κύκλου εργασιών της.

iv) Ως προς το οικονομικό όφελος που αποκόμισαν ή επιδίωξαν να αποκομίσουν οι παραβάτιδες επιχειρήσεις, δεν είναι δυνατόν να προσδιοριστεί επακριβώς για τους λόγους που προαναφέρθηκαν.

v) Ως προς την οικονομική δύναμη των επιχειρήσεων που παραβίασαν τους κανόνες ανταγωνισμού στη σχετική αγορά: Τα μέλη της Κοινοπραξίας και της ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ ΙΜΕ-ΕΠΕ, παρά τη σχετική πλεονεκτική τους θέση έναντι των αποδεκτών των υπηρεσιών τους, είναι ατομικές, επομένως, κατά τεκμήριο κατατάσσονται μάλλον στις μικρές επιχειρήσεις. Ταυτοχρόνως, όμως, οι εν λόγω επιχειρήσεις κατέχουν σημαντικό μερίδιο αγοράς στη σχετική αγορά (χερσόνησος ΚΑΣΣΑΝΔΡΑΣ), καθώς τουλάχιστον μεταξύ των ετών 2001-2011, το μερίδιό τους όπως υπολογίστηκε από τη ΓΔΑ, κυμαίνεται μεταξύ περίπου 90-100% (βλ. ανωτέρω Ενότητα Α.5 και Διαγράμματα 1-4).

vi) Ως προς την έκταση της γεωγραφικής αγοράς: Αναφορικά με τη σοβαρότητα της παράβασης σε σχέση με το εν λόγω κριτήριο, σημειώνεται ότι η συγκεκριμένη συμφωνία, είτε αυτή αφορά την περίοδο της Κοινοπραξίας είτε την περίοδο της ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ ΙΜΕ-ΕΠΕ) περιορίζεται, όπως αναλύθηκε ανωτέρω υπό Ενότητα Α.3.2 της παρούσης, στη χερσόνησο της Κασσάνδρας, δηλαδή, ένα ένα μικρό μέρος της ελληνικής αγοράς.

Β.2.2 Διάρκεια της παράβασης

201. Με δεδομένο ότι βαρύνον στοιχείο για τον υπολογισμό της διάρκειας της παραβίασης δεν αποτελεί το αν οι επίμαχες συμφωνίες τέθηκαν ή όχι σε ισχύ¹⁷⁰, ως διάρκεια των παραβάσεων λογίζεται, εν προκειμένω, το χρονικό διάστημα από την ημερομηνία συνάψεώς της μέχρι την ημερομηνία που οι συμφωνίες έπαυσαν να ισχύουν. Ειδικότερα:

α) Για την Κοινοπραξία: Η διάρκεια της παράβασης εκτείνεται από το χρόνο κατά τον οποίο αυτή συσταθήκε και οι επιχειρήσεις ήταν μέλη της, μέχρι τη μετατροπή της σε ΙΜΕ- ΕΠΕ, δηλαδή από 1-7-2001 έως 8-10-2002.

¹⁷⁰ Υποθ.Τ-49/02, ο.π, σκ.185.

β) Για την ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ ΙΜΕ-ΕΠΕ: Η παράβαση εκτείνεται από 08-10-2002 (ημερομηνία συστάσεως της) έως και σήμερα, καθώς εξακολουθεί να είναι σε ισχύ αφενός η διάταξη του καταστατικού που προβλέπει την κατάρτιση εσωτερικού κανονισμού και αφετέρου ο εσωτερικός κανονισμός της ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ ΙΜΕ-ΕΠΕ.

202. Μία σύνθετη σύμπραξη μπορεί ευλόγως να θεωρηθεί ενιαία και διαρκής παράβαση για όλο το χρόνο υπάρξής της, με βάση και την παραδοχή του Γενικού Δικαστηρίου στην υπόθεση BASF ότι, «... η έννοια της ενιαίας παραβάσεως μπορεί να αφορά το νομικό χαρακτηρισμό αντίθετων προς τους κανόνες του ανταγωνισμού ενεργειών που συνίστανται σε συμφωνίες, σε εναρμονισμένες πρακτικές και σε αποφάσεις ενώσεως επιχειρήσεων ... Η έννοια της ενιαίας παραβάσεως μπορεί επίσης να αφορά τον προσωπικό χαρακτήρα της ευθύνης για τις παραβάσεις των κανόνων ανταγωνισμού»¹⁷¹.
203. Επομένως, στην έννοια της «ενιαίας παράβασης» υπάγεται μια συνεχής και κοινή συμπεριφορά με κοινό στόχο, η οποία όμως λαμβάνει τη μορφή πολλών επιμέρους πρακτικών, οι οποίες εξεταζόμενες χωριστά κάθε μία θα μπορούσαν να χαρακτηριστούν είτε ως συμφωνίες είτε ως εναρμονισμένες πρακτικές¹⁷². Μία τέτοια σύμπραξη ενδέχεται να τροποποιείται από καιρού εις καιρόν ή οι μηχανισμοί της να προσαρμόζονται ή να ενισχύονται για να λάβουν υπόψη τις νέες εξελίξεις. Ο χαρακτήρας της, όμως, ως ενιαίας παράβασης δεν αναιρείται από το ενδεχόμενο ένα ή περισσότερα στοιχεία μιας σειράς ενεργειών ή διαρκούς συμπεριφοράς να συνιστούν μεμονωμένα και αφ' εαυτών παράβαση του άρθρου 1 του ν. 703/77. Ούτε επηρεάζεται από το γεγονός ότι ο κάθε μετέχων σε αυτή ενδέχεται να παίζει το δικό του ιδιαίτερο ρόλο. Συνεπώς, ένας ή περισσότεροι μπορούν να ασκούν δεσπόζοντα ρόλο ως αρχηγοί ή ενδέχεται ακόμα να εμφανισθούν εσωτερικές συγκρούσεις και ανταγωνισμοί ή ακόμη και εξαπάτηση. Ανεξαρτήτως όλων των ανωτέρω, μια τέτοια συνέργεια συνιστά απόφαση ή συμφωνία ή εναρμονισμένη πρακτική για τους σκοπούς του άρθρου 1 του ν. 703/77, εφόσον υπάρχει ενιαίος, κοινός και διαρκής στόχος.
204. Σημειώνεται εξάλλου ότι οι έννοιες της «συμφωνίας» και «εναρμονισμένης πρακτικής» είναι ελαστικές και ενδέχεται να αλληλοκαλύπτονται. Το άρθρο 1 του ν. 703/77 καταλαμβάνει μορφές συμπαίγνιας που μετέχουν της ίδιας φύσεως, διακρίνονται δε μόνο κατά την έντασή τους και τις επιμέρους μορφές υπό τις οποίες εκδηλώνονται¹⁷³. Επισημαίνεται ότι, αν το άρθρο 1 του ν.703/77 διακρίνει την έννοια της «εναρμονισμένης πρακτικής» από την έννοια των «συμφωνιών μεταξύ επιχειρήσεων» ή των «αποφάσεων ενώσεων επιχειρήσεων», το πράττει για να περιλάβει στις απαγορεύσεις της διατάξεως αυτής διάφορες μορφές συντονισμού και συμπαίγνιας μεταξύ επιχειρήσεων. Αυτό δεν σημαίνει ότι διάφορες μορφές

¹⁷¹ Βλ. απόφαση ΠΕΚ Τ-101/05 κλπ. BASF κατά Επιτροπής, παρ.159-160.

¹⁷² Βλ. αποφάσεις Γενικού Δικαστηρίου Τ-334/94, ο.π., σημεία 164 επ., Τ-9/99, ο.π., σημεία 186 επ., και Τ-5/00, ό.π., σημείο 373. απόφαση ΔΕΕ C-49/92, ό.π., σημείο 81.

¹⁷³ Βλ. ενδεικτικά απόφαση ΔΕΕ C-49/92, ο.π., , στοιχεία 112-114, 131. Βλ. επίσης απόφαση ΔΕΕ C-123/83, ο.π., και απόφαση Γενικού Δικαστηρίου Τ-5-6/00, ο.π..

διαγωγής - που έχουν το ίδιο αντίθετο στον ανταγωνισμό αντικείμενο και καθεμιά από τις οποίες, λαμβανόμενη μεμονωμένα, εμπίπτει στην έννοια της «συμφωνίας», της «εναρμονισμένης πρακτικής» ή της «αποφάσεως ενώσεων επιχειρήσεων» - δεν μπορούν να συνιστούν διαφορετικές εκδηλώσεις μιας και της αυτής παραβάσεως του άρθρου 1 του ν.703/77. Καταλαμβάνονται, δηλαδή, μορφές συμπαιγνίας που μετέχουν της ίδιας φύσεως και διακρίνονται μόνο κατά την έντασή τους και τις μορφές υπό τις οποίες εκδηλώνονται¹⁷⁴.

205. Η Ε.Α. δεν είναι υποχρεωμένη, ιδίως όταν πρόκειται για περίπλοκη παράβαση του άρθρου 1 του ν. 703/77, να θεωρήσει ότι η εκάστοτε υπό κρίση πρακτική συνιστά μία εκ των μορφών παράνομης συμπεριφοράς, διότι οι έννοιες της «συμφωνίας» και της «εναρμονισμένης πρακτικής» είναι ελαστικές και ενδέχεται να αλληλοκαλύπτονται, παρομοίως και η έννοια της «απόφασης ένωσης επιχειρήσεων». Πράγματι ενδέχεται να μην είναι καν δυνατός ο διαχωρισμός των δύο εννοιών, εφόσον μία παράβαση μπορεί να παρουσιάζει συγχρόνως τα χαρακτηριστικά και των δύο μορφών απαγορευμένης συμπεριφοράς, ενώ σε μεμονωμένη βάση ορισμένα στοιχεία θα μπορούσαν σαφώς να χαρακτηρίζουν τη μία ή την άλλη. Κατά συνέπεια, μία σύμπραξη μπορεί να αποτελεί ταυτοχρόνως «συμφωνία» και «εναρμονισμένη πρακτική»¹⁷⁵.

206. Περαιτέρω, το γεγονός και μόνο ότι κάθε συμμετέχων στη σύμπραξη ενδέχεται να παίζει το ρόλο που αρμόζει στις δικές του συγκεκριμένες περιστάσεις δεν αποκλείει την ευθύνη του για την παράβαση στο σύνολό της, περιλαμβανομένων και πράξεων άλλων συμμετεχόντων με τον ίδιο παράνομο σκοπό και το ίδιο αντίθετο προς τον ανταγωνισμό αποτέλεσμα. Επιχείρηση που λαμβάνει μέρος στο κοινό παράνομο εγχείρημα με ενέργειες που συμβάλλουν στην πραγματοποίηση του κοινού στόχου είναι, για ολόκληρη την περίοδο συμμετοχής της στο κοινό πρόγραμμα, εξίσου υπεύθυνη για τις ενέργειες των άλλων συμμετεχόντων ως προς την ίδια παράβαση (ασχέτως του γεγονότος ότι η επιμέτρηση της όποιας τυχόν ποινής για κάθε επιχείρηση θα πρέπει να βασίζεται στη εξατομικευμένη συμμετοχή της στην παράβαση). Τούτο συμβαίνει όταν η υπό κρίση επιχείρηση γνώριζε την αντι-ανταγωνιστική συμπεριφορά των άλλων μετεχόντων, ή ότι μπορούσε ευλόγως να την προβλέψει και ότι ήταν διατεθειμένη ν' αποδεχθεί το σχετικό κίνδυνο.

207. Το συμπέρασμα αυτό δεν αντιφάσκει προς την αρχή ότι η ευθύνη για τέτοιου είδους παραβάσεις είναι προσωποπαγής, ούτε οδηγεί σε παραμέληση της ατομικής ανάλυσης των προς επιβεβαίωση της κατηγορίας αποδείξεων, κατά παραγνώριση των περί αποδείξεως κανόνων, ούτε και σε προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας των εμπλεκόμενων επιχειρήσεων¹⁷⁶. Το γεγονός, όμως, ότι κάποιος από τους

¹⁷⁴ Βλ. ενδεικτικά απόφαση ΔΕΕ C-49/92, ο.π., σημεία 112-114, 131.

¹⁷⁵ Βλ. απόφαση Γενικού Δικαστηρίου T-7/89, *SA Hercules κατά Ευρωπαϊκής Επιτροπής*, σημείο 264, και Απόφαση Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το αυτογραφικό χαρτί 2004/337/ΕΚ, σημεία 318-320. Βλ. επίσης απόφαση Διοικητικού Εφετείου Αθηνών υπ' αριθμ. 1617/2009 της 29.5.2009, σκ. 6.

¹⁷⁶ Περί όλων των ανωτέρω, βλ. ενδεικτικά απόφαση ΔΕΕ C-49/92 ο.π., κυρίως σημεία 78-81, 83-85 and 203. Βλ. επίσης απόφαση ΔΕΕ C-204/00 κλπ. ο.π., και απόφαση Γενικού Δικαστηρίου T-25/95 κλπ., ο.π..

συμμετέχοντες μπορεί να μην έλαβε μέρος σε όλη την έκταση του ανταγωνιστικού σχεδίου, ή μπορεί να είχε περιορισμένο/περιθωριακό σχετικά ρόλο κατά το μέρος της συμμετοχής του στη σύμπραξη, αποτελούν στοιχεία που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη στο στάδιο του προσδιορισμού της σοβαρότητας της παράβασης και της επιμέτρησης της ποινής¹⁷⁷.

208. Εν προκειμένω, με βάση τα πραγματικά περιστατικά που προαναφέρθηκαν, αποδείχθηκαν τα ακόλουθα:
209. Οι συμφωνίες/εναρμονισμένες πρακτικές των εμπλεκόμενων επιχειρήσεων εντάσσονταν σε ένα ενιαίο σχέδιο ελέγχου των τιμών και των μεριδίων αγοράς εντός της χερσονήσου Κασσάνδρα. Το σχέδιο αυτό νόθευσης και περιορισμού του ανταγωνισμού εντός της εν λόγω χερσονήσου συνιστά μία ενιαία και διαρκή παράβαση η οποία είχε ως επιμέρους συνιστώσες την ύπαρξη συμφωνιών ως προς τις τιμές παροχής υπηρεσιών εκκένωσης και μεταφοράς βοθρολυμάτων όσο και στον από κοινού καθορισμό των δρομολογίων του κάθε επιμέρους ανταγωνιστή-συμμετέχοντα είτε στην ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ ως κοινοπραξία είτε στην ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ ως ΙΜΕ-ΕΠΕ. Οι δύο ανωτέρω συνιστώσες λειτούργησαν ενισχυτικά η μια της άλλης προς εξυπηρέτηση του ανωτέρω ενιαίο σχεδίου και του κοινού σκοπού. Η κρίση αυτή προκύπτει ευθέως από τα ακόλουθα κυρίως στοιχεία:
210. Οι σχετικές συμπεριφορές έλαβαν χώρα στο πλαίσιο της ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ είτε αυτή λειτουργούσε με τη νομική μορφή της Κοινοπραξίας είτε με τη μορφή της ΙΜΕ-ΕΠΕ με κοινό παρονομαστή σε όλες τις εν λόγω πρακτικές τη συμμετοχή των καταγγελλόμενων επιχειρήσεων ή των διαδόχων τους¹⁷⁸.
211. Οι πρακτικές που εξετάστηκαν παρουσιάζουν σχέση συμπληρωματικότητας, υπό την έννοια ότι κάθε μια από αυτές σκοπούσε στην αντιμετώπιση των συνεπειών της κανονικής λειτουργίας του ανταγωνισμού. Οι ενέργειες των ελεγχόμενων συντείνουν στην επίτευξη των ως άνω σκοπών, που επιδιώκονται με το συνολικό αυτό σχέδιο και πρέπει να ιδωθούν, τόσο η κάθε μία μεμονωμένα όσο και η δέσμη όλων μαζί, υπό το πρίσμα της γενικότερης στρατηγικής τους. Η εν λόγω σχέση συμπληρωματικότητας επιβεβαιώνεται από το χρονικό διάστημα εφαρμογής των ενεργειών, το προεκτεθέν περιεχόμενο, τις χρησιμοποιούμενες ως άνω μεθόδους και τον στόχο. Στο πλαίσιο αυτό κάθε μία από τις ανωτέρω επιμέρους πρακτικές των ελεγχόμενων επιχειρήσεων – ως αυτοτελείς παραβάσεις του δικαίου του ανταγωνισμού, συνιστούν και τμήμα μιας ενιαίας στρατηγικής από μέρους τους.
212. Συμπερασματικά: Η διάρκεια της ενιαίας παράβασης αναφορικά με τις επιχειρήσεις Α. ΧΟΥΒΑΡΔΑΣ (με τη διάδοχό της Ζ. ΧΟΥΒΑΡΔΑΣ), Π. ΚΑΓΙΑΛΗΣ, Β. ΚΑΡΑΒΑΣΙΛΗΣ (με τη διάδοχό της Ι. ΚΑΡΑΒΑΣΙΛΗΣ), Α.ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ (με τη διάδοχό της Ξ. ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ), Α. ΚΡΗΤΟΣ (με τη διάδοχό της Γ. ΚΡΗΤΟΣ), Α. ΚΑΓΙΑΛΗΣ και Ε. ΑΔΡΑΜΕΡΙΝΟΣ εκτείνεται σε

¹⁷⁷ Βλ. απόφαση ΔΕΚ C-49/92 Επιτροπή κατά Anic Partecipazioni, ο.π., σημείο 90.

¹⁷⁸ Βλ. σχετικά και T-378/10, ο.π., σκ. 60 (όπου παράγοντες που λήφθηκαν υπόψη για το ενιαίο της παραβάσεως ήταν η δράση των ιδίων επιχειρήσεων στο πλαίσιο διαφόρων ενώσεων).

δωδεκάμισι (12,5) χρόνια, ήτοι μεταξύ των ετών 2001-2014 (κατά τα αναλυόμενα αναλυτικά στο κατωτέρω υποκεφ. Β.4).

213. Ειδικότερα, αναφορικά με την επιχείρηση Ε. ΑΔΡΑΜΕΡΙΝΟΣ για τον υπολογισμό και την επιμέτρηση προστίμου λαμβάνεται υπόψη ότι η συμμετοχή της στην ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ έλαβε χώρα το έτος 2014. Οπότε, η παράβαση καταλογίζεται στον τελευταίο για το διάστημα που αναφέρεται κατωτέρω (βλ. αναλυτικά Ενότητα Β.4). Σημειώνεται ότι το διάστημα της τετραετίας περίπου που μεσολάβησε μέχρι την εισδοχή του ανωτέρω ως νέου μέλους στην ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ είναι πολύ για να θεωρηθεί ότι υπήρξε διαδοχή από την προηγούμενη στη νέα εταιρία.

Β.3 Επιβαρυντικές / ελαφρυντικές περιστάσεις

214. Η ιδιαίτερα μεγάλη διάρκεια της παράβασης και ο αδιάλειπτος χαρακτήρας των παραβατικών πράξεων που διαπιστώθηκαν κρίνονται ως περίσταση που επιτείνει τη σοβαρότητα της παράβασης και ελαφρυντικές περιστάσεις δεν αποδείχθηκε ότι συντρέχουν.

Β.4 Καταλογισμός του προστίμου

Β.4.1 Γενικό πλαίσιο

215. Για την αποτελεσματική εφαρμογή των κανόνων του ανταγωνισμού, μπορεί να καταστεί αναγκαίο να καταλογισθεί η ευθύνη στο νέο φορέα εκμεταλλεύσεως της επιχειρήσεως που διέπραξε την παράβαση, στην περίπτωση κατά την οποία ο νέος αυτός φορέας μπορεί πράγματι να θεωρηθεί ως διάδοχος του αρχικού φορέα εκμετάλλευσής.¹⁷⁹ Εξάλλου, το ΔΕΕ έχει κρίνει σε υπόθεση προδικαστικού ερωτήματος¹⁸⁰ ότι «...Ως προς το ερώτημα υπό ποιές περιστάσεις μπορεί να επιβληθεί παρά ταύτα κύρωση σε φορέα για παράβαση της οποίας αυτός δεν είναι ο δράστης, επιβάλλεται κατ' αρχάς η διαπίστωση ότι αυτή η περίπτωση συντρέχει αν ο φορέας που διέπραξε την παράβαση έπαυσε να υφίσταται νομικώς ή οικονομικώς».

Β.4.2 Εφαρμογή στην υπό κρίση υπόθεση

216. Στην υπό κρίση υπόθεση συντρέχουν αναλυτικά τα ακόλουθα [βλ. και ανωτέρω Ενότητα Α.2]:

217. Οι καταγγελλόμενες επιχειρήσεις «ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΝΙΚ. ΚΑΓΙΑΛΗΣ» και «ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΠΕΤΡ. ΚΑΓΙΑΛΗΣ» παραμένουν ως έχουν από την ημερομηνία συστάσεως της Κοινοπραξίας έως και σήμερα. Επομένως, η παράβαση τους καταλογίζεται ενιαία για το σύνολο της διάρκειας της παράβασης (όπως αυτή αποτυπώνεται ανωτέρω στην Ενότητα «Β2.2).

¹⁷⁹ Γεν.Δικ., υποθ.Τ-161/05, Hoechst κ. Επιτροπής, Συλλ.2009, σ. II-3555, σκ.51, Γεν.Δικ της 16/6/2011., υποθ.Τ-194/06, Snia SpA κ.Επιτροπής, σκ.57 (μη δημοσιευμένη ακόμα στη Συλλογή).

¹⁸⁰ ΔΕΕ της 11ης Δεκεμβρίου 2007, Υποθ. C-280/06, ETI κ.λπ., Συλλ.2007, σ. I-10893, σκ. 40-42 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

218. Η επιχείρηση «ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΝΙΚ.ΧΟΥΒΑΡΔΑΣ» μεταβίβασε λόγω αποχώρησης το βυτιοφόρο όχημα που είχε εισφέρει στην ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ ΙΜΕ-ΕΠΕ στην επιχείρηση «ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΑΝΤΩΝ. ΧΟΥΒΑΡΔΑΣ», η οποία και κατέστη νέο μέλος της εταιρείας, και λειτουργεί έως σήμερα. Η καταγγελλόμενη παράβαση αφορά οικονομική δραστηριότητα που διεξάγεται με το βυτιοφόρο όχημα που μεταβιβάζεται. Δεδομένης της αποχώρησης της επιχείρησης «ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΝΙΚ. ΧΟΥΒΑΡΔΑΣ», η τελευταία έχει παύσει να υφίσταται νομικά και οικονομικά αναφορικά με την παράβαση που της αποδίδεται στην παρούσα¹⁸¹. Κατά συνέπεια, η παράβαση καταλογίζεται για το σύνολο της διάρκειας της παράβασης (όπως αυτή αποτυπώνεται ανωτέρω στην Ενότητα Β.2.2) στην επιχείρηση «ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΑΝΤΩΝ. ΧΟΥΒΑΡΔΑΣ».

219.Οι επιχειρήσεις «ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΟΔ. ΚΑΡΑΒΑΣΙΛΗΣ» και «ΑΣΤΕΡΙΟΣ ΓΕΩΡ. ΚΡΗΤΟΣ» μεταβίβασαν σύμφωνα με το υπ' αρ. πρωτ. 2270/13-4-2011 ενημερωτικό σημείωμα της ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ Ι.Μ.Ε.- Ε.Π.Ε. τα βυτιοφόρα οχήματα που είχαν εισφέρει στην ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ ΙΜΕ-ΕΠΕ στις επιχειρήσεις «ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΣ. ΚΑΡΑΒΑΣΙΛΗΣ» και «ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΣΤ. ΚΡΗΤΟΣ»¹⁸², οι οποίες λειτουργούν σήμερα και αποτελούν σύμφωνα με τις σχετικές τροποποιήσεις της καταστατικής πράξης μέλη της ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ ΙΜΕ-ΕΠΕ, πληρούνται επομένως οι νομολογιακές προϋποθέσεις της διαδοχής για τον καταλογισμό της παράβασης. Τα αυτά ισχύουν και για την επιχείρηση «ΑΓΑΠΗΤΟΣ ΞΕΝ. ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ», η οποία μεταβίβασε λόγω αποχώρησης σύμφωνα με την υπ' αρ.13/12.7.2010 (ΦΕΚ ΤΑΕ & ΕΠΕ 7817/16-7-2010) συμβολαιογραφική πράξη τροποποίησης του καταστατικού της ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ ΙΜΕ-ΕΠΕ το βυτιοφόρο όχημα που είχε εισφέρει στην ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ ΙΜΕ-ΕΠΕ στην επιχείρηση «ΞΕΝΟΦΩΝ ΑΓΑΠ. ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ» η οποία και κατέστη νέο μέλος της εταιρίας, και λειτουργεί έως σήμερα.

220.Οι καταγγελλόμενες παραβάσεις αφορούν οικονομική δραστηριότητα που διεξάγεται με τα βυτιοφόρα οχήματα που μεταβιβάζονται. Ειδικότερα: α) Δεδομένης της αποχώρησης της επιχείρησης «ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΟΔ. ΚΑΡΑΒΑΣΙΛΗΣ» η τελευταία έχει παύσει να υφίσταται νομικά και οικονομικά αναφορικά με την παράβαση που της αποδίδεται στην παρούσα¹⁸³. Κατά συνέπεια, η παράβαση καταλογίζεται για το σύνολο της διάρκειας της παράβασης (ως αυτή αποτυπώνεται ανωτέρω στην Ενότητα Β.2.2) στην επιχείρηση «ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΣ. ΚΑΡΑΒΑΣΙΛΗΣ». β) Δεδομένης της αποχώρησης της επιχείρησης «ΑΣΤΕΡΙΟΣ ΓΕΩΡ. ΚΡΗΤΟΣ»¹⁸⁴, η τελευταία έχει παύσει να υφίσταται νομικά και οικονομικά αναφορικά με την παράβαση που της αποδίδεται στην παρούσα. Κατά συνέπεια, η παράβαση καταλογίζεται για το σύνολο της διάρκειας της

¹⁸¹ Ως προκύπτει από τις φορολογικές δηλώσεις, ο Αντ. Χουβαρδός κατείχε ένα μόνο βυτιοφόρο όχημα, το οποίο και μεταβίβασε στον Ζαχαρία Χουβαρδά. Ως εκ τούτου, φαίνεται ότι ο κ. Α. Χουβαρδός δεν ασκεί πλέον την εν λόγω δραστηριότητα.

¹⁸² Υπ' αρ. 3883/6.6.2006 (ΦΕΚ ΤΑΕ & ΕΠΕ 4253/9.6.2006) συμβολαιογραφική πράξη τροποποίησης του καταστατικού της ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ Ι.Μ.Ε.- Ε.Π.Ε.

¹⁸³ Σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 2270/13.4.2011 επιστολή, ο κ. Β. Καραβασίλης έχει συνταξιοδοτηθεί και έχει αποχωρήσει από το επάγγελμα. Επιπλέον, σημειώνεται ότι, ως προκύπτει εκ των φορολογικών δηλώσεων που έχουν υποβληθεί, διέθετε μόνο ένα βυτιοφόρο, το οποίο και μεταβίβασε στον κ. Ι. Καραβασίλη.

¹⁸⁴ Σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 2270/13.4.2011 επιστολή, ο κ. Α. Κρήτος έχει συνταξιοδοτηθεί και έχει αποχωρήσει από το επάγγελμα [Βλ. και σχετική πράξη διακοπής επιτηδεύματος που προσκομίστηκε]

παράβασης (όπως αυτή αποτυπώνεται ανωτέρω στην Ενότητα Β.2.2) στην επιχείρηση «ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΣΤ. ΚΡΗΤΟΣ». και γ) Δεδομένης της αποχώρησης της επιχείρησης «ΑΓΑΠΗΤΟΣ ΞΕΝ. ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ», η τελευταία έχει παύσει να υφίσταται νομικά και οικονομικά αναφορικά με την παράβαση που της αποδίδεται στην παρούσα¹⁸⁵. Κατά συνέπεια, η παράβαση καταλογίζεται για το σύνολο της διάρκειας της παράβασης (όπως αυτή αποτυπώνεται ανωτέρω στην Ενότητα Β.2.2) στην επιχείρηση «ΞΕΝΟΦΩΝ ΑΓΑΠ. ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ».

- **Υπολογισμός του προστίμου στην παρούσα υπόθεση**
- **Κύκλος εργασιών (€) των συμπραττουσών επιχειρήσεων ως βάση υπολογισμού του βασικού ποσού προστίμου**

221. Σύμφωνα και με την ερμηνευτική ανακοίνωση της Ε.Α. της 17ης Ιουλίου 2009 αναφορικά με το εύρος των ακαθαρίστων εσόδων που χρησιμοποιούνται ως βάση για τον υπολογισμό του προστίμου, λαμβάνεται κάθε φορά υπόψη το σύνολο των ακαθαρίστων εσόδων της επιχείρησης στη σχετική αγορά προϊόντων που αφορά η διαπιστωθείσα παράβαση. Και τούτο, διότι η σχετική αγορά προϊόντων αποτελεί συνήθως ασφαλές κριτήριο για τον προσδιορισμό της αξίας πωλήσεων των προϊόντων που επηρεάζονται άμεσα ή έμμεσα από την παράβαση, ενώ παράλληλα διασφαλίζεται με τον τρόπο αυτό και ο επιδιωκόμενος αποτρεπτικός χαρακτήρας του προστίμου¹⁸⁶. Στην περίπτωση δε που η Επιτροπή δεν έχει στη διάθεσή της τα ετήσια ακαθάριστα έσοδα της επιχείρησης από προϊόντα και υπηρεσίες που αφορούν στην παράβαση, θα χρησιμοποιεί τα ακαθάριστα έσοδα της επιχείρησης της τρέχουσας ή της προηγούμενης της παράβασης χρήσης για τον υπολογισμό του προστίμου¹⁸⁷.

222. Το ποσοστό επί των ακαθαρίστων εσόδων της επιχείρησης υπολογίζεται για όλη τη χρονική διάρκεια της συμμετοχής της στην παράβαση. Στην περίπτωση που η Επιτροπή δεν διαθέτει αξιόπιστα οικονομικά στοιχεία το βασικό ποσό του προστίμου για όλο το χρονικό διάστημα της παράβασης, για το χρονικό διάστημα που υπολείπεται λαμβάνονται υπόψη τα υψηλότερα ετήσια ακαθάριστα έσοδα που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια της παράβασης¹⁸⁸. Το γεγονός ότι κάποιος από τους συμμετέχοντες μπορεί να μην έλαβε μέρος διαρκώς ή κατ' εξακολούθηση σε όλη την έκταση του αντι-ανταγωνιστικού σχεδίου, ή μπορεί να είχε περιορισμένο/περιθωριακό σχετικά ρόλο κατά το μέρος της συμμετοχής του στη σύμπραξη, αποτελούν στοιχεία που πρέπει σε κάθε περίπτωση, να λαμβάνονται υπόψη στο στάδιο του προσδιορισμού της σοβαρότητας της παράβασης και της επιμέτρησης της ποινής^{189, 190}.

¹⁸⁵ Σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 2270/13.4.2011 επιστολή, ο κ. Α. Γρηγορίου έχει συνταξιοδοτηθεί και έχει αποχωρήσει από το επάγγελμα. [Βλ. και σχετική πράξη διακοπής επιτηδεύματος που προσκομίστηκε].

¹⁸⁶ Βλ. ενδεικτικά ΔΕφαΘ 2094/2001, σκ. 12 (η οποία αντικατοπτρίζει πάγια ενωσιακή νομολογία).

¹⁸⁷ Βλ. σημείο 18 της Ανακοίνωσης.

¹⁸⁸ Βλ. σημείο 13 της Ανακοίνωσης.

¹⁸⁹ Περί όλων των ανωτέρω, βλ. ενδεικτικά απόφαση ΔΕΕ C-49/92, ό.π. κυρίως σκ.. 78-81, 83-85 και 203. Βλ. επίσης αποφάσεις ΔΕΚ C-204/00 κλπ. Aalborg Portland κατά Επιτροπής, ό.π. και απόφαση ΠΕΚ T-25/95 κλπ. Cimenteries κατά Επιτροπής, ό.π.

223..Εν προκειμένω, ως βάση για τον υπολογισμό του προστίμου στην υπό κρίση υπόθεση λαμβάνεται υπόψη ο κύκλος εργασιών που πραγματοποίησε κατ' έτος η εκάστοτε συμπράττουσα επιχείρηση λόγω της συμμετοχής της σε απαγορευμένη οριζόντια σύμπραξη, καθορισμό τιμών, κατανομής αγοράς ή και περιορισμού της διάθεσης (ενιαία και διαρκής παράβαση) εντός της χερσονήσου Κασσάνδρα.

224..Ενόψει των ανωτέρω, ο κύκλος εργασιών ανά συμπράττουσα επιχείρηση και ανά έτος που αποτελεί την βάση για τον υπολογισμό του βασικού ποσού προστίμου στην παρούσα υπόθεση έχει ως εξής:

Κύκλος εργασιών (€) των συμπραττουσών επιχειρήσεων ως βάση υπολογισμού του βασικού ποσού προστίμου		
Εμπλεκόμενη επιχείρηση	Συνολικός Κύκλος Εργασιών (€)**	Συνολικός Κύκλος Εργασιών (€) για τον υπολογισμό του βασικού ποσού προστίμου
Αστέριος Αδραμερινός	2006: [...] 2007: [...] 2008:[...] 2009: [...]	[...]
Ευάγγελος Αστ. Αδραμερινός	2013: [...]	2014*: [...]
Αγαπητός Γρηγορίου ως δικαιοπάροχος του Ξενοφώντος Γρηγορίου	2001: [...] 2002: [...] 2003: [...] 2004: [...] 2005: [...] 2006: [...] 2007: [...] 2008: [...] 2009: [...]	2001: [...] 2002: [...] 2003: [...] 2004: [...] 2005: [...] 2006: [...] 2007: [...] 2008: [...] 2009: [...]
Ξενοφών Αγαπ. Γρηγορίου	2010: [...] 2011: [...] 2012: [...] 2013: [...] 2014: [...]	2010: [...] 2011: [...] 2012: [...] 2013: [...] 2014: [...]
Αλέξανδρος Καγιαλής	2001: [...] 2002: [...] 2003: [...] 2004: [...] 2005: [...] 2006: [...] 2007: [...] 2008: [...] 2009: [...] 2010: [...] 2011: [...] 2012: [...] 2013: [...] 2014: [...]	2001: [...] 2002: [...] 2003: [...] 2004: [...] 2005: [...] 2006: [...] 2007: [...] 2008: [...] 2009: [...] 2010: [...] 2011: [...] 2012: [...] 2013: [...] 2014: [...]
Παναγιώτης Νικ. Καγιαλής	2001: [...] 2002: [...] 2003: [...] 2004: [...] 2005: [...] 2006: [...] 2007: [...]	2001: [...] 2002: [...] 2003: [...] 2004: [...] 2005: [...] 2006: [...] 2007: [...]

¹⁹⁰ Βλ. απόφαση ΔΕΚ C-49/92 Επιτροπή κατά Anic Partecipazioni, ό.π. σκ. 90.

Κύκλος εργασιών (€) των συμπραττουσών επιχειρήσεων ως βάση υπολογισμού του βασικού ποσού προστίμου		
Εμπλεκόμενη επιχείρηση	Συνολικός Κύκλος Εργασιών (€)**	Συνολικός Κύκλος Εργασιών (€) για τον υπολογισμό του βασικού ποσού προστίμου
	2008: [...] 2009: [...] 2010: [...] 2011: [...] 2012: [...] 2013: [...] 2014: [...]	2008: [...] 2009: [...] 2010: [...] 2011: [...] 2012: [...] 2013: [...] 2014: [...]
Βασίλης Καραβασίλης	2001: [...] 2002: [...] 2003: [...] 2004: [...] 2005: [...]	2001: [...] 2002: [...] 2003: [...] 2004: [...] 2005: [...]
Ιωάννης Βασ. Καραβασίλης	2005: [...] 2006: [...] 2007: [...] 2008: [...] 2009: [...] 2010: [...] 2011: [...] 2012: [...] 2013: [...] 2014: [...]	2005: [...] 2006: [...] 2007: [...] 2008: [...] 2009: [...] 2010: [...] 2011: [...] 2012: [...] 2013: [...] 2014: [...]
Αστέριος Κρήτος ως δικαιούχος του Γεωργίου Κρητός	2001: [...] 2002: [...] 2003: [...] 2004: [...] 2005: [...]	2001: [...] 2002: [...] 2003: [...] 2004: [...] 2005: [...]
Γεώργιος Αστ. Κρήτος (διαδοχή του Αστέριου Γ. Κρητός)	2005: [...] 2006: [...] 2007: [...] 2008: [...] 2009: [...] 2010: [...] 2011: [...] 2012: [...] 2013: [...] 2014: [...]	2005: [...] 2006: [...] 2007: [...] 2008: [...] 2009: [...] 2010: [...] 2011: [...] 2012: [...] 2013: [...] 2014: [...]
Βασίλης Λεμονής	2001: [...] 2002: [...] 2003: [...] 2004: [...] 2005: [...] 2006: [...]	2001: [...] 2002: [...] 2003: [...] 2004: [...] 2005: [...] 2006: [...]
Αντώνιος Χουβαρδάς	2001: [...] 2002: [...] 2003: [...] 2004: [...] 2005: [...] 2006: [...] 2007: [...] 2008: [...] 2009: [...] 2010: [...] 2011: [...]	2001: [...] 2002: [...] 2003: [...] 2004: [...] 2005: [...] 2006: [...] 2007: [...] 2008: [...] 2009: [...] 2010: [...] 2011: [...]

Κύκλος εργασιών (€) των συμπραττουσών επιχειρήσεων ως βάση υπολογισμού του βασικού ποσού προστίμου		
Εμπλεκόμενη επιχείρηση	Συνολικός Κύκλος Εργασιών (€)**	Συνολικός Κύκλος Εργασιών (€) για τον υπολογισμό του βασικού ποσού προστίμου
	2012: [...]	2012: [...]
Ζαχαρίας Αντ. Χουβαρδάς (διαδοχή του Αντώνιου Χουβαρδά)	2013: [...]	2013: [...]
Χουβαρδάς (διαδοχή-ΟΛΟΙ)	2014: [...]	2014: [...]

* Για το έτος 2014 ο κύκλος εργασιών υπολογίζεται στο ήμισυ του κύκλου εργασιών του έτους 2013.

** Για όλες τις επιχειρήσεις πλην του Ευάγγελου Αδραμερινού το 2014 υπολογίζεται στο μέσο όρο των ετών 2001-2013.

▪ Βασικό ποσό προστίμου

225. Από τα ανωτέρω, κατά την κρίση των μελών της Επιτροπής, σταθμίζοντας ιδίως τους προαναφερόμενους παράγοντες αναφορικά με το είδος και τη φύση, την διάρκεια και το πραγματικό (ή δυνητικό) αντίκτυπο της παράβασης στην σχετική αγορά των δημόσιων έργων στην Ελλάδα, το βασικό ποσοστό προστίμου υπολογίζεται με συντελεστή 12% επί του συνολικού κύκλου εργασιών που αποτελεί την βάση για το βασικό ποσό προστίμου εκάστης συμπράττουσας επιχείρησης στη σχετική αγορά για το διάστημα της παράβασης που προαναφέρθηκε. Ως εκ τούτου, το βασικό ποσό προστίμου για κάθε μια συμπράττουσα επιχείρηση αναλύεται κατωτέρω και το τελικό ποσό του προστίμου υπολογίζεται στο ανώτατο σύμφωνα με τη διάταξη του αρ. 25 παρ. 2 (α) του ν. 3959/2011 ποσοστό του 10% του συνολικού κύκλου εργασιών εκάστης επιχείρησης σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα ανωτέρω.

Βασικό ποσό προστίμου				
Επιχείρηση	Συνολικός Κύκλος Εργασιών (€) για τον υπολογισμό του βασικού ποσού προστίμου *	% επί των ακαθάριστων εσόδων	Βασικό ποσό προστίμου (€)**	10% επί του συνολικού κύκλου εργασιών (€) του έτους που έληξε η παράβαση εκάστης συμπράττουσας *** επιχείρησης
Αστέριος Αδραμερινός	[...]	[...]%	-	[...]
Ευάγγελος Αστ. Αδραμερινός	[...]		776.28	[...]
Αγαπητός Γρηγορίου	[...]		-	[...]
Ξενοφών Αγαπ. Γρηγορίου	[...]		15,104.64	[...]
Αλέξανδρος Καγιαλής	[...]		46,548.05	[...]

Βασικό ποσό προστίμου				
Επιχείρηση	Συνολικός Κύκλος Εργασιών (€) για τον υπολογισμό του βασικού ποσού προστίμου*	% επί των ακαθάριστων εσόδων	Βασικό ποσό προστίμου (€)**	10% επί του συνολικού κύκλου εργασιών (€) του έτους που έληξε η παράβαση εκάστης συμπράττουσας επιχείρησης***
Παναγιώτης Νικ. Καγιαλής	[...]		43,489.67	[...]
Βασίλης Καραβασίλης	[...]		-	[...]
Ιωάννης Βασ. Καραβασίλης	[...]		32,473.69	[...]
Αστέριος Κρήτος	[...]		-	[...]
Γεώργιος Αστ. Κρήτος (διάδοχος του Αστέριου Γ. Κρήτου)	[...]		31,681.78	[...]
Βασίλης Λεμονής (αποχώρησε το 2009 και δεν προέκυψαν στοιχεία για διαδοχή)	[...]		-	[...]
Αντώνιος Χουβαρδάς	[...]		-	[...]
Ζαχαρίας Αντ. Χουβαρδάς (διάδοχος του Αντώνιου Χουβαρδά)	[...]		40,255.86	[...]

226. Σημειώνεται ότι, όπως εμφανίζεται στον ανωτέρω πίνακα, τα πρόστιμα στις περιπτώσεις όπου χώρησε διαδοχή έχουν επιβληθεί στις διάδοχες επιχειρήσεις.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού σε Τμήμα αποφάσισε ομοφώνως και σε φανερή ψηφοφορία τα ακόλουθα:

Διαπιστώνει ότι οι εν θέματι εμπλεκόμενοι Α: 1) Αντώνιος Νικ. Χουβαρδάς, 2) Παναγιώτης Νικ. Καγιαλής, 3) Βασίλειος Οδ. Καραβασίλης, 4) Αγαπητός Ξ. Γρηγορίου, 5) Αστέριος Γ. Κρήτος, 6) Αλέξανδρος Πετρ. Καγιαλής, παραβίασαν, σύμφωνα με τα εκτιθέμενα στο ως άνω σκεπτικό, το άρθρο 1 του ν. 703/1977, όπως ίσχυε, για το χρονικό διάστημα από 01.07.2001 έως 8.10.2002, και Β. οι: 1) Αντώνιος Νικολάου και Ζαχαρίας Αντ. Χουβαρδάς για το διάστημα 8/10/2002 έως και σήμερα, 2) Παναγιώτης Νικ. Καγιαλής για το διάστημα 8/10/2002 έως και σήμερα, 3) Βασίλειος Οδ. Καραβασίλης και Ιωάννης Βασ. Καραβασίλης για το διάστημα 8/10/2002 έως και σήμερα, 4) Αγαπητός Ξ. Γρηγορίου και Ξενοφώντας Αγαπ. Γρηγορίου για το διάστημα 8/10/2002 έως και σήμερα, 5) Αστέριος Γ. Κρήτος και Γεώργιος Αστ. Κρήτος για το διάστημα 8/10/2002 έως και σήμερα, 6) Αλέξανδρος Πετρ. Καγιαλής για το διάστημα 8/10/2002 έως και σήμερα, και Ευάγγελος Αστ. Αδραμερινός για το διάστημα 10/02/2014 έως και σήμερα παραβίασαν, επίσης, σύμφωνα με τα εκτιθέμενα στο ως άνω σκεπτικό, το άρθρο 1 του ν. 703/1977, λόγω της συμμετοχής τους κατά τις διακρίσεις του σκεπτικού σε απαγορευμένη οριζόντια σύμπραξη, καθορισμό τιμών, κατανομής αγοράς ή και περιορισμού της διάθεσης (ενιαία και διαρκής παράβαση), Υποχρεώνει τους εξ αυτών: 1) Ζαχαρία Αντ. Χουβαρδά, 2) Παναγιώτη Νικ. Καγιαλή, 3) Ιωάννη Βασ. Καραβασίλη, 4) Ξενοφώντα Αγαπ. Γρηγορίου, 5) Γεώργιο Αστ. Κρήτο, 6) Αλέξανδρο Πετρ. Καγιαλή, και 7) Ευάγγελο Αστ. Αδραμερινό να παύσουν και να παραλείπουν στο μέλλον τη διαπιστωθείσα στο ως άνω σκεπτικό παράβαση του άρθρου 1 του ν. 703/1977 και του άρθρου 1 ν. 3959/2011 (απαγορευμένη σύμπραξη).

Επιβάλλει το σύνολο του προστίμου της ενιαίας παράβασης του άρθρου 1 των ν. 703/1977 και ν. 3959/2011, στα πρόσωπα της προηγούμενης παραγράφου (για ορισμένους από αυτούς, όπως εκτίθεται στο σκεπτικό, λόγω διαδοχής), το οποίο και ορίζει αντιστοίχως ως ακολούθως:

α. Ζαχαρία Αντ. Χουβαρδά δύο χιλιάδες τριακόσια ενενήντα έξι ευρώ και δέκα οκτώ λεπτά

β. Παναγιώτη Νικ. Καγιαλή, δύο χιλιάδες πεντακόσια ογδόντα οκτώ ευρώ και εξήντα επτά λεπτά

γ. Ιωάννη Βασ. Καραβασίλη χίλια ενιακόσια τριάντα δύο ευρώ και ενενήντα έξι λεπτά,

δ. Ξενοφώντα Αγαπ. Γρηγορίου δύο χιλιάδες πεντακόσια δέκα επτά ευρώ και σαράντα τέσσερα λεπτά,

ε. Γεώργιο Αστ. Κρήτο, χίλια οκτακόσια ογδόντα πέντε ευρώ και ογδόντα δυο λεπτά,

στ. Αλέξανδρο Πετρ. Καγιαλή, δύο χιλιάδες επτακόσια εβδομήντα ευρώ και εβδομήντα δύο λεπτά και

ζ. Ευάγγελο Αστ. Αδραμερινό εξακόσια σαράντα έξι ευρώ και ενενήντα λεπτά

Απειλεί τα πρόσωπα της προηγούμενης παραγράφου με πρόστιμο και χρηματική ποινή αν με απόφαση της Επιτροπής ήθελε τυχόν βεβαιωθεί η συνέχιση ή επανάλυση στο μέλλον των παραβάσεων που διαπιστώθηκαν και

Δεν καταλογίζει στους ανωτέρω για τους αναφερόμενους στο σκεπτικό λόγους παράβαση της παραγράφου 2 των ως άνω νόμων για καταχρηστική εκμετάλλευση της δεσποζουσας θέσης τους στη σχετική αγορά.

Η απόφαση εκδόθηκε την 16η Φεβρουαρίου 2015.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο Πρόεδρος

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΥΡΙΤΣΑΚΗΣ

Αριθμ. οικ.365

Διαβιβάζεται η υπ' αρ. 603/2015 απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού για δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 31 Ιουλίου 2020

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής Ανταγωνισμού

ΙΩΑΝΝΗΣ ΛΙΑΝΟΣ

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

Το Εθνικό Τυπογραφείο αποτελεί δημόσια υπηρεσία υπαγόμενη στην Προεδρία της Κυβέρνησης και έχει την ευθύνη τόσο για τη σύνταξη, διαχείριση, εκτύπωση και κυκλοφορία των Φύλλων της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ), όσο και για την κάλυψη των εκτυπωτικών - εκδοτικών αναγκών του δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα (ν. 3469/2006/Α' 131 και π.δ. 29/2018/Α' 58).

1. ΦΥΛΛΟ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΦΕΚ)

- Τα **ΦΕΚ σε ηλεκτρονική μορφή** διατίθενται δωρεάν στο **www.et.gr**, την επίσημη ιστοσελίδα του Εθνικού Τυπογραφείου. Όσα ΦΕΚ δεν έχουν ψηφιοποιηθεί και καταχωριστεί στην ανωτέρω ιστοσελίδα, ψηφιοποιούνται και αποστέλλονται επίσης δωρεάν με την υποβολή αίτησης, για την οποία αρκεί η συμπλήρωση των αναγκαίων στοιχείων σε ειδική φόρμα στον ιστότοπο **www.et.gr**.

- Τα **ΦΕΚ σε έντυπη μορφή** διατίθενται σε μεμονωμένα φύλλα είτε απευθείας από το Τμήμα Πωλήσεων και Συνδρομητών, είτε ταχυδρομικά με την αποστολή αιτήματος παραγγελίας μέσω των ΚΕΠ, είτε με ετήσια συνδρομή μέσω του Τμήματος Πωλήσεων και Συνδρομητών. Το κόστος ενός ασπρόμαυρου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,00 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσαυξάνεται κατά 0,20 €. Το κόστος ενός έγχρωμου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,50 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσαυξάνεται κατά 0,30 €. Το τεύχος Α.Σ.Ε.Π. διατίθεται δωρεάν.

• Τρόποι αποστολής κειμένων προς δημοσίευση:

Α. Τα κείμενα προς δημοσίευση στο ΦΕΚ, από τις υπηρεσίες και τους φορείς του δημοσίου, αποστέλλονται ηλεκτρονικά στη διεύθυνση **webmaster.et@et.gr** με χρήση προηγμένης ψηφιακής υπογραφής και χρονοσήμανσης.

Β. Κατ' εξαίρεση, όσοι πολίτες δεν διαθέτουν προηγμένη ψηφιακή υπογραφή μπορούν είτε να αποστέλλουν ταχυδρομικά, είτε να καταθέτουν με εκπρόσωπό τους κείμενα προς δημοσίευση εκτυπωμένα σε χαρτί στο Τμήμα Παραλαβής και Καταχώρισης Δημοσιευμάτων.

- Πληροφορίες, σχετικά με την αποστολή/κατάθεση εγγράφων προς δημοσίευση, την ημερήσια κυκλοφορία των Φ.Ε.Κ., με την πώληση των τευχών και με τους ισχύοντες τιμοκαταλόγους για όλες τις υπηρεσίες μας, περιλαμβάνονται στον ιστότοπο (**www.et.gr**). Επίσης μέσω του ιστότοπου δίδονται πληροφορίες σχετικά με την πορεία δημοσίευσης των εγγράφων, με βάση τον Κωδικό Αριθμό Δημοσιεύματος (ΚΑΔ). Πρόκειται για τον αριθμό που εκδίδει το Εθνικό Τυπογραφείο για όλα τα κείμενα που πληρούν τις προϋποθέσεις δημοσίευσης.

2. ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΕΣ - ΕΚΔΟΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Το Εθνικό Τυπογραφείο ανταποκρινόμενο σε αιτήματα υπηρεσιών και φορέων του δημοσίου αναλαμβάνει να σχεδιάσει και να εκτυπώσει έντυπα, φυλλάδια, βιβλία, αφίσες, μπλοκ, μηχανογραφικά έντυπα, φακέλους για κάθε χρήση, κ.ά.

Επίσης σχεδιάζει ψηφιακές εκδόσεις, λογότυπα και παράγει οπτικοακουστικό υλικό.

Ταχυδρομική Διεύθυνση: Καποδιστρίου 34, τ.κ. 10432, Αθήνα

Ιστότοπος: **www.et.gr**

ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ: 210 5279000 - fax: 210 5279054

Πληροφορίες σχετικά με την λειτουργία του ιστότοπου: **helpdesk.et@et.gr**

ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΚΟΙΝΟΥ

Πωλήσεις - Συνδρομές: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279178 - 180)

Πληροφορίες: (Ισόγειο, Γρ. 3 και τηλεφ. κέντρο 210 5279000)

Παραλαβή Δημ. Ύλης: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279167, 210 5279139)

Αποστολή ψηφιακά υπογεγραμμένων εγγράφων προς δημοσίευση στο ΦΕΚ: **webmaster.et@et.gr**

Ωράριο για το κοινό: Δευτέρα ως Παρασκευή: 8:00 - 13:30

Πληροφορίες για γενικό πρωτόκολλο και αλληλογραφία: **grammateia@et.gr**

Πείτε μας τη γνώμη σας,

για να βελτιώσουμε τις υπηρεσίες μας, συμπληρώνοντας την ειδική φόρμα στον ιστότοπό μας.

